Suçumuz mükemmel olmak!

Selahattin DUMAN

ALTIN KİTAPLAR

Suçumuz Mükemmel Olmak

Selahattin Duman

Altın Kitaplar - 1997

Selahattin Duman

1950'de Haymana/Ankara'da doğdu. Afyon Lisesi'nden mezun oldu. 1970 yılında Ankara'da Şemsi Belli'nin idare ettiği Memleket gazetesinde mesleğe adım attı. Adalet, Yeni Ulus ve Günaydın gazetelerinde yazı işlerinde görev aldı. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti üyesi Duman, uzun yıllar Sabah ve Vatan gazetelerinde köşe yazarlığı/ yöneticilik yaptıktan sonra Hürriyet gazetesine geçti. Hürriyet gazetesindeki işine hükümet baskısı nedeniyle son verildi. Son dönemde HaftalıkGazete ve Oksijen'de yazıyordu.

2020 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin Burhan Felek Basın Hizmet Ödülü'nü alan Duman, Komser Şekspir, Romantik ve Bir Erkeğin Anatomisi filmlerinde ufak roller almıştı. Zülfü Livaneli, Duman'ın ilk kitabı "Kendimi Tebrik Ederim"'e yazdığı önsözde yazarın üslubunu Amerikalı hümanist yazar Kurt Vonnegut'a benzetmişti.

2020'de İzmir'in Torbalı ilçesinde ağır bir trafik kazası geçiren Selahattin Duman, birkaç kalp ameliyatı geçirmesine rağmen, kurtarılamadı.

Önsöz

Bu kitabı, bana emeği geçen herkese ithaf ediyorum. Elinizde tuttuğunuz bu nesne benim ikinci kitabım. Bir başka deyişle "Selahattin Duman'ın Toplu Eserleri"nin ikincisi. Gazetede yayınlanan günlük yazılardan seçmeler yapıp, bir kitap hacmine yakışır münderecatı bir araya topladım. Ama göbeğim çatladı. Yazarlık kariyerimin başlamasından bu yana geçen günleri alt alta yazıp, cem etsek; neredeyse iki Pirelli Takvimi'ni dolduracak. Beş yüz kadar yazı yazmışım. Bunlardan 53 tanesini "Kendimi Tebrik Ederim"de toplamıştım. Nereden baksanız geriye dört yüz küsür yazı kalıyor ki, ikinci bir kitabı oluşturmak için yeterli sayılır. Yani bana daha rahat bir seçim fırsatı vermesi lazımdı. Tam tersi oldu. Seçerken çok daha zorlandım. Semt pazarını kaçırdığı için manavdan alışveriş yapan emekli titizliği ile "O mu daha iyi yoksa bu mu?" diye diye ne kadar yazı varsa birer birer mıncıkladım. Hala kitaba alıp almama konusunda karar veremediğim yazılar var. Hala acaba o yazıyı mı koysaydım, diye kafama takılanları var. Kendimi SSK sınavını düzenleyen komisyonun bir üyesi gibi hissettim. Kendi iktidarımdan yana olanlara torpil yaptım. Gariban kalan, bazı sahipsiz yazıların da hakkını yemiş oldum.

***

Türkiye'nin gündemiyle ilgili değilim. Artık birkaç yazımı izleme sabrını gösteren herkes bunu biliyor. Kendime ait bir gündemim var. Onun peşinden gidiyorum. Üstelik yazdıklarımı da "bir gazetenin köşe yazısı" tarifine sokmak mümkün değil. Bazıları, düşündüklerimi aktardığım yazılar. Bazıları, gezip gördüklerime dair. Bazıları da geçmişte yaşadığım olaylar. Çoğunda bir hikaye var. Yani ben hemen her beş yazının dördünde oturup bir hikaye anlatıyorum. Kimileri beni "mizahçı" kategorisine kattı. Yazdıklarıma gülüyorlarmış. İtirazım yok. Ben gülsünler diye yazmıyorum ama güldükleri için de davacı değilim.

***

Bunları niye mi anlatıyorum? İşimin kolay olmadığını, en azından diğer gazete yazarları kadar kolay olmadığını anlatıp, bu kitabı para

vererek satın alan dostlarla dertleşmek için. Gazetenin dışında, eğer bir de kitabıma para veriyorlarsa benimle ilgili bazı şeyleri bilmek hakları. Genel olarak okurlarımla aram iyi. Beni çok da şımarttıklarını söyleyebilirim. Hepsine "güzel duygularını" sık sık gösterip, beni psikolojik olarak rahattıkları için minnet doluyum. Onlarla bir yerlerde karşılaştığım zaman hemen tanıyorum. Gözlerinin içindeki gülüşü yakalıyorum. Ve hemen içimi "çok eskiden tanışıyormuşuz" gibi sıcak duygular kaplıyor. Türkiye gibi herşeyin karardığı bir toplumda, aynı tebessümü paylaşanların varlığı yüreğime ferahlık veriyor.

***

Bir de yüreğimi, seyrek de olsa, daraltanlar var. Bunların çoğu kötü niyetli değil. Ama ağızlarından çıkanı kulakları duymayan, türden insanlar. Nasıl mı? Farklı bir yazı türünün peşinden gittiğimi söylemiştim ya. Beni ve üslubumu bildikleri halde, öyle taleplerde bulunuyorlar ki. Bunalmamak mümkün değil. "Yaz" diyorlar. "Bedelsiz ithalat bu ülkeye zarar verecek, bunu yaz." Ya da benden personel kanunundaki aksaklıkları veya Samatya'da sık sık kesilen suları yazmamı istiyorlar. Gülümsüyorum. "Yazarız. Yazarız" deyip geçiyorum ama benim gazetedeki köşemi, okuyucu mektubu köşesi ile bir tutmalarına da buruluyorum.

***

Beni gazetedeki köşemden takip edenler hatırlayacaktır. "Fenerbahçe'nin Gizli Tarihi"ni yazı dizisi olarak yayınlamıştık. Oturup aylarca çalıştığım bir yazı dizisiydi. Hiçbir şey yapmadımsa cilt cilt eski yayınları taradım. Gözlerim eski yazı metinleri söktürecek diye helak oldu. Sadece Fenerbahçeliler'i değil, Türkiye'de aydın kategorisine giren herkesi ilgilendirecek bir yazı dizisi çıktı ortaya. Biliyorsunuz. Eski yazı bilenlerin sayısı fazla değil. Bilenlerin de ilgi alanları farklı farklı yerlerde. Yani, oturup da "futbolumuzun geçmişinde ne vardı" diye merak edecek biri daha çıkar mı bilemiyorum. Sadece 1910'lu, 1920'li yılların futbol dünyasının garabetini anlatmadık bu dizide. O dönemin İstanbulu'nun sosyal hayatından bir kesit sunmaya çalıştık. Bunu yaparken de futbol topunu eksen aldık. Fenerbahçeli Atatürk ile Fenerbahçe Kulübü'ne dört yıl başkanlık yapan Şehzade Ömer Faruk Efendi'nin aynı kadına, Sabiha Sultan'a talip olmaları bile bizim insanımız için "tek başına"

yeni bir konuydu. Bugünkü Fenerbahçe Stadı arazisinin Sultan Abdülhamid'in şahsi malıyken nasıl kulübe geçtiğini: Talat Paşa ile Fenerbahçe arasındaki rekabeti; İşgal yıllarının ezik İstanbul ahalisi ile Fenerbahçe'nin nasıl özdeşleştiğini anlattık. Oturup kafadan yazmadık bunları. Dünya kadar emek harcadık. Ama bazıları kızdı buna. Sebep mi? Galatasaraylı ya da Beşiktaşlıymış. Beni de Galatasaraylı olarak bilirlermiş ya! Nasıl olur da Fener'in tarihini yazarmışım. İşte burada nutkum tutuldu. Bir şey diyemedim. Sadece bir kez tepki gösterdim. Ama diğerlerinde durumu "sırıtarak" idare ettim. Adam edebiyat öğretmeniymiş. Manavdan alışveriş ederken yanıma yaklaştı ve "Selahattin Bey, o diziyi size yakıştıramadım" dedi. Yukarıda açıkladığım malum husumetten. Ben Galatasaraylı olarak böyle bir şey yazmamalıymışım. İşte orada patlamışım: Benim gelip elimi öpmen lazım, dedim adama. Ben senin hayat boyu öğrenemeyeceğin o bilgileri arşiv karanlığından çıkarıp önüne koyuyorum. Sen neler söylüyorsun. Elimi öpmen lazım, elimi! Galiba biraz bağırmışım da. Adamcağız da utandı. Bin kere özür diledi ama ne fayda. Olay beynime silinmez biçimde kazındı.

***

İki yıldır sadece tek bir küfürlü mektup aldım. Onu da gazetede önüme kim çıktıysa “Bak, bana küfür etmişler" diye gösterdim. Sürekli övgü dolu faks ve mektuplardan sonra o mektup sayesinde yediğim sunturlu küfür iyi mi geldi ne? Önemli adamın biri boşuna "Küfür ruhun yelpazesidir" dememiş. Değişiklik gibi geldi bana. Edirne'den yollamış küfürnamenin sahibi. "Ulan pezevenk!" diye başlıyor. "Her sabah gazeteyi alıp da senin o sırıtan resmini görünce cinnet geçiriyorum. Memleket sefalet içinde. İşsizlik, cinayetler, yolsuzluklar. Sen orada sırıtıp duruyorsun. Seni de ecdadını da." Mektubun devamında bana ve yakınlarıma gösterdiği cinsel alakaya dair teknik ayrıntılar.

***

İnşallah bu satırları okuyan bazı antikalar "Küfür sıkıntısı çektiğimi" düşünüp "Aman, Selahattin Duman'ı küfürsüz bırakmayalım" diye kaleme sarılmazlar. Bir yıldır televizyondan uzak duruyorum. Ne açık oturuma ne "talk show" programlarına ne de başka bir programa çıkıyorum. Öyle karar aldım ve rahatladım. Çünkü hemen her gün

birkaç TV program daveti alıyorum. Başa çıkılacak gibi değil. Ayrıca bende TV'ye malzeme olacak ne buluyorlar, onu da anlamış değilim. Tipim tip değil. Konuşmam konuşma değil. Hızlı konuşur, kelimeleri yutarım. O yüzden telgraf çeker gibi cümleler çıkar ağzımdan. Hadi Reha Muhtar kadar yakışıklı olsam, ısrarlarının sebebini anlayacağım. O konuda da nasibimiz yok. Yine de çağırırlar. Ben de "gerekçemi söyleyip, her gün birkaç yapımcıdan özür diliyorum. Televizyon konusunda istisna tuttuklarım ise sadece muhabirler. Yani meslekten gelen gazeteci arkadaşlarım. Eğer yoluma çıkıp, ağzıma mikrofonu dayayarak bir şeyler sorarlarsa, onlardan kaçmıyor, cevap veriyorum. Ama sadece haber söz konusu olduğunda. Ne de olsa 27 yıldır aynı ekmeği paylaşıyoruz. Onlara biraz ayrıcalık tanımam çok görülmesin.

***

Beylik sorudur ya? O kaçtığım televizyon programlarında "Gelecekte neler yapmayı düşünüyorsunuz?" diye sorarlar adama. Elim kolum çok dolu. Yayıncım Hüsnü Terek ile sözlü anlaşmalarımız var. Daha doğrusu söz verdiğim şeyler var. Önce "Fenerbahçe'nin Gizli Tarihi"ni kitap haline getireceğiz. Gazetedeki diziye sığmayan bölümleri var. Onları hazırlıyorum yavaş yavaş. Bir de yapacağım bir iki röportajı ekleyeceğim. Vade verecek durumda değilim ama ille de şey söylemek icab edecekse "Üç vakte kadar" diyelim. Siz bunu, sene değil de ay olarak anlayın. Ardından "Hapishane Anılarımı" yazacağım bir kitap gelecek. Ve o kitapta yer alacak yazıları gazetedeki köşemde yazmayacağım. Sadece kitap okurlarımla aramda kalsın diye. Merak etmeyin. Konu hapishane diye içinizi sıkacak şeyler anlatmayacağım. Çünkü ben, ülkemizde meri olan hapishane edebiyatının tam tersine, içerdeyken hayatımın en güzel günlerini yaşadım. O kadar eğlendiğim, o kadar keyif aldığım ortamlar pek azdır. Orada yaşadıklarımı ve tanıdığım insanları anlatacağım sizlere. Kitap olarak elinize aldığınızda siz de çok seveceksiniz.

***

Ondan ötesi için plan yapamıyorum. Önümde konu da proje de çok. Lakin gel-git akıllı olduğumdan bunların plana gelir bir tarafı yok. Devran dönüyor. Selahattin Duman da bir o yana bir bu yana koşup duruyor. Bakalım Felek ne gösterecek?

Oslo'da Hülyalı günler

Yemekte Hülya Avşar yanıma oturdu. Birkaç kez karşılaşmıştık önceden ama hiç bu kadar yakın olmamıştık. Ben biftek ve kırmızı şarap ısmarlıyorum. O da aynı şeyleri ısmarlıyor.

Eskiler boşuna "Allah'ın sopası yok" dememişler. Allah sopasını kafama öyle bir ekleştirdi ki; perişanlıktan dilim çıktı.

Sen misin Baba'nın heyetinin bavullarını yazan? Demek o kadar çok "hayır dua (!) almışım ki" Allah da "Durun ben şuna bir oyun edeyim, Norveç'in payitahtı Oslo'da bavulsuz bırakayım ki, kullarımın bavuluyla uğraşmak neymiş anlasın" dedi.

Ve ben Yavuz Özkan'ın filmindeki rolümün hakkını vermek için geldiğim Oslo'da bavulsuz kaldım. Uçaktan bavulum çıkmadı.

Şimdi diyeceksiniz ki "Bu film işi de neyin nesi?"

Hemen arzedeyim.

Malum, Baba'nın Çin-i Maçin gezisinin heyetinde gezip durduk. Gördüğümüzü yazıp çizdik. Ol sebepten "Gezi Mafyası"nın hışmına uğradık. Meslektaşlarım dahi, üşenmeyip "benim bozguncu bir ruh yapısına sahip olduğumu ima eden" yazılar yazdılar. Baba'ya "Siz O'na bakmayın. Biz uslu çocuklarız. Bir dahaki geziye davetinizi bekleriz" diye mesaj yolladılar.

Ben de "bavul vak'ası"nın üstüne 15 Haziran'a kadar dinlenmeyi planlıyordum. Bu arada Yavuz Özkan'a "Seninle Norveç'e gelirim" diye söz vermiştim.

Durumu Zafer Mutlu'ya arz edip "destur" istediğimde "olmaz" diye tutturdu. Yazı yazmalıymışım. Birlik ve beraberliğe ihtiyacı olan memleketimizin benim yazılarıma daha çok ihtiyacı varmış.

Ben yazmazsam "Maazallah ayaklanma dahi" olabilirmiş. "Aman. Yaman"

Hiç laf anlar taraklarda değil. Allah'tan "Filmde Hülya Avşar da var" lafı ağzımdan kaçtı. Zafer Mutlu'nun yüzü birden değişti. "Haaa! O

zaman film çekimini ve olanları yazarsan gidebilirsin" dedi. Ben zaten "Önce binanın camlarını sileceksin" dese itiraz edecek halde değilim. Biletim alınmış. Otel rezervasyonu yapılmış.

"Tamam" dedim. Baba'nın gezisini izlerken, Türkiye'nin gündemini değiştiren biri olarak "film hikayesi" yazmayı kabul ettim.

DOĞUŞTAN SİNEMACIYIM

Şimdi benim sinema kariyerimi bilmeyenler "Ne alaka?" diyebilirler. Yavuz Özkan bana niye rol teklif ediyor. Hülya Avşar'lı, Mehmet Aslantuğ'lu bir filmde benim ne işim var? Anlatacağım.

Efendim. Benim sinema yeteneklerim aileye, daha doğrusu taa köyümüze kadar dayanır. Ankara'nın Haymana ilçesine bağlı Yenice nahiyesini duydunuz mu? Eski adıyla Sındıran Köyü. Meşhur tabiblerimizden Dr. Abdullah Duman'ı yetiştiren; dolayısı ile babamın gözlerinde bir anlık yanıp sönen şehvet pırıltısı aracılığıyla beni "insanlığa kazandıran" köy.

Çok kimse Sındıran Köyü'nün; Türkiye'nin gerçek anlamda "kültür ve sanat merkezi" olduğunu bilmez. Abartmıyorum; bizim köyümüzde 7'den 70'e kadar herkes sanatçıdır. Hatta ineklerimiz, davarlarımız, tavuklarımız dahi.

Çünkü bir zamanlar Eşref Kolçak ile Neriman Köksal'ın başrolünü oynadığı "Yayla Kartalı" filmi bizim köyde çekildi. Köyde olup da filmde görünmeyen kimse kalmadı. Hatta köyümüzün dini lideri olan Memiş Hoca'nın Ankara Numune Hastanesi'nde tüberküloz tedavisi gören kaynı bile; Hergele meydanından kalkan "burunlu" köy otobüsüne bindirildi de filme yetiştirildi. Gerçi filmde yüzü tam olarak görülmedi ama tengirdekli kasketinin bir kısmı ekrana yansıyabildi.

Hele amcamoğlu Hüseyin'in alaca ineğinin köy meydanından geçtiği bir sahne var ki. Hayvanın yürüyüşündeki o vakar, o asalet bugünün parti liderlerinde yok.

İşte o sebepten Sındıran Köyü'nün tüm fertleri sanatçıdır. Sinemacılık bizim insanlarımızın genlerine kadar işlemiştir. Yönetmen Yavuz Özkan'ın da bunu keşfetmesiyle benim sinema kariyerim başlamıştır.

OSLO'DA İLK GECE

Oslo'ya indim. Bavulu bulamadım. Canım sıkkın Radisson SAS

Oteli'nin yolunu tuttum. Bizim ekiple otelin lobisinde burun buruna geldik. Sarılmalar, öpüşmeler. Aramızda bizi karşılayan Türkler de var.

280 bin nüfuslu Oslo'da 8 bin Türk yaşıyor. 4 bin kadar da siyasi mülteci. Anladığım kadarıyla buradaki Türk cemaatinin mültecilerle arası şeker renk. Grubumuza yardımcı olan Oslolu Türkler'den Doğan Gürsel "Dört bin ilticacıdan üç bini Konya'dan gelmiş. Konya ile PKK'nın ne ilgisi var, anlamadık" diyor.

Burada haftada 2 saat yayın yapan Türk Radyosu'nu yöneten Şerife Uzel grubu uyarıyor: “Acele etmezseniz her yer kapanacak"

Bu uyarı açlıktan bayılma noktasına gelen bizler için doping etkisi yapıyor. Odalara çıkmamızla inmemiz bir oluyor. Ve kendimizi bir lokantadan içeri atıyoruz.

Doğan "Burada sigara içebilirsiniz" açıklamasını yapınca herkes rahatlıyor. Çünkü otelin lobisinde yakılan sigaraları "yasak" uyarısıyla söndürmek zorunda kalan arkadaşlar "Ne biçim memleket bu?" diye yakınıyordu.

Bu Norveçliler de "Amerika'nın aklına uymuş" sigara içene zenci muamelesi yapmaya başlamış. Zaten Türkler'e silah ambargosu uyguluyorlar. Bir de tüten sigaraları görünce, iyice öfkelenip "savaş açacakları" geliyor.

Biz de intikamımızı; abonman biletiyle tramvaya binen, limuzin yerine bisikletle dolaşan Norveç Kralı'nı çekiştirerek alıyoruz. Ne olacak bu Norveç'in hali?

Yemekte Hülya Avşar yanıma oturdu. Birkaç kez karşılaşmıştık önceden ama hiç bu kadar yakın olmamıştık. Ben biftek ve kırmızı şarap ısmarlıyorum. O da aynı şeyleri ısmarlıyor.

“"Allah Allah, aramızda acaba duygusal bir yakınlık mı başlıyor?" diye huylanıyorum. Bizim gazetelerden tanıdıklarını sıralıyor. N'olur, n'olmaz diye hepsini kötülüyorum:

"Ergun mu? Alçağın biridir"

"Zafer mi? Yaramaz bir adam"

"Mazlum'la tavla mı oynayacaksın. Aman dikkat et hile yapar"

"Okay Gönensin iyi çocuktur ama biraz karakteri zayıf"

Hasan Cemal çok yakışıklı, diyor.

"Aman kalsın, her gün yazdığı saçmaları okunur hale getirmek için yarım günüm gidiyor" diye bok atıyorum. İnşallah Sabah Gazetesi'nde benden daha iyi, yetenekli, bilgili, akıl fikir dolu biri olmadığını anlamıştır. Tam bunları düşünürken "zırrrr" telefon çalıyor. Hülya'nın cep telefonu. Arkadaşı Türkiye'den arıyor. Öyle bir muhabbetle konuşuyorlar ki dinlemeye çalışırken çatalı az daha gözüme sokacaktım. Allah esirgedi.

Bu telefonlar iki üç saatte bir gelince, tüm dikkatimi filme vermem gerektiğini anlıyorum.

Yemekten sonra saatlerce yürüyoruz. Oslo'nun bir caddesi var. Bizim İstiklal Caddesi gibi. İki tarafı barlar, diskolar, kafelerle dolu. Müzik sokağa taşıyor. Etraf cıvıl cıvıl. Genç kızlar, kadınlar tek başlarına dolaşıyor. Kimse sataşmıyor. Laf atmıyor.

Norveç erkekleri bir tuhaf!

Demirel'i izleyip rolümü iyi yaptım

Yavuz Özkan "Ne yapacağımızı" anlatıyor bizlere. Bu sahnede Mehmet'le Hülya önden yürüyecekler. Ben de üç-dört metre arkalarından gidip yolun iki tarafındaki heykellere ilgisiz bakacağım. Aynen Demirel'in Pekin'de Yasak Şehri gezerkenki halleri yani. Baba'yı tam on gün bu pozisyonda seyretmişim. Bu rolün hakkını Allah'ına kadar veririm. Nitekim veriyorum da rabbime şükür! Yavuz da "Senin oyunculuğun çok gelişmiş" diye iltifat ediyor. Daha öncekii Yavuz Özkan filminde hiç kıpraşmadan oturmuştum da...

Hay Allah senin müstahakını vere SAS Havayolları. Beni bu gavur illerinde bir fanilaya muhtaç ettin. Gelişimin ikinci günü ki, bavulumu bekliyorum. Üstelik bir de Radisson SAS Oteli'nde kalıyorum. Güya daha bir gayretli aramaları lazım.

Oysa dün "müjdeler olsun, bavulunuzu bulduk" demişlerdi. Bulunan bavulun havaalanından otele gelmesi şimdiden 32 saati buldu.

Gerçi henüz gelmedi ama resepsiyonun iddiasına göre saat 17.00'de hasretimiz bitecekmiş.

Bu arada bizim film ekibi Bergen'e gitti. Ben de bavula kavuşursam saat 10.00 uçağı ile yarın onlara iltihak edeceğim. Peki dün ne yaptın, diye soracak olursanız "dış mekan" çekimleri yaptık. Bjerke Trotting diye tuhaf bir adı olan parka gittik. Alamet bir mekan. İçine İstanbul'umuzun Sefaköy'ünden iki tane sığar.

Çekimi burada yapacağız. Parkın orta yerinde bir anıt var. Bizim "Dikilitaş" gibi. Anıta giden yolun iki yanı heykel dolu. 67 metre aralıklı heykellerin hiçbir kahraman atalarına ait değil. Bunlar sıradan insanların heykelleri.

Tamamı anadan üryan. Üstelik takım taklavat yerli yerinde. Heykeltraş öyle uğraşmış ki adeta tıpkısının aynısı. Ama ölçüler standart. Hem heykeller birbirini kıskanmasın hem de seyrine bakan erkek milleti komplekse girmesin diye.

Yoksa bu Norveç milletine iki tane, üç tane Dr. Haydar Dümen yetmez; koca bir hastane kursalar, içini de Haydar Dümen doldursalar "Bu işin doğrusu nasıl olmalı?" sorularına cevap yetiştiremezlerdi.

Heykel kısmının kadınları da bir afet. Hepsi birer huri meleği. O ne güzellik, o ne ağırbaşlılık. Al bir tane, kıy nikahı, götür evine. Dırdırı yok, vırvırı yok. Masrafı yok.

Bütün bu heykeller doğru dürüst dursa mesele yok. Acayip hallerdeler. Erkek kadına hamle edip altına almış. Bir başkasında kadın erkeğin üstüne çıkmış. Kiminde erkek kadını kaz kanadına almış, sürüyüp durur. Kiminde ar damarı çatlamış iki kadın güreş tutmuş.

Bir alem ki tasviri mümkün değil. Dersiniz ki "sefahat yüzünden taş kesilen" Lut kavminin insanlarını buldular da heykel niyetine diktiler.

ALLAH ISLAH ETSİN

Hülya Avşar bir heykelden diğerine koşuyor. Hepsinin altında fotoğraf çektirmeyi istiyor. Ben de elimde "maymunların uzay yolculuğunda kullanmaları için yapılmış" basitlikteki Nikon makineyi çalıştırıp duruyorum.

Ey paparazi milleti! Nasıl atlattım sizi ama… Bu fotoğraflar ellerine geçse Türkiye'yi birbirine katarlardı.

Sonra ortadaki anıta yürüyoruz. 30 metre çapında, merdivenle çıkılan taş bir platform. Daire biçiminde. Hem merdivenlerde hem de platformun kenarında anadan üryan heykeller var. Bu seferkiler daha azgın gibi geldi bana.

Hele sakalı ağarmış iki ihtiyar dede var ki, çırılçıplak bir halde sırt sırta vermişler. İçimden "Ulan! Akranlarınız hacca gidiyor. Siz neyle uğraşıyorsunuz" dedim.

Yani gel de "Ben böyle sanatın içine tükürürüm" diyen bir devlet büyüğümüzü anma. Oslo'ya Belediye Başkanı olsa ağzı daha ilk günden kururdu.

Neyse; ağzımız bir karış açık, geldik dikilitaş misali anıtın dibine. Bu anıtı yontanın ar damarı tam çatlamış. Belli ki kan kaybından ölmüş.

Şöyle tavsir edeyim. Anadan üryan; kadınlı erkekli ve dahi çocuklu bir kalabalık yukarı doğru yükseliyor. Kimin eli kimin bacak arasında,

kimin başı kimin göbeğinde belli değil. Adeta "rezalet ayyuka çıkıyor" oradan da gökyüzüne tırmanıyor.

Yalnız altta yaşlılar üstte gençler var. Yani 20 metrelik bu anıt yükseldikçe, çıplak figürler gençleşiyor. Heykeltraş oturmuş adeta çıplak insan dürümü yapmış.

Seyrederken aklıma "kafası gövdeden büyük Atatürk heykelleri" geldi. Bizim heykeltraşlar bunların yanında köy berberi gibi kalıyorlar ama "ahlaken" de bizimkiler fark atar. Hiç değilse büyüklerimizi anadan üryan tasvir etmeme terbiyesi göstermişler.

HAYDİ BAKALIM HÜLYA

Ertunç ve asistanı kamerayı hazırlıyor. Yavuz başlarında talimat verip duruyor. Geri kalanımız, yani oyuncular, dalga geçmeye devam.

Sırt üstü yatan bir adamın üzerine domalmış bir kadın heykeli gördüm. Kadın adeta poposunu güneşlendiriyor. İçimden "Bundan ne poster çıkar ama" dedim ve Hülya'ya "Şunun üzerine çık da bir resmini çekeyim" diye seslendim.

Hülya'yı zor bela çıkardık heykele. Ama ben Nasreddin Hoca'nın eşeğe bindiği gibi oturmasını istedim. Yani Hülya Avşar'ın sıfatıyla, domalmış kadının poposu bana bakacak. Ayaklarda süvari oturuşu yandan sarkacak.

Hülya bir türlü dönemez geriye. Ben bir ayağını bükerim, kızcağız öbür ayağını. Mehmet Aslantuğ da şakır şakır fotoğrafımızı çekermiş.

Ekipteki diğer arkadaşların iddiasına göre Hülya ile benim halim. Ne bileyim. Heykellerin halinden beter olmuş. Aslantuğ üstü kapalı tehdit ediyor beni:

Bu fotoğrafları Hafta Sonu'na verebilirim, diye. Benden "yazılarımda kendisinden övgüyle bahsetme" sözü alıyor.

***

Beyler iş başına.

Yönetmen Yavuz Özkan'nın çağrısı üzerine kameranın başında toplanıyoruz. Yavuz "ne yapacağımızı" anlatıyor bizlere. Bu sahnede Mehmet'le Hülya önden yürüyecekler. Devlet Tiyatrosu

oyuncularından İştar ile ben de üç-dört metre ardından.

İştar ile Aslantuğ filmde benim yanımda çalışıyorlarmış. İştar durmadan konuşacak. Ben de kayıtsız dinleyip, heykellere ilgisiz bakacağım.

Aynen Demirel'in Pekin'de Yasak Şehri gezerken halleri yani. Baba'yı tam on gün bu pozisyonda seyretmişim. Bu rolün hakkını Allah'ına kadar veririm.

Nitekim veriyorum da rabbime şükür. Yönetmen "stop" diye bağırdığında ilk tebriği İştar'dan alıyorum.

Yavuz da "Senin oyunculuğun çok gelişmiş" diye iltifat ediyor. Daha önceki Yavuz Özkan filminde hiç kıpraşmadan oturmuştum da.

Yürümenin de bir usulü var...

Bu yönetmen Yavuz Özkan bir tuhaf. Sadece 'yürü' diyor. Peki yürüyelim de nereye? Eliyle işaret ediyor; 'şuradan şuraya!' diye.. İyi yürüyelim de.. Ama ne amaçla yürüdüğümüzü bilsek daha bir ruhla yürürdük.

Ben de (action) talimatını bekliyorum. Sonra dalıyorum turistlerin arasına. Niye yürüdüğümü asla açıklamıyor. (Stop) dediğinde de duruyorum. El altından ekibi yokluyorum: Yahu ben senaryoyu Türkiye'de unuttum. Bu sahnede niye yürümüştüm.

Ekipteki Önder, Selahattin, Erol… Hepsi birbirinden uyanık. Hiç renk vermiyorlar:

Önemli değil abi, sen yürümene bak.

İyi yürüyelim de. Ama sebebini bilsek daha bir ruhla yürürdük. Ne bileyim. Çek-senet tahsiline gidiyorsak biraz kostaklanırdık. Sevdiğimizden ayrılmışsak melül melül bakardık. Parasız kalmışsak boynumuzu bükerdik.

Ama yürüyüş nedenim NATO sırrı gibi saklanıyor. Eee! O zaman ben de çayırdan dönen sığır gibi sallana sallana yürüdüm. Bunu yönetmen istedi.

Öğle paydosunda gelen pizza ve kola ile karın doyuruyoruz. Ne yapalım paramız sınırlı. Yönetmenimiz Yavuz Özkan, Kültür Bakanlığı'nın teklif ettiği 1.5 milyar lirayı "Kültüre ve sanata bu kadar duyarsız bir yönetimin parasını almam" diye reddetmeseydi şimdi doğru dürüst bir lokantada olabilirdik. Hem parası yok. Hem karakteri titremiyor. Hem de Türk sinema tarihinin en pahalı filmini çekmeye çalışıyor.

Sizler belki farkında değilsiniz ama 1995'in yarısı bitti. Topu topu iki film çekilebildi. Biri de işte Oslo'da çalıştığımız film. Yani "Bir Kadının Anatomisi" adlı film.

Mekan, kast çalışması dışında; çekimlerin 72'nci günündeyiz. Bugüne kadar 210 kutu negatif çekilmiş. Bizim sinemada bir film ortalama 60-70 kutu negatifle çekiliyor. Bir kutu negatif de 7.5 milyon lira. Efes

Pilsen filmin sponsoru.

Anadolu Hayat, Magic Life, Tursem Sunways, Kolleksiyon Mobilya, Arda İnşaat gibi kuruluşların da desteği var. Filmin maliyeti şimdiden 16 milyarı aşmış. "20 milyara" sağlam gider gözüyle bakılıyor. Bunları dinlerken yan gözle Hülya'ya bakıyorum. Çimenlere sırt üstü uzanmış walkman dinliyor. Arada bir çantasından çıkardığı elmaları mideye gönderiyor.

Mehmet Aslantuğ ise hem ayakkabıları hem de çoraplarını çıkarıp atmış. Ekibi, yemek sonrası rehaveti basmış. İştar ise Eddy Murphy'nin Türkiye şubesi. Polis telsizinden anons yapılıyormuş gibi sesler çıkarıp, sağa sola bakan turistlerle kafa buluyor.

AKŞAM YEMEĞİ

Onbir kişilik ekibimiz otele 22.30'da dönüyor. Hava hala aydınlık. Zaten bu Oslo'da gece olmuyor. 24.00 ile 03.00 arasında gökyüzü "Parliament Mavisi" oluyor o kadar.

Çocuklar Norveç'ten kiralanan kamera ve ekipmanı güvenceye aldıktan sonra Aleksandros adlı bir Yunan lokantasına gidiyoruz. Orta yerde çözülmemiş bir Kıbrıs sorunu var ama ne yapalım. Burada fiyatlar daha makul. Bir gece önce gittiğimiz Türk lokantasında on kişi 21 milyon lira ödemiştik.

Bir tek porsiyon et yemeği ve iki şişe şarap için. Ne salata, ne tatlı, ne de çorba. Üstelik Türk ekibi olma avantajıyla indirim yaptırarak. Oysa Yunan lokantasında 14 kişiydik. Fazladan herkes birer tatlı yedi. İki yerine dört şişe şarap içtik. Altı da bira açıldı. Yemek öncesi de özel bir sosla pide ve tereyağı ikram etti. Türk lokantasında ödediğimiz 21 milyona inat 13 milyon hesap geldi. Buyur, işin içinden çık. Yemekte Hülya kulağıma "İçkiler ekstra, biz ısmarlayalım" diyor. Kabul ediyorum. Aycan'a içki paralarını zorla veriyoruz. Benim param bozuk olmadığından Hülya'ya 500 Kron (1 dolar 6.2 kron) borçlanıyorum.

Bu arada doğum günüm olduğunu öğrenip kadeh kaldırıyorlar. Neşemiz yerinde.

***

Filmden ise herkes umutlu. Bir Kadının Anatomisi filmi, bugüne kadar Türk Sineması'na nasip olmayan efektlerle dolu. 700 milyona patlayan araba kazasını ekranda beş-on saniye görebileceksiniz. Duvardan girip

ortalığı darmadağın eden otomobil sahnesi için aynı ev iki kez inşa edilmiş. Blue Box numaralarının her biri yarım milyara mal olmuş. Filmin her karesi aynı renk ve tonlarının uyumu içinde. Filmin iş kopyasını şimdiden merak ediyorum.

Yavuz da mülayim görünümün aksine inatçı bir yönetmen. Kafasına koyduğunu yapan cinsten.

Norveç polisi de Yavuz'un bu özelliğini öğrendi sayılır. Gümrükteki polis "Oslo ve Bergen'de kimlerle kontağınız var" diye soracak olmuş.

Yavuz; sadece Türk pasaportu taşımaktan ileri gelen bu saldırıyı anında geri çevirmiş; Bana böyle anlamsız sorular soramazsın. Kimlerle ilişkimiz olduğu sizi ilgilendirmez. Biz buraya film çevirmeye geldik. Sanatçı olarak dünyanın pek çok yerinde çalıştık. Hiç bir yerde böyle bir soru ve ses tonuyla karşılaşmadık. Sanatçıya her yerde saygı gösterirler. Sizin de dikkatli olmanızı dilerim.

Norveçli polis anında yelkenleri suya indirmiş: “Özür dilerim, bu soruyu sormadığımı kabul edin lütfen” diyerek buyur etmiş.

Bu sahnenin değerini yurt dışına çıkıp da Türk pasaportu yüzünden boynu bükük kalanlar iyi anlar.

Pasaportumuzu "abonman kartından daha itibarsız" hale getiren dinozorlar utansın.

Oslo iyi de polisi pek gevşek canım!

Kralın Oslo'daki sarayını tek bir asker koruyor.. Bahçesinde insanlar cirit atıyor. Sanki Kral Sarayı değil de Ankara'da Papaz'ın Bağı.. Yönetmen Yavuz Özkan'a sarayı koruyan askeri işaret edip "Soyarlar burayı..." diyorum.

İçimden "Oh! Ne iyi! Türkiye'nin tekmil gazetecilerini atlatıyorum" diye övünürken SAS'ın kaybettiği bavul yüzünden, az daha kendim "film olayını" atlıyordum. Bu yüzden film ekibi Bergen'e giderken ben Oslo'da kaldım.

"Bavulumu bulayım size iltihak ederim"

Nitekim akşamın bir vakti bavulum geldi. Ben de ertesi sabah Bergen'e uçtum. Bergen, Norveç'in ikinci büyük şehri. Turizm dünyasında namını "Fiyortlar şehri" diye yürütüyor. Denizin yarattığı yüzlerce girinti çıkıntı. Uçsuz bucaksız vadiler. Yüzlerce büyük, belki binlerce küçük göl. Dağları tekmil ağaca kesmiş. Altında ise yeşil örtü.

Gördükçe şaşıyorum ve "Allahım aklıma mukayyet ol" diye hasetle iç geçiriyorum.

Nüfusu 200 bin kadar. Hırsızı ise pek az. Yirmi-yirmibeş tane. Diyeceksiniz ki "Nereden çıktı bu hırsız muhabbeti" durduk yerde.

Oslo'da yönetmenimiz Yavuz Özkan ile birlikte sabah yürüyüşüne çıktığımızda yolumuz Kral'ın Sarayı'na uğradı.

Devasa bir bina ve etrafında kocaman bir yeşil örtü. Dev ağaçlar, ustaca dizayn edilmiş çiçek yığınları ile süslü çayırlar.

İnsanlar elini kolunu sallayarak Kral'ın bahçesinde dolaşıyor. Oraya buraya yatıp, biraz güneş görünce göğsünü bağrını açıyor. Sanki Kral'ın bahçesi değil de Ankara'da Papaz'ın Bağı.

Koca sarayı koruyan tek bir asker var.

Yavuz Özkan'a askeri gösterip "Soyarlar bu sarayı" diyorum. "Olmaz

buralarda böyle bir şey" diye itiraz ediyor. Olur mu olmaz mı görürsün. Bu memlekette az biraz Türk, az biraz Pakistanlı, az biraz da Afrika'nın Fas'ından Cezayir'inden insan var mı yok mu?

Var.

Öyleyse soyarlar.

Nitekim biz Bergen'deyken, Oslo'da Kral'ın evlerinden birine hırsız girdiği haberi geliyor. Meğer Norveç Kralı Beşinci Harold'un Oslo'da saraydan başka dört beş evi daha varmış. Sıkıldıkça "Hele biraz da bunun sefasını süreyim" deyip mekan değiştirirmiş.

Hırsız da o boş evlerden birine dalmış. Kafasına göre "Bu işe yarar. Bu iyi para getirir" diye seçip, biraz eşya götürmüş.

Ertesi gün soyduğu evin krala ait olduğunu öğrenince de pek utanmış. Nerden mi biliyorum? Çünkü çaldığı eşyaları getirip meydanlardan birine bırakmış da ondan.

İşte burada hırsızın kimliği konusunda yüreğime kuşku düştü. "Bu hırsız kesinlikle Norveçli" dedim. Bizden olsaydı çaldığını geri getirmezdi. Norveçliler saklıyor ama demek ki onların milletinden de hırsız varmış.

TRAMVAYCI KRAL

Oradaki Türklerle konuşurken bu ahvalleri soruyorum. Kralla yollarda, tramvaylarda karşılaşmayan yok gibi. Atıyormuş abonman biletini kutuya. Oooh. Gelsin tramvay sefası.

Hafta sonu da bisikletine atlayıp Oslo limanına iniyor, oralarda dolanıyormuş. Ne koruma polisleri ne de kırmızı plakalı makam otomobili.

Eee. Kral çıkar da velespitle dolaşırsa, evini de soyarlar damını da. Sıkıyorsa gelsin İstanbul'da dolaşsın. Ertesi gün gazetelere manşet olur:

"Belgrat Ormanları'nda bisikletle dolaşan Norveç Kralı saldırıya uğradı. Kralı döven zorbalar Kraliçe'yi de alıp kaçtılar"

Maazallah. Gerisini tasvir etmeye dilim varmıyor. Yine orada yaşayan ve lokanta işleten Şaban adındaki bir Türk'ten dinledim:

Norveç'in milli günü müymüş ne? Mektep talebeleri, izciler, askerler filan resmi geçit yapıyor. Yolun iki tarafına yığılmış Norveç ahalisi ile turistler de hem seyredip hem de fotoğraf çekiyorlar.

Şaban Bey yanıbaşına bir bakmış ki bir taşın üzerine tünemiş bir kadın. Elinde fotoğraf makinası resim çekmeye çalışıyor. İki adım berisinde de kocası.

Kadın Norveç'in Başbakanı Groharlem Bruntland değil mi? Şaban Bey tanır tanımaz "Birlikte resim çektirmek için" izin istemiş. Başbakan Bruntland da "Tabii neden olmasın" diye cevap vermiş. Orada çekilen hatıra fotoğrafı şimdi Şaban Bey'in Oslo'daki lokantasının duvarını süslüyor.

***

Tansu Hanım'ın genel başkan olduğu kongreyi hatırlıyorum hemen. Delegelerin "sevgi gösterisi" bahanesiyle başbakanımızı mıncıklamalarını engellemek için, genç bir kadın polisimiz arkadan beline sarılmış, yürüyordu. İki yanında ise kolluk kuvvetleri.

Daha bir ay önce Başbakan'a çiçek vermek isteyen bir vatandaşımızı polislerimiz döverek güzelleştirmişti. Bu Norveç polisini de parti parti Türkiye'ye getirip, "Görev nasıl yapılır" bir iyice öğretmek lazım.

BERGEN'DE ÇALIŞMA

Yavuz Özkan ekibe soluk aldırmıyor. Sabah erkenden herkes işbaşı yapıyor. Önceden belirlenmiş mekanlarda çekim yapıyoruz.

Zaman zaman ekibimiz trafiği aksatıyor. Yolda biriken otomobillerden tek bir itiraz yok. Ne klakson çalan, ne farıyla sinyal veren. Sabırla çalışmayı tamamlamamızı bekliyorlar.

Yol açılıp da yanımızdan geçerken de el sallayarak, alkışlayarak takdirlerini belirtiyorlar.

Onlar için sanatçının anlamı başka.

Ekip, Bergen'e iner inmez ilgili bir kuruluşa başvurarak "film yapmaya geldik" demiş. Adamlar da sorgusuz sualsız ekiptekilere "Sanatçı kimlik kartı" vermiş.

Bu kartla kamuya ait hizmetlerin tümünden parasız yararlanılıyor. Aramızda bu konuyu konuşurken Görüntü Yönetmeni Ertunç Şenkaya da bizim Kültür Bakanlığı'nın verdiği sanatçı kartını gösteriyor.

Üzerinde "Kültür Bakanlığı'nın etkinliklerinde yüzde 50 tenzilat uygulanır" yazan bir kart.

Genel Koordinatör Önder Çakar "Nankörlük etme. Bu kartla hayvanat bahçesini de parasız gezebilirsin" diye takılıyor.

***

Aradan geçen yıllar Yavuz Özkan'ın ustalığını da titizliğini de arttırmış. Bulduğu mekanlarda çekim yaparken kameranın başına geçip dakikalarca görüntüyü inceliyor.

Kadrajın en küçük ayrıntısıyla bile dakikalarca uğraşıyor. Onun bu aşırı titizliği yorucu ama film ekibine hiç batmıyor. Çünkü sonunda ortaya iyi bir iş çıkacağını biliyorlar.

Nitekim son Antalya Film Festivali'nde birinci olan Yengeç Sepeti, mükemmel görüntülerle doluydu. Yavuz da Ertunç da "Bir Kadının Anatomisi" filminin Yengeç Sepeti'ni kat kat aşacağını söylüyorlar.

Çalışmalarına tanık olduğum için yüzde yüz inanıyorum. Yerimiz bitti. Bergen'deki ahvalimiz ise yarına kaldı.

Oslo sokaklarında Türk sinemacıları

Bir Kadının Anatomisi filminin ekibi Oslo sokaklarında... Hepsi kendi başına birer şöhret olduklarından isimlerini yazmıyorum. Aslında başkasından söz ettmek beni biraz da yoruyor. O sebepten aksilik çıkarıyorum. Hem biz şöhret olduk da ne oldu? Başımız göğe mi erdi?

Bir yaşıma daha girdim.

Bu Norveç'in kadın Başbakanı Groharlem Bruntland var ya! Meğer kocası da siyasetle uğraşırmış. Bizim Tansu ile Özer'imiz gibi. Ama Norveç'in Özer Bey'i bizimkinden farklı havalarda.

Başbakan olan karısı Groharlem Bruntland İşçi Partisi'nden seçilmiş. Ortanın Solu'nda yani. Bay Bruntland ise milliyetçi muhafazakar partinin ileri gelenlerinden. Hem de çok aktif.

Yani karısı ne derse adam kürsüye çıkıp aksini söylüyor. Örneğin Bayan Bruntland "İşler yolunda sevgili vatandaşlarım, hızla kalkınıyoruz" diyor. Bay Bruntland da "Hayır efendim. Bu kadın ülkeyi perişan etti. Batıyoruz" diye aksileniyor.

Akşam eve gelince de pijamalarını giyip aynı yatağa giriyorlar. Yatak odasında kimbilir "iktidar muhalefet işbirliğinin" ne anlamlı sahneleri yaşanıyordur.

Muhalefet ile iktidar aynı yatakta. Alt alta üst üste. Muhalefetin eli iktidarın belinde. İktidarın bacağı muhalefetin böğründe. Muhalefet isterse iktidarı bir güzel cezalandırıp, sigarasını keyifle tüttürür.

***

Dönelim filmimize. Ekibimiz Bergen'in ortasındaki bir tepeye trenle çıkıyor. Müthiş bir manzara. Bergen'i bölen fiyort, liman, kırmızı kiremitli dik çatılar. Yemyeşil bir kent örtüsü.

Herkesin soluğu kesiliyor. Kimbilir bu sahneler filmde nasıl görünecek?

Fırsat buldukça Mehmet Aslantuğ ile sohbet ediyorum. Yakışıklı, yetenekli olduğu kadar da kültürlü bir insan.

Bizim magazin basınının çizdiği kalıplara hiç uymuyor. Bu kadar aklı başında bir insanla karşılaşacağımı ben de tahmin etmiyordum. Bir o kadar da tevazu sahibi. Tanıdıkça sevdim ve dostluğundan tarifsiz keyif aldım.

BERGEN. BERGEN.

Elimde Bergen şehrini anlatan bir broşür var. Oxford İngilizcemle söktürmeye çalışıyorum. Nüfus hanesinde 221 bin 645 yazılı. 1995 sayımına göre. Son on yılda ise şehir nüfusu sadece 14 bin artmış.

Geçtiğimiz yıl 3 bin 557 bebek doğmuş. 2 bin 66 kişi de dünya değiştirmiş. 270 de göçmen gelmiş. Nerden mi biliyorum.

Adamlar öyle düzenli ki herşey kayıtlara geçirilmiş. Sorun bir soru? Mesala "Burada kaç tane Şilili var?" deyin. Size şıp diye "858 Şilili yaşar" desinler. Ya da "Kaç tane 6 yaşında çocuk bulunduğunu" sorun. Cevap hazır. "1344 tane 6 yaş bebesi var"

Bırakın insanları; ne kadar inek, davar, tavşan varsa onlar da kayda geçirilmiş.

Hemen söyleyeyim. Örneğin Bergen'de 197 beygir, 946 yeni yavrulamış süt ineği, 2 bin 159 baş da tembel sığır varmış.

Bergen il hudutları dahilinde yaşayan tavşan sayısı bile "23 adet" olarak zabıtlarda kayıtlı. En kalabalık olanı ise tavuk milleti. Hayvan nüfusunda birincilik 15 bin 240 kelleyle tavuklarda. Yumurtalarını ise sayamamışlar. Çok ayıpladım.

Limana indik. Aramızda en iyi İngilizceyi bilen İştar Gökseven, fiyortlarda turist gezdiren bir gemi için konuşmaya gitti. "İçinde film yapabilir miyiz" diyerek.

Yetkililer "Gemi şu sırada dolu ve tura çıkmak üzere. Yolcular yüzünden rahat çekim yapamazsınız. Ama saat 14.50 ile 16.00 arasında sizi ve ekibinizi alıp gezdiririz. Zamanınız yeterse buyrun çalışın" cevabını verdiler.

Üstelik de "Tek kuruş istemeyeceklerini" belirttiler. Yavuz Özkan

tekneyi gezdikten sonra ışığın uygun olmadığına karar verdi. Bu yüzden bot çekimlerinden vazgeçildi ve bu sanatçı dostu insanlara teşekkür edildi.

Aramızda ekibimize gösterilen yakınlığı konuşup, Norveçlilerin tutumlarını biraz da imrenerek tartışıyoruz.

Yavuz Özkan bir iki ay önce Türkiye'deki bütçe görüşmeleri sırasında Meclis tutanaklarına giren konuşmaları hatırlatıyor. Bazı parlamenterlerin sanatçıları aşağılayan konuşmaları ile yüzümüzü ilk kez gören Norveç insanının sinemaya olan dostluğunu kıyaslıyoruz, ister istemez.

Uzun yıllar Avrupa'da yaşamış olan Yavuz Özkan'ı bu dostça yaklaşım hiç şaşırtmıyor.

"İnsana yaraşan, hayata yaraşan bir yaklaşımları var. İçinde sevgi, aşk, duyarlılık olan bir hayatın içindeler. Geçmişi sürekli sorgulayıp, geleceğe hesap vermek durumunda olduklarının bilincindeler. Işığın, rengin, estetiğin, coşkunun, ritmin, şiirin, müziğin, hayatın peşinden bıkmadan koşuşturuyorlar" sözleriyle açıklıyor yaşadıklarımızı.

Gördüklerimden tarifsiz haz alıyorum. Ekip de aynı duygular içinde. Bu güzellikleri bir arada yakalamanın bilinciyle iyi bir şey yaratma çabasında herkes.

Ertesi gün otobüsle Bergen'den yola çıkıp Oslo'ya döneceğiz. Yol 497 kilometre ve belirlenen mekanlarda sık sık durup çekip yapılacak.

Son gece kentin en büyük meydanında çekim yapıldı. Hülya ile Mehmet'in oynadığı sahneler.

Hava geceyarısı kararıyor. Parliament mavisi denilen bir renk alıyor gökyüzü. Alaca karanlık ise ancak iki saat sürüyor. Günün geri kalan 22 saati ise aydınlık. Kışın ise tam tersi oluyormuş.

Mehmet Aslantuğ, Aycan Çetin ve ben bir saatçi vitrinini inceliyoruz. Vitrindeki Rolex saatlerden birinin fiyatını hesaplıyorum küçük makinamla. Tam 970 milyon lira.

Yaptığım hesaba göre vitrindeki Rolex, Cartier, Gucci marka saatlerin değeri 30 milyarı aşıyor. Ne demir parmaklıklı kepenk çekmişler vitrin camının önüne ne de başka bir güvenlik önlemi. Bir bekçi dahi dikilmemiş.

Saatler adeta "Haydi çalın bizi" diye bekliyor. Ama Norveçlilerde o kafa ne gezer?

***

Meraklısı için not:

"Korunmasız saatçi dükkanı Otel Norge'nin önündeki meydanda. Otelin tam karşısında. Polis Cumartesi ve Pazar günleri mektepler gibi tatile girdiğinden, çalışmak için hafta sonunu tercih ediniz"

Meraklısı için ikinci not:

"Bu yazının yayınlanmasından bir hafta sonra sözü edilen saatçi dükkanı soyuldu. Günahlarını almayayım ama bana göre Türkçe okur yazar birilerinin işi bu"

Bu Norveç'i pes ettirmek kolay!

Norveç hükümetinin Türkiye'ye uygulamaya başladığı silah ambargosunu diplomatik yoldan değil ama "özel yöntemlerle" kırabiliriz. Yapacağımız tek şey bir Türk şoförüne Oslo sokaklarında ticari araç çalıştırma izni koparmak. Ondan sonra görürüm ben Norveç'in halini...

Otobüste 15 kişiyiz. Film ekibi ve ben. Pencereden inanılmaz manzaralar seyrediyorum. Ağaçlarla kaplı tepelerin üzerinde hala kar var. Mübalağasız her 15-20 metrede bir çağlayan, şelale ya da su akıntısı görüyorum.

Ülkenin tamamı suya kesmiş. Şişele şişele sat. Ah bu sular Sabancı'nın eline geçecek ki!

Böbrekte taş maş bırakmazmış bu su. Çünkü tamamı kireçsizmiş. İşte Norveç'in de bir numaralı derdi bu. Suların kireçsizliği. Ol sebepten tekmil Norveç ahalisinin kemikleri mukavemetsiz. 50'li yaşlara geldiklerinde kemikleri durduk yerde kırılabiliyormuş.

Bu yüzden de saçına ak düşmüşlerin çoğu ameliyatlı ve orasına burasına platin protez takılmış.

Hükümet bu kireçsizliği kendine dert edinmiş. Büyük şelalelerin tepe noktasına bazı sistemler kurmuşlar. Ha babam dökülen suya kireç karıştırıyorlar.

Göllere tonlarca kireç atılıyor ki suyundan sebeplenenin kemiği kavi olsun diye. Yine de çok bir şey farketmiyormuş.

***

Yolculuk çok mutlu devam ediyor. Havaalanından gazeteye kadar olan 9 kilometrelik yolda bile taksiye binmeyi sinirleri kaldırmayan ben, o kadar rahatım ki.

Bir kez bile başımı kaldırıp "otobüsü kullanan şoförümüz Hant bir aykırılık yapıyor mu?" diye merak etmiyorum. Ne karşıdan gelen araçlar bir tehlike yaratıyor. Ne arkadan gelenler sollamaya çalışıyor.

İnsan "yol güvenliği" denilen kavramın ne demek olduğunu burada anlıyor.

Çekimden arta kalan zamanlarda aramızda "sessiz sinema" oynuyoruz. Hülya, ben ve Yavuz Özkan bir takım oluyoruz. Mehmet Aslantuğ, Selahattin Sancaklı ve Ertunç Şenkaya başka bir takım.

İnanılmaz çekişmeli geçen oyunda 6-3 galibiz.

Biz onlara Michael Radford'un İstanbul Sinema Günleri'nde oynayan "Bir Başka Yer. Bir Başka Zaman" filmini soruyoruz. Bilemiyorlar. Sıra onlara geliyor. Filmi anlatan Hülya "kolunun dirsekten kesilmesini" gösterir göstermez Yavuz Özkan "Diyet" diye atılıyor.

Sonuç iki saniyede bir puan.

Mehmet Aslantuğ'un morali bozuluyor. Beni, Yavuz Özkan'ı ve Hülya Avşar'ı "kazanmak için herşeyi yapmaya hazır, ölümüne oynayan bir ekip" olmakla suçluyor. İyi oynamanın ne gibi bir kötülük olduğunu anlamıyoruz.

Mehmet Aslantuğ'un bu tiradından etkilenen Işık Şefimiz Ercan Durmuş "skorda adalet sağlamaya çalışınca" oyundan çekiliyoruz.

FENA İŞLETİLDİM

Araya "birkaç çekim için" durmak ve yemek molası giriyor. Hülya ile İştar yola çıktığımızda yine "oynayalım" diye tutturuyorlar. Yavuz hala hakeme kırgın. Oynamıyor. Ben Mehmet Aslantuğ, Ertunç Şenkaya ve İştar Gökseven bir takımız. İlk filmi kulağıma fısıldıyorlar.
"Maymunlar Adasından Kaçış"

Eh fena değil. Anlatırım.

Eğilip goril taklidi yapıyorum. Tipim de uygun olduğundan teşhis etmekte gecikmiyorlar.

"Şempanze"

"Goril"

Evet. Yaklaştınız. Elimle benzer kelimeleri söylemelerini işaret ediyorum.

"Çita. Orangutan. Goril mi abi? Tarzanla bir ilintisi olabilir mi?"

Başımı sallıyorum. Ha gayret. Bulacağız kelimeyi. Ertunç "Tüpgaz" deyince sinirlerim atıyor. Yine gorili oynamaya başlıyorum. Bu kez "Sincap" diyor birisi.

"Ulan bizim takımın cümlesi akraba evliliğinden mi" diye düşünmeye başlıyorum. Ne yapsam nafile. Cümle mahlukatın adı söyleniyor. Bir tek "maymun" sözcüğü çıkmıyor ağızlarından.

Benim ise aklıma bile gelmiyor işletildiğim. Kendimi oyuna öyle bir kaptırmışım ki ille de "maymun" dedirteceğim. Sonunda acıyorlar halime. Kahkahalar arasında enayiliğim tescil ediliyor. İştar "Abi seni fena yedik, kusura bakma" diyor.

Sırıtmaktan başka yapabileceğim bir şey yok. Kah çalışıp, kah eğlenerek Oslo'ya geliyoruz. Saat 22.30 olmuş bile. Yolun nasıl geçtiğini bile anlamamışız.

Gece kentin en işlek caddesinde dolaşıyoruz. Bizim İstiklal Caddesi'nin muadili bir yol. Etraf barlar, cafeler, restoranlarla dolu. Müzik sokağa taşıyor.

Ülkede sıkı bir "sert içki yasağı" var. Şarap ve biradan gayrısı haram. İlle de yasak. Bir tek viski satan yere rastlamadık. "Neden?" diye soruyoruz.

Yirmi-otuz bardan ancak birisi sert içki satma ruhsatına sahipmiş.

O da Cumartesi günleri. Saat 18.00 ile 20.00 arasında. Bu yüzden hafta sonu geldiğinde İskandinav ülkelerinin milleti Rusya'ya dökülüyor feribotlarla. Maksat Leningrad'ta sert içki içmek.

Sebebini soruyorum. Anlatamıyorlar. Ama bir olaya tanık oluyorum ve kendimce bir fikir yürütüyorum.

Caddede duran bir polis memur var. "Ki, bir hafta boyunca gördüğüm" tek polis buydu. 19-20 yaşlarında genç bir kız geliyor. Elindeki bira şişesinin içindekileri polis memurunun ayakkabısına dökmeye başlıyor.

İçimden "Eyvah. Yazık oldu kızın gençliğine" diyorum ama polis tınmıyor bile. Kız biraz daha azıtıyor. Polis gülümseyerek yapmaması için uyarıyor.

"Ah garibim, diyorum. Belli ki copunu evde unuttu. Yoksa ekleştirmişti kafasına bir tane"

Kız kafaya takmış polisi. İlle de birayla yıkayacak. Bara girip bir şişe daha alıyor. Yine sabırla gülümseyen polise yaklaşıyor. Bu kez pantolonuna dökmeye başlıyor birayı.

Polis kızı kolundan yakalayıp, ellerini arkadan kelepçeliyor. Bir arabaya koyuyorlar. Götürüyorlar.

Ben de "Götürdüler merkeze. Sevdirecekler herkese" diye mütalaamı beyan edince yanımızdaki Türk arkadaş "hayır" diye itiraz ediyor ve açıklıyor:

"Polis o kızın sarhoş olduğunu anladı. Kendisine zarar vermemesi için kelepçeledi. Hastaneye götürüp doktorlara teslim edecek. Ayılttıktan sonra da evine bırakacak. Böyle şeylerden insanı gözaltına almazlar"

Peki vazife başındaki devlet memuruna hakaret, filan. Gülüyor Türk arkadaş.

***

Yine sohbet sırasında Türkiye ile Norveç'in arasının siyaseten şekerrenk olduğunu dinliyoruz. Norveç PKK'ya az biraz arka çıkma ve Türkiye'ye silah satmayalım fikrindeymiş. Bizim hükümet de bu işe içerlermiş.

Bana sorarsanız diplomatik kavgaya tutuşmamıza gerek yok. Bu Norveç'i doğduğuna pişman etmek mümkün.

Oturup onlara ekonomik bir avanta vereceksin ve karşılığında da "Bizim sizden tek bir ricamız var. Sadece bir dolmuşçu vatandaşımıza Oslo'nun bir hattında çalışma izni vermenizi istiyoruz" diyeceksin.

Fikirleri yatmadığından o saat kabul ederler.

Salarız tek bir dolmuşu Oslo sokaklarına. Ondan sonra ben görürüm Norveç'in halini.

1996 yılının tahminleri

Son olarak astroloji ve fal olayına da el atıp/konuya bilimsel bir şekil verdim. Böylece bu hassas işleri ehil olmayanların elinden kurtardım. Bundan sonra yılbaşı falınız ve astroloji tahminleriniz benden.. Okuyun geleceğinizi öğrenin...

Adettendir. Her yıl bitiminde "gelecek yıl acaba neler olacak?" sorusuna cevap aranır?

Bu sorunun birinci derecede muhatabı da sosyal bilimciler, siyaset stratejisi uzmanları, araştırmacılar filan değildir. Nedense bu soru falcılara, medyumlara, astrologlara sorulur. Bu yıl sizleri zahmetten kurtarmak için kolları sıvadım. Ülkemizin en seçkin falcıları ile konuşup astrologlarına danıştım. Ve sizler için 1996 dökümü çıkardım. Ayrıca burçlarınıza göre fal tahmini de var. Bakalım ne kadarı tutacak?

1996'DA OLACAKLAR.

YENİ hükümeti Refah Partisi ile ANAP kuracak. Başbakan da Necmettin Erbakan olacak. Koalisyon protokolü gereği; Berna Yılmaz tesettüre uyacak.

MUHALEFETTE kaldığı için boş zamanı artacak olan Tansu Çiller "hızlandırılmış Türkçe kurslarına" devam edecek. Özer Çiller de askerden dönecek olan Mert'i "sanat öğrensin" diye bir marangoza çırak verecek.

BÜLENT Ecevit'in başından hiç çıkarmadığı kasketi çalınacak. Bu olay solu bir kez daha bölecek. Kasketi çalmakla suçlananlar DSP'den ayrılıp yeni parti kuracaklar.

SOSYETEDEN tanıdığımız Demirören ailesi ile Sadıkoğlu ailesi arasında "keçi otlatma meselesinden" silahlı çatışma çıkacak. Olay kan davasına dönüşecek.

AJDA Pekkan, iki yeni estetik ameliyatı daha olacak. Bunların sonucunda uyurken gözkapaklarının kapanmaması sorunu ile karşı karşıya kalacak.

AKŞAM gazetesi kupon karşılığı "Herkese otomobil" kampanyası başlatacak. Diğer gazeteler de onu izleyecek.

FENERBAHÇE ile Trabzon ayrı ayrı şampiyonluklarını ilan edecekler. Türk milli takımı İngiltere'ye vize alamadığı için gidemeyecek.

İŞTE BURÇLARINIZ

KOÇ (21 Mart-20 Nisan) Sağlığınıza dikkat etmiyorsunuz. Nerede düğün, davet var siz oradasınız. Üstelik ev sahibinden fazla yoruluyorsunuz. Hizmetçi ruhlusunuz. Ayrıca orkestranın çaldığı her parçada göbek atmak zorunda değilsiniz. Önümüzdeki yıl enerjinizi dikkatli kullanın.

BOGA (21 Nisan-20 Mayıs) Bu yıl zimmetinize para geçirme işini tadında bırakın. Hem şefiniz hem müdürünüz sizden huylanıyor. Üstelik yanınızdaki masada oturan hanıma ikide bir "sizi eve ben bırakayım" diye sarkmanız yakışık almıyor. Zaten bu ilişkinin sonu yok. Çünkü bu yıl içinde doğu illerinden birine tayininiz çıkacak.

İKİZLER (21 Mayıs-21 Haziran) Burcunuzun bilinen özelliği çift karakterli olmasıdır. Oysa siz değil çift, beş altı ayrı karaktere sahipsiniz. Bir başka deyişle karaktersizsiniz. Bu yüzden; biri Mart ayında, biri de Eylül'de iki kez dayak yiyeceksiniz. Tuttuğunuz takım küme düşecek. Girdiğiniz kooperatifin müteahhiti sekreteri ile kaçacak.

YENGEÇ (22 Haziran-22 Temmuz) Çok arkadaş canlısı ve insancılsınız. Bu yüzden herkese gülümsüyorsunuz ama yanlış anlıyorlar. Bu yıl içinde asansörde gülümsediğiniz hanımın kocası "Ne sırıtıyorsun yavşak" deyip suratınıza bir tokat yapıştıracak. Alınmayın. Aynı şekilde gülümseme huyunuz yüzünden tüpgaz kuyruğunda da başınız belaya girecek. Maddi durumunuz ise. Batıyorsunuz demeyeyim ama.

ASLAN (23 Temmuz-22 Ağustos) Liderlik iddianızdan vazgeçin. Kendinizi bu kadar beğenmeyin. İnsanlara tepeden bakmayın. Şunun şurasında 14'üncü dereceden bir devlet memurusunuz. Üstelik ayakkabınız da pençeli. Ayrıca İstanbullu olmadığınızı, Hakkari Yüksekova doğumlu olduğunuzu herkes biliyor.

BAŞAK (23 Ağustos-22 Eylül) Kendinizi bu kadar ağıra satmayın. Oğlan vazgeçti, geçecek. Zaten annesi şimdiden sizi çekiştirmeye başladı. Bol etek giymekle aşırı kilonuzu saklayamıyorsunuz. Bulaşık

makinasının son taksidini zamanında ödemezseniz başınıza bir de deterjan seçimi problemi çıkacak.

TERAZİ (23 Eylül-22 Ekim) Tam bir denge insanısınız ama kimseye yaranamıyorsunuz. Bu yüzden de size maçlarda "erkek hakem" diye bağırıyorlar. Siz de etki altında kalıp cinsiyetinizden şüpheye düşüyor, bakkalın kalfasına aşk mektupları yazıyorsunuz. Oğlunuzun cüzdanınızdan para aşırmasına üzülmeyin. Çocuk tutumlu. Parayı biriktirmek için çalıyor.

AKREP (23 Ekim-21 Kasım) Ürkütücü bir zekanız, keskin bir kararlılığınız var. Soyacağınız bankayı iyi seçmenizi tavsiye ederim. Bu yıl gönül meselelerinden uzak durun. Çünkü sevdiğiniz kadın yüz güzelliği yarışmasına katılmaya hazırlanıyor. Ayrıca gizli bir feminist örgütü üyesi.

YAY (22 Kasım-21 Aralık) Çok neşelisiniz. Egzantrik fikirleriniz var. Bu yüzden de herkes sizin pavyonda çalıştığınızı düşünüyor. Ayrıca olur olmaz aşık oluyorsunuz. Kapıcıya "İkinci karın olabilirim" demeniz, apartman yönetim kurulunda sert tartışmalara yol açtı. Dikkat.

OĞLAK (22 Aralık-19 Ocak) Keçi gibi inatçısınız. Zararını görüyorsunuz da. Durmadan tıkınıyor, hiçbir şey yemediğinizi iddia ediyorsunuz. Giderek kilolarınız artıyor. "Ne yesem yarıyor" masalını bırakın, pisboğazlıktan vazgeçin. Bakın, boynunuz şimdiden "hırsız kedi" boynuna döndü.

KOVA (20 Ocak-18 Şubat) Matah bir şey olsaydınız bu burçta doğmazdınız. Durumunuza bakılırsa sizin ki kova değil "dipsiz kova" burcu. Neye uzanırsanız elinizde kalıyor. Kendinize zarar verdiğiniz yetmiyormuş gibi yakın çevrenize de uğursuz geliyorsunuz. Bastığınız yerde ot bitmiyor.

BALIK (19 Şubat-20 Mart) Duygusal ve içe kapanıksınız. Bir başka değişle ruh hastasısınız. Sürekli surat asmaktan vazgeçin. Boşuna beklemeyin. Yazdığınız son aşk mektubuna cevap gelmeyecek. Çünkü zarfa; mektup yerine yanlışlıkla doğalgaz faturasını koydunuz.

Burç nakli çare değildir

Kendisine zeki insan süsü vermek isteyenler" mahkemeye koşup doğum tarihini "ikizler burcuna denk gelecek" şekilde değiştirmesinler. Orjinal bir İkizler Burcu üyesi olduğumdan tam yetkiyle söylüyorum: Faydası yok.. Kendi burcunuzla idare etmeye çalışın.

Burcumun aşağılanması yüzünden neredeyse kompleks gelecek. "İkizler burcundan" olduğumu söylemeye utanır oldum.

Aslında ben burç muhabbetlerine teşne değilim. Ama içinde bulunduğum cemiyetlerde mutlaka konuşma özürlü biri çıkıyor ve "Burcunuz nedir?" diye soruyor.

"İkizler" dediğim zaman da "Aaaa. Vallahi inanmam" diye ilk tepkisini gösteriyor.

Sanki bana işimi sormuş; ben de "hırsızlık yaparım, karı satarım" filan gibisinden ayrıntılara girmişim de adeta “yakıştıramayıp" beni tenzih ediyor.

"Kovaydı, tencereydi" gibisinden bir burç adı söylesem itiraz etmeyecek.

***

Ayrıca, burcumu öğrenip de "Ay inanmıyorum" çeken her üç kişiden ikisi "beni eğiterek topluma kazandırmaya" hevesleniyor:

İkizler burcundan olanlar iki kişilikli olurlar. Sözlerine güvenilmez, filan diye. Yani kibarca "karaktersizdirler" demeye getiriyorlar. Akıllarınca ben bu söylediklerini dinleyeceğim;

Vallahi bilmiyordum. İkizler Burcu'na girdiğimde çok sarhoştum, dilleri döküp "pişmanlık yasasından" yararlanmaya kalkışacağım. Yahut da "Madem öyle, İkizler Burcu'ndan istifa ediyorum. Gereğinin yapılmasını rica ederim" diye arzuhal düzeceğim.

ZEKİLERİN BURCU

Bunların baskısı yüzünden burcumu söylemeye utanır hale geldim. Sorduklarında "Tavşan Burcu, Süzgeç Burcu, Yaban Öküzü Burcu, Istakoz Burcu" gibisinden cevaplar verip, ellerinden kurtulmaya çalışıyorum.

"Öyle bir burç var mı?" diye itiraz eden olursa da "Var var. Amerikalılar yeni bulmuş, henüz açıklamıyor" cevabını verip, kafalarını karıştırıyorum.

Kültürleri de burç bilimiyle sınırlı olduğundan, bazen işe yarıyor.

***

Geçenlerde gazeteci arkadaşım Ayşegül Dora'ya rastladım. Uzun zamandır görmemiştim. Bana yazılarımdan söz ederken "İkizler burcundan olduğun belli, böyle zekalar sadece bu burçtan çıkar" dedi.

Aman Allahım. Hayatımda ilk kez biri burcum sayesinde bana iltifat ediyor. Konunun üzerine balıklama atladım tabii. İstiyorum ki "İkizler burcunu övüp dursun". Böylece burcumun yeminli düşmanları tarafından açılan gönül yaralarımı sarsın.

Ayşegül başladı İkizler Burcu'nu övmeye. "Tekmili zekidir, umumiyetle dahidirler. Yaratıcılık onlarda. Akıl fikir onlarda. Neş'e onlarda. Yetenek onlarda"

Coşmuş gidiyor. Öyle bir övüyor ki "bizim burcun faziletleri" bana bile fazla geldi. Övgü faslının ardından bizim burcun ünlülerini sayıp dökmeye başladı.

Filozof Sokrat, Başkan Kennedy, Marilyn Monroe, Tito, Richard Wagner, Tarzan'ın yakın silah arkadaşı Çıta, John Wayne, Dean Martin, Selahattin Duman, Kissinger, Atatürk'ün ahçılarından Bolulu Halim Efendi'nin karısı Şefika Hanım, Jean Paul Sartre.

Anlayacağınız ne kadar önemli isim varsa, tamamı bizim burçtan. Öbür burçlardan nedense hiç adam çıkmamış. Ayşegül tüm bildiklerini sayıp döktükten sonra "Biliyor musun?" dedi. "Ben de İkizler burcundanım"

ACI BİR İTİRAF

Keşke söylemeseydi.

Meğer o da benim gibi "ikizler kompleksine" girmiş. Kendini "yemeğe vurması" da ondan. Öbür burçlardan olanlara sinirlendikçe, sofra kurup atıştırıyor. Ama ölçüsünü bilen kadındır.

Kantar 100 kiloyu gösterdiği zaman mutlaka rejime başlar ve 60 kiloya düşene kadar da "Çanakkale gazisi" gibi mücadele eder.

Fakat nedense, zahmetli bir rejim sonunda "ideal kilosuna" indiği vakit telaşlanıyor. Zaafiyet geçirdiğini sanıp panikliyor. Bu kez "kaybettiği kalorileri telafi için" çılgınlar gibi yemeye başlıyor.

Ben Ayşegül'ü yıllardır tanırım. Arka arkaya iki kez "aynı ölçüler içinde görmek" nasip olmadı.

***

Bizim burcun gizli kalmış değerlerini bilip, ona rağbet edenler de var.

"Refah Partisi'ne karşı" verdiği amansız mücadele ile dikkatleri çeken Profesör Dr. Tansu Çiller gibi.

Kendileri 1944 doğumludur fakat 1946 görünümlüdür. Bu çelişkiyi telafi etmek için "yaş tashihi" davası açtığında; yani 1944 tarihini sadece diplomalarında bırakmaya karar verip; doğum tarihini 1946'ya naklettiğinde bu burç meselesini inceden inceye düşünmüş.

"Benim kaderimde Türkiye'nin bir çakıl taşını dahi gavura vermemek var. Madem alnıma başbakan olmak yazılmış. Bana da yakışacak bir burç lazım" demiş ve yeni kafa kağıdındaki doğum tarihini "İkizler Burcu"na denk getirmiş.

Yani 23 Ekim günü doğduğundan Akrep Burcu'na dahil olan Tansu Hanım, kendisini mahkeme kararıyla “İkizler"e transfer ettirmiş.

Ne ince plan ama!

Süper zekaların, dahilerin bizim burçtan çıktığını bilenler Tansu Hanım'ın kafa kağıdını gördüklerinde "Amanın. Bu kadın da Selahattin Duman'ın burcundan. Demek ki o da doğuştan zeki" diyecekler.

"Haydi Türkiye ileri" deyip peşine düşecekler.

***

Eskilerin "Sokma akıl yedi adım gidermiş" diye bir lafı vardır.

Tansu Çiller'in ki "anadan doğma" değil de "sonradan olma" ikizlik yani. Bu yüzden de bazen yetersiz kalıyor. Selçuk Parsadan adında "burcu belirsiz" biri çıkıyor. “Ben Öztorun Paşayım" diyerek "zeka burcuna" kayıt yaptıran Tansu Hanım'dan 5.5 milyarı çarpıyor.

Yakalanmasa bir telefon daha çakıp "Ben Mareşal Fevzi Çakmak, Topkapı garajından arıyorum" diyecek, beş on milyarı daha götürecekti.

***

Tansu Hanım'dan eski burcuna dönmesini rica ediyorum. Çünkü bu iş yol olursa "önüne gelen" İkizler Burcu'na kapağı atmak için mahkemeye koşar. Sonra ayıkla pirincin taşını. Allahtan tam zamanında müdahale ediyorum.

Burnunuzla oynamayın

Bütün kadınlara sesleniyorum. "Burunla oynamaktan" kastım başka. Kendinize hobi olarak seçtiğiniz işi kastetmiyorum. Burunlarını sevmeyen, onu ilk fırsatta bir estetik cerraha imha ettiren hanımlardan söz ediyorum. Bana dert oldu da!

Kocası zenginleyen kadınlara "sarışın olmak" yetmiyor artık. Çünkü sarı saç operasyonu dediğiniz şey altı üstü iki kutu boya. Onu da yapamıyorsan, gir bir kuaföre, kapıdan Marilyn Monroe ya da Kibariye gibi sararmış olarak çık.

Diğer kadınlarla arana ille de bir statü farkı koyacaksan bunun yolu "burnunu kestirmekten" geçiyor.

Hele parayı koyacak yer bulamıyorsan başla diğer organlarınla da oynamaya. Dudaklarına silikon taktır. Göğüs ölçülerini ayarla. Orandan burandan yağ aldır. Yüzünü gerdir. Anlayacağınız sonu yok bu işin.

***

Kadınlar neden burunlarından rahatsız olur, hiç anlamam. Herhalde kendilerini aynada fazla seyrettiklerinden.

Bizim Teoman Hünal'ın karısı Lale böyledir mesela. İnanılmaz güzel bir burnu var. Yüzüne de çok yakışır. Yandan bakıldığında "Grek profili" dedikleri görüntüyü verir ama kafası buruna takık.

Eğer oturduğumuz mekanda yan tarafımıza düşen bir ayna, ne bileyim ayna gibi görüntüyü yansıtabilen camekan varsa Lale muhakkak kendini yandan görmeye çalışır. Bir parmağını çaktırmadan burnunun ucuna kor. Hafifçe kaldırır.

İkide bir lafı, döndürüp dolaştırıp "burun operasyonlarına" getirir ve "Yani şöyle hafifçe kaldırtsam diyorum" zarfını atar. Boş bulunup cesaret versek ya da kocasının bir zaaf anına denk getirse gidip bıçak altına yatacak.

ESTETİK MACERASI

Burun estetiği sekiz-on sene önce bu boyutlarda değildi. Estetik cerrahı diye bildiklerimiz de bu kadar yoğun çalışmazdı. Zaten çoğu kalfalık dönemini yaşıyordu.

Hani "Acemi nalbant zenaatini Kürt eşeğinde bellermiş" derler ya! Bizim estetikçiler de bir kuşak öncesinin kadınlarını yatırdılar masaya, biraz şuradan biraz buradan diyerek; kese biçe ellerini bu işe yatırdılar.

Onlar işlerini öğrendi ama olan geçen kuşağın zengin kadınlarına oldu. Açın bakın cemiyet sayfalarına.

Eğer burnu, fiş deliği gibi duran "takmış takıştırmış" ve tiner koklamış gibi baygın bakan kadınlar görüyorsanız bilin ki; sekiz-on sene önce mutlaka ameliyat olmuşlardır.

***

Estetik cerrahları artık burun ameliyatı yaparken; köftelik kıyma çeker gibi "hart" diye "el kararı" kesmiyorlar. Alıyorlar hastayı karşılarına. Yandan, önden fotoğraflarını çektiriyorlar.

Allah bilir önlerine artist kataloğu da koyuyorlardır. "Burnunuz şöyle mi olsun böyle mi?" diye. Sonra, elbiselik kumaşı biçer gibi provasını çıkarıyorlar.

Projelenme safhası tamamlandıktan sonra da başlıyorlar doğramaya.

Ne var ki ben bugüne kadar "başarılı olmuş" bir burun estetiği ameliyatı görmedim. Kim yaptırırsa yaptırsın, yeni burun eski yüzün üzerinde sakil duruyor.

Çünkü insan doğasının kendine has bir dengesi var. İnanılmaz bir denge bu. Bir iki milim oynamak bile yüzün asıl normlarını bozuyor.

Geçenlerde TV kanallarından birinde Seren Serengil'i seyrediyordum. Bu kızcağızı birkaç yıldan beri televizyon kanalları sayesinde izliyorum. Çok güzel bir yüzü vardı.

İLGİNÇ BİR ÖRNEK

"Vardı" dediğim için kusura bakmasın ama işin doğrusu böyle.

Bu Allah vergisi güzellik kıza batmaya başladı. Bir keresinde bizim

gazetenin asansöründe karşılaşmıştık. Yanındaki muhabir tanıştırdı. Ben "selamın aleyküm kör kadı" dercesine "bu dudaklarının hali ne?" diye bulaştım kızcağıza.

İltifata alışık olanlara ters laf söylerseniz şaşırır, bocalarlar. O gün de öyle oldu. Seren biraz şaşırdı. Ben de ayak üstü "Dudaklarını niye taşırarak boyuyorsun. Zaten güzel bir yüzün var. Tuhaf kaçıyor" gibisinden kısa bir vaaz verdim.

İtiraz edip gerekçesini filan söyledi ama boş laflar. Bir kulağımdan girdi bir kulağımdan çıktı. Gerçekten de dudağını öyle abartılı boyamasına kızıyordum.

Bir de bu yolla TV seyircisini aptal yerine koyduğu için. Son kez seyrettiğimde ne göreyim? Burnunu kesip biçtirmiş. Artık küçültmüş mü, kaldırmış mı? Bilemiyorum ama yandan bakıldığında burun yok olmuş.

Önden baktığınızda genişçe, ramazan pidesi gibi bir surat. Üzerinde susam tanesi gibi burun delikleri. Yandan ise belli belirsiz bir tümsek.

Kimbilir kaç kişi "Aman ne güzel oldu!" diye iltifat etmiştir kızcağıza. Ben üzüldüm.

***

İşin bir tarafı da bu. Burnunu estetik yaptıranlara katiyen "Burnunuzu ne güzel imha etmişsiniz. Delikleri de genişlemiş. Artık daha çok oksijen alırsınız" diye iltifat etmeyeceksin. Çok ayıp oluyormuş. Burnunu kestiren belirgin bir rahatsızlığa kapılıyor.

Üstelik hiçbiri "estetik yaptırdığını" kabul etmiyor. Ya burunlarında et vardır ya da kaza geçirdikleri için cerrahi müdahale yapılmak zorunda kalınmıştır.

Resmi açıklama mutlaka böyle oluyor.

Hani zenginlerde aşırı beslenmekten dolayı gut hastalığı çıkar ya. Bizim sosyetiklerin gutu da mutlaka burunlarından başlıyor. Aşırı beslenmekten burunlarında et oluşuyor. Bu et, soluk almalarını zorlaştırıyor. İster istemez ameliyat masasına yatıp o eti aldırırken, burunlarını da değiştiriveriyorlar.

***

Bu bilimsel açıklamaları yaptıktan sonra sonradan zengin olup da "kafayı burunlarına" takan hanımları uyarmak istiyorum.

Estetik ameliyatı konusunda iyi düşünüp taşının. Tek bir organınızla oynatın. Örneğin önce burun ameliyatı yaptırıp, üç-beş yıl sonra da gerdirme operasyonuna kalkışmayın. Çünkü burun deliklerinin biri küçük biri büyük kalıyor. Göz kapaklarının da hizası bozuluyor. İnsanın yüzü "yarısı ütülenmiş" yastık kılıfı gibi duruyor.

Benden söylemesi.

***

Bir konuyu daha açıklığa kavuşturmanın kıvancı içindeyim. Yazımı okuduktan sonra kendimi dakikalarca ayakta alkışladım.

Gelecek yıl birinciyim

"Çekici olma" konusu da tamam inşallah! Durduk yerde Türkiye'nin en cazip on erkeğinden biri ilan edildik.. Borsada işlem görsek fiyatımız artardı. Bu sene hazırlıksız yakalandım. Birinciliği Cem Boyner'e kaptırdım. Seneye kesin favori benim...

Ya bizim kadınlarda bir anormallik peydah oldu. Ya da erkek milletine bir haller.

Cennet vatanımızın "aklı eren kadınlarından" bir jüri yapmışlar ve "Türkiye'nin en çekici erkeklerini seçin" demişler.

Meltem Cumbul'dan Gönül Yazar'ına, Güler Kazmacı'dan Yeşim Salkım'ına kadar ne kadar jüri üyesi varsa oturup, kafa kafaya vermişler ve "Türkiye'nin en çekici 10 erkeğini" tesbit etmişler.

Sıkı durun!

En çekici on erkekten biri de benmişim. Klasmandaki sıram da dokuzuncu olarak hesaplanmış.

Yani 30 milyon civarında hesaplanan erkek nüfusun "29 milyon 999 bin 99" tanesini tek tek geride bırakmışım. Duygu Asena'nın KİM dergisi bu sonuçları ilan eder etmez, Ufuk Güldemir'in paşası olduğu Show TV'de oturup haberlerin başına koymuş adımızı.

"Ey kadın milleti, bakıp da bir şeye benzetemediğiniz Selahattin Duman Türkiye'nin en çekici 10 erkeğinden biridir" diye.

Ben, hayır mı şer mi olduğunu hala kestiremediğim bu haberi Paris dönüşümden ancak iki gün sonra öğrendim.

***

Tevekkeli değil havaalanından itibaren karşılaştığım kadınlar dönüp dönüp bana bakıyordu. Gerçi aralarında gülüşmelerinden az bir şey huylandım ama bu kıkırdamaların katiyetle "çekiciliğimle alakalı" olduğuna konduramadım.

KUTLARIM AĞABEY

Memlekete dönmüşüz. Çekici erkek olduğumuzdan da haberimiz yok. Akşam çıkıp Atrium'a gittim. Diler Hanım'a uğrayıp, ısmarladığım köfte ile pilavı alacağım.

Diler Hanım çok güzel ev yemekleri yapar. Asıl mesleği mimarlık ama kendisi yemek sektörüne bir girmiş, bir daha çıkamamış.

Tam lokantasına gireceğim, ahbabım olan komşu lokantanın sahibi seslendi: “Selahattin Abi, kutlarım ödül almışsın.”

Tabii benim aklıma yine bir şey gelmedi. Ödülden filan da haberim yok ama olabilir. "Birileri bana bir ödül takıştırdı herhalde" diye düşünüp "Sağol, teşekkür ederim" diye karşılık verdim.

Lakin kafam da "ödül" lafına biraz takıldı. Diler Hanım paketimi hazırlarken kendi kendime "Nereden çıktı bu ödül?” diye sorup duruyorum.

Cevabını bulamayınca omuz silktim. Burası Türkiye. Birilerinin canı ister "Semra Özal'ı fahri doktor" yapar. Birileri çıkar, Demirel'e "Latin edebiyatına katkılarından dolayı" plaket verir. Kimse de "Ne alaka?" diye sormaz.

Öz Genel Yayın Müdürüm Zafer Mutlu'ya bile "Madenciliğe yaptığı katkılardan dolayı" koca bir plaket verdiler. Üstelik de plaketi kocaman bir madenci heykeli yapıp eline tutuşturmuşlar. Kendisi; değil maden ocağı görmek, madenciler şehri Zonguldak'ı bile kartpostalından tanır. Bunu bildiğimden sormuştum: "Bu manalı ödülün sebebi ne?” diye, verdiği cevaptan çıkardığıma göre, kendisi tamamen masum.

***

Prensiplerim vardır.

O olaydan sonra da bizim gazetede çalışanlara verilen ödüllerle ilgilenmemeyi prensiplerim arasına kattım. Örneğin birileri çıkıp da Ahmet Vardar'a "Uzay çalışmalarına yaptığı katkılardan dolayı" durduk yere "Fahri Astronot" ünvanı verseler, neden icap ettiğini sormam, artık.

ÖNCE İNANAMADIM

Ertesi gün gazeteye geldiğimde yine aynı "manalı tebessümlerle" karşılaştım. Herkes bir çeşit laf çarpıyor ama ben hala "en çekici 10 erkekten biri" vak'asından habersiz olduğumdan, aval aval bakıyorum.

Durumu bilsem; en azından binaya girerken, yürüyüşüme biraz azamet biraz zerafet vermeye çalışırdım. Öyle, Kırkpınar'da yağlanmak için kazana doğru giden pehlivanlar gibi savrula savrula yürümezdim.

Ne zaman ki odama geldim, sekreterim Yeşim karşıma dikildi ve "Tebrik ederim, sizi çekici erkek ilan etmişler" dedi. Ben de o zaman ayıldım.

Ne çekicisi? Kim çekmiş beni, yani seçmiş beni, diye sordum.

Yeşim, daha birgün önce akşam haberlerinde, televizyondan bağıra bağıra ilan edilen haberden bihaber olduğuma ihtimal vermiyor ki, tebessümünü yüzünde sabit tutuyor.

Masanın üzerindeki dergiyi gösterip "Okumadınız mı?" diye sordu. Aldım baktım Duygu'nun dergisi. Zaten o anda içimden "Eyvah!" titreşimleri geçti. Endişeyle karıştırdım dergiyi ve adımın geçtiği yazıyı buldum.

Başlık; "Türkiye'nin en çekici erkeği Cem Boyner". Yandaki sayfada bir başka başlık: "Türkiye'nin en çekici erkeği" Başlığın altında da fotoğrafları… Mehmet Aslar Orhan Pamuk, Menderes Utku, Sinan Çetin, Ali Kırca, Tarkan, Rahmi Koç, ben ve Önder Bekensir. Allah Allah!

Erkek milletini imtihana tabii tutan 25 seçkin ve ünlü kadından oluşan jüri üyeleri "Çağdaş, sıradışı, yaratıcı, modern, şık ve tutkulu olmak erkeği çekici kılar" ilkesinden hareket edip, seçimlerini yapmışlar.

***

Sonuçları ilan eden yazının girişinde aynen böyle yazıyor. Bu satırları okuduktan sonra dönüp fotoğraflara daha bir dikkatle baktım. Eh en az sekizi eli yüzü düzgün insanlar.

Sinan Çetin bana kızmasın ama sadece ikimiz "at hırsızı gibi" duruyoruz aralarında. Yine de Sinan'ı kendimle bile kıyaslayamam. Oğlan hiç değilse boylu posludur.

Hiç anlayamadığım bir şey de son yapılan Türkiye Erkek Güzeli Yarışması'nda ikinci olan Önder Bekensir'in klasmanda gerimde kalması. Yani beni dokuzuncu, Türkiye'nin ikinci erkek güzelini onuncu seçmişler.

Yine yerimiz bitti. "Çekicilik konusuna" yarın devam edeceğim.

Bu arada kafama takılan bir şey var.

"Türkiye Erkek Güzeli Yarışması'na katılsaydım birinci olabilir miydim?" diye sorup duruyorum, kendi kendime.

Hem modernim hem de çağdaş

Cep telefonum var. Tetris oynayabiliyorum. Modernlik ve çağdaşlık konusunda kendime güvenim tam... Öyle ki "en modernine bile" kodum mu oturturum. Allaha şükür şıklık konusunu da hallettik. En son moda pırtılardan birer tane edindim...

Çekici erkek ilan edilmenin şokunu hala üzerimden atabilmiş değilim. Dün gece kendimi aynanın karşısında inceliyordum ki, telefon çaldı. Arayan İzmir'den Nimet Hanım. Yani annem.

Ben içimden "İnşallah haberi duymamıştır" diye geçiriyordum ki "Oğlum tebrik ederim, seninle iftihar ediyorum" dedi.

Demek ki duymuş ve "Seni doğuran ana kim?" demeye getiriyor. Eşek değiliz ya! Anladım sesindeki sevinçten taşan mesajı. Karşılık verdim: “Ben ne yaptım ki…” dedim. “Asıl başarı senin. İmkansızlıklara rağmen, elindeki malzemeyle yarattığın eser ortada!”

Annem lafımı kesti: “Yok evladım yok. Aslında hakkını yemişler. O sakallıyı beşinci yapmışlar. Mutlaka adamı vardır jüride!”

Annemin "sakallı" dediği yönetmen Sinan Çetin. Doğrusu ben de klasmanda Sinan'ın altında kalmayı pek kendime yedirebilmiş değilim. Ama annemi de kışkırtmak istemiyorum. Atlar otobüse gelir İstanbul'a, doğruca gidip dergiyi basar.

Rahmi Koç'un sekizinci seçilmesini de içine sindirememiş. "Babası zengin, mutlaka torpil yapmıştır" diyor anam.

FACİA BİR BEBEKTİM

Anamın sevinmesine ben de çok sevindim. Oysa beni dünyaya getirdikten sonra lohusa dönemi bitene kadar gizli gizli ağlamış. "Bu bebek niye bu kadar çirkin" diye.

Ebe kadın, komşular hep teselliye çalışmışlar tazeyi:

"Kızım, nesi var çocuğun? Evet kafası biraz yamuk duruyor ama doğumdandır. Düzelir. Hem gözünün biri kesinlikle kör değil. Biraz yumuk! Kör gibi duruyor ama cin gibi bakıyor maaşallah”.

Onlar "Ağlama, Allah'ın gücüne gider" dedikçe anam "Ya kafası. Ya kafası" diye beni gösterip, feryadı basıyormuş.

Gerçekten de benim kafa gövdenin yarısına yakın cesamette. Üstelik yamuk. Kamyondan düşüp ezilmiş topatan kavunu gibi duruyor.

Ne yapsın komşu kadınlar. Ona da bir kulp bulmuşlar: "Akıllı çocuk maaşallah. Kafası ilim dolu. Büyüyünce alim olacak".

Eh alim olamadık ama lisenin iki sınıfında beş sene okuyarak "akademik kariyere yatkın" olduğumuzu ispatlayıp, komşu kadınları yalancı çıkarmadık.

Bebeklik günlerime dair değerlendirmeleri hayatım boyunca dinlediğim için; annemin sevinmesini daha iyi anlıyorum. Kendisini şey gibi ürünü "kalite kontrol testinden başarıyla geçmiş" imalatçı gibi hissediyor.

İŞİN PÜF NOKTASI

Efendim dönelim konumuza. Nasıl olup da Türkiye'nin en çekici 10 erkeğinden biri seçildiğimi irdeliyordum. Bu arada acaba hakkım yendi mi, beşinci ya da üçüncü olabilir miydim, hesaplarına da bakıyordum.

Jüri "Çağdaş, sıradışı, yaratıcı, modern, şık ve tutkulu olmak erkeği çekici kılar" ilkesinden yola çıkmış. Ayrıca "Başarı ve zeka" da belirleyici faktör olmuş. Aldım ölçüleri kendime vurdum.

"Çağdaşlık"... Hem de Allahına kadar çağdaşız.

"Sıradışı olmak" yani marjinallik… O da var bizde. Senelerdir normal insanlar gibi davranmaya çalıştığıma göre.

"Yaratıcılık" da var galiba.

"Modernlik"... Bunda da iddialıyım. En modernine koydum mu oturturum. Ayrıca tetris oynayabiliyorum. Cep telefonum da var. Uzaktan kumanda aletini öğrenmek için 15 günlük kurs yetti de arttı bile.

"Şıklıksa" onu da son zamanlarda tedarikledik sayılır. MUDO'da mal bırakmadık. Taviloğlu ne satıyorsa, uysun uymasın bir tane bende de var.

"Tutkulu olmak”… Bunu tam anlayamadım. Geçiyorum.

"Başarı" olayını takdirinize bırakıyorum ama "zeka" için itiraz dinlemem. IQ ve EQ tarifleri bile az geldi zekama, bildiğiniz gibi SDQ icat edildi.

Yani yukarıdaki tarife aşağı yukarı uyuyoruz.

***

Boydan postan biraz kaybediyoruz, biraz da yakışıklılıktan. İlk 10'a girenlerden Cem Boyner, Mehmet Aslantuğ, Orhan Pamuk, Menderes Utku, Sinan Çetin, Ali Kırca, Tarkan, Rahmi Koç ve Türkiye İkinci Erkek Güzeli Önder Bekensir'in ortak bir tarafı var.

Hepsi de saçlı. Aralarında bir tek ben "tarama özürlü olarak" önemli bir kitleyi temsil ediyorum. Yine burun zenginliği bakımından birincilik de bende.

Rahmi Bey'in de burnu fena değil ama benimki onun burnuna kılıf olabilir.

Jüri üyesinden Güler Kazmacı benim için "Çok yönlü bir zekası, müthiş bir espri gücü var. Kalın gözlükleri ve kısa boyuna rağmen çok çekici" demiş.

Buradaki "kısa boy" tanımına muhalefet şerhi koymak zorundayım. Sevgili Güler'e göre bütün erkekler kısa boylu sayıldığından, bu tarif beni bağlamıyor.

ELENEN ÜNLÜLER

Beni "en çekici 10 erkekten biri" ilan eden jüri kimleri elememiş kimleri? Örneğin Gürel Aykal, Uğur Dündar, Tarık Akan, Berke Hürcan, Kenan Doğulu ve Tarık Tarcan'ı yakışıklı olmaları kurtaramamış.

Bizim gazeteden çekici erkek adayı olarak gösterilen Güneri Civaoğlu, Hasan Cemal, Mehmet Barlas ve Güngör Mengi de cazibeme yenik düşmüşler. Üzüldüm. İnşallah Güneri Bey bunalıma girmez de çabuk atlatır.

Para ve siyasi güç; Demirel'i, Ecevit'i, Türkeş'i, Özer Çiller'i, Bülent

Eczacıbaşı'nı, Cem Hakko'yu karşımda bozguna uğramaktan kurtaramamış.

***

Sakın bu yazdıklarıma bakıp "çekicilik olayını" abartmaya çalıştığımı düşünmeyin. Benim için çekicilikten önce "ruh güzelliği" gelir.

Yine de bir yıl sonraki ankete daha sıkı hazırlanacağım. Jüri üyelerinin isimlerini bir kenara yazdım.

Hepsinin evine birer kutu pişmaniye yollayıp, içine imzalı bir fotoğrafımı koyacağım.

Artık iş biraz da Erol Atar'ın yeteneğine kalıyor yani. Şeytanım ben şeytan!

İmajımla ilgili itirazlar var

İmajımız var diye milletin gözüne batmaya başladık. Ne kadar imajsız tip varsa benimle uğraşıyor. Oysa ben kendime yeni imajlar arayışı içindeyim. Anlayın aradaki farkı... Ben gidiyorum aya, onlar yaya!

İmajımı yeniden gözden geçirmem gerek!

Çünkü ben bir şey tutturana kadar, başkaları durmadan yeni şeyler icad ediyor. Haliyle demode kalıyoruz. Bu işi ciddi ciddi düşünme sebeplerimden biri de okurlarımın birinden gelen bir mektup. Bir hanımefendi yazmış. Yaşça benden büyük olacak ki "Selahattin Bey oğlum" diye başlamış.

Mektubun meali şu:

Beni televizyonda görmüşler. Üst tarafımda smokin, alt tarafımda kot pantolon. Okurum hanımefendinin de yüreği paralanmış. Mali durumumla ilgili kaygıya düşmüş.

Üşenmeyip "Demek ki vaziyetin bir smokinin üst tarafını almaya ancak yetiyor. İçim cız etti" diye yazdıktan başka; yarım elma, gönül alma kabilinden bir de 10 bin lira yollamış.

Bir kere yazdım. Bir daha yazıyorum.

"Altı kaval, üstü şişhane" tarzında dolaşmamın parasızlıkla bir alakası yok. Bunu imaj tutturmak için denedim. Bu akılları da bana Zafer Mutlu verdi.

***

Smokinin altına kot pantolon giyme uygulamasını ilk kez Alain Delon'un oğlu Anthony Delon başlatmış ve Avrupa jet sosyetesi de moda olmuş.

Zafer Mutlu da bunu öğrenmiş.

Zaten dünyanın öbür ucunda bir moda çıksa, Zafer Mutlu'nun buradan haberi olur. Nasıl duyar, nasıl öğrenir; bugüne kadar akıl

erdiremedim. Lakin yanıldığını da hiç görmedim. (Yağcı senin babandır!)

Diyelim ki "kutuplarda kaymaklı dondurma yeme" modası başladı. Bizimki "Ula dur hele, bu nasıl şey acaba" der, ilk fırsatta Uludağ'a gidip yarım kilo dondurma tüketir.

Sonra da normal koşullarda dondurma yiyen kime rastlasa “Ohhoo, sen asıl dondurmayı kar üstünde yiyeceksin ki" diye komplekse sokar.

BEDAVA BİR AKIL

Bir ara nereden duyduysa duymuş, yerlere kadar uzanan bej renkli bir pardesü almış. Bir tane de şimdi doçent olan kardeşi Serdar'a.

İkisinin de boyu 1.80'in üzerinde. Giyiyorlar pardesülerini kendilerini sokaklara vuruyorlar. Ben de arkalarından klasik kıyafetimle seyirtiyorum.

O zamanlar şöhret möhret değiliz ya! Giyim tarzımda "İstanbul'a davar satmaya gelmiş celep" rüzgarı estiriyorum.

Bunlar, kovboy filmlerindeki banka soyguncuları gibi pardesülerini savura savura yürürken, ben de arkalarından; sağa sola kaçışan koyunları toplar gibi koşuşturuyorum. Hangi bankanın önünden geçsek, koruma görevlileri huylanıp ellerini silahlarına atıyorlar.

Allahtan o moda çabuk geçti de bu iki kardeş banka görevlilerinin kurşunuyla telef olmaktan kurtuldular.

Uzatmayalım.

Zafer Mutlu bana "Sen de smokin altına kot giysene" demeseydi, bu imaja takılmazdım. Demek ki benimle Alain Delon'un oğlu arasında bir fiziksel yakınlık gördü.

***

Belki de "Anthony Delon yıkanıp 20 santim kadar çekse, şöyle 2025 kilo alsa, ayrıca bir kamyon çarpıp yüzü yamulsa, aynen bizim Selahattin'e benzer" diye düşündü.

Yahut da gizli gizli tiner kokluyordu. Ben yine de verdiği akıla itirazsız uydum.

COOL TAKILMAK

Yeni imaj arayışı içinde olduğumu ilk kez Yeni Yüzyıl'daki Gürsel farketti. Bunu, durduk yerde bana "Abi sen cool takılsana. Havana çok uyar" demesinden anladım.

Cool takılmak mı? "Cool" yazılıyor, "kuul" okunuyormuş. "Ne demek o?" diye soracak oldum. Ağzımı açmama fırsat bırakmadan açıkladı:

"Bu bir tarz. İnsanlara soğuk davranacaksın. Mesala bir bara gittin. Yanına bir hanım geldi. Şöyle başını çevirip kesik atacaksın. Sonra ilgilenmiyormuş gibi kafanı çevireceksin"

Allah Allah!

"Sorulan şeye hemen cevap vermeyeceksin. Önce soğuk soğuk bakacaksın. Cevap verirken de isteksiz konuşuyor gibi yapacaksın"…

Demek yeni icad bu. İlgilenmiyormuş gibi yaptım ama kafamın bir kenarına da yazdım.

***

İki gündür gazetenin içinde cool takılıyorum.

Biri bana bir şey söylediği zaman hemen cevap vermiyorum. Önce yüzüne boş boş bakıyor sonra da hiç ilgisiz bir şeyler mırıldanıp, yürüyorum.

Ayrıca bu tarzı geliştiren trükler de icad ettim. Örneğin, sadece boş boş bakmakla yetinmiyorum. Bakarken gözlerimi de kısıyorum.

Odama gelen Can Ataklı'ya da böyle bakmışım. O da heyecanlı heyecanlı bir şey anlatıyordu. Birden sinirlendi.

"Sana bir şey anlatıyoruz, ilgilenmesen bile nezaketen dinle bari! İnsanın yüzüne baka baka uyunmaz!"

Bunları söyledikten sonra fırlayıp gitti. Ben de içimden "Yahu bu çocuk niye kızdı?" diye söyleniyorum. Alt tarafı dinlerken gözlerimizi kıstık. Odamın yanındaki tuvalete gittiğimde hala Can'ın tavrını anlamış değildim. Tuvaletin aynasında kendimi birkaç dakika seyrettim. Sağdan görünüşüme baktım, soldan nasıl durduğumu

inceledim.

Bir de kendime cool bakayım, dedim. Gözlerimi kısarak baktım aynaya. Ve Can'ın niye sinirlendiğini anladım.

Benim gözler on numara miyop. Artık bana numaralı cam değil, şişe dibi veriyorlar. Bu yüzden gözlerim küçülüyor. Daha doğrusu gözlüğün içbükey camlarının ardında, yarı yarıya küçülmüş duruyor. Kısayım derken de adeta kapanıyor.

Anlayacağınız, "cool cool bakalım" derken, yeni doğmuş yavru köstebeğe dönüyoruz. Oluyor bizimki "kul" bakışı.

Anlaşılan biz bu "cool imajını" yeniden gözden geçireceğiz. Zaten gazete içinde "Haplanmış galiba" söylentileri de aldı yürüdü.

Benden Nişantaşı'nı kurtarmam istendi

Güzel vatanımızın hergün bir ilçesinde "kurtuluş şenlikleri" yapılırken Nişantaşı'nın işgal altında olduğu gözümüzden kaçmış. Ama gelen davetiye gözümü açtı. Bu şirin semti kurtarmak üzere hamle yaptım. Lunapark'ta toplaştık...

Geçenlerde beni Nişantaşı'nı kurtarmaya çağırdılar. Ben her gün üç beş ilçesinde kurtuluş törenleri yapılan ülkemizde hala kurtarılmayı bekleyen yerler olduğunu bilmiyordum. Bu yüzden de daveti ciddiye aldım.

Önce bu davetin nereden icap ettiğini kısaca anlatayım. Nişantaşı'nı kurtarma harekatının başına geçen ve bu amaçla bir de dernek kuran Cem Hakko'dan geliyordu çağrı.

Nişantaşı Derneği'nin Paşası Cem Hakko, İstanbul Küçükçiftlik Lunaparkı'nı kapatmış. Aklına kim geldiyse cepheye çağırmış. Bir nevi "Nişantaşı Kuvvacıları"nın Sivas Kongresi yani.

Maksat şu; insanlar geceye katılacaklar. Nişantaşı'nın nasıl elden çıktığını bir güzel anlayıp bilinçlenecekler. Sonra da bu güzel semti kurtarmak için hamle yapacaklar. Peki Nişantaşı'nı kimden kurtaracaklar?

Bizans tarihte kaldı. İstanbul'un işgali de Refet Paşa'nın at üstünde kente girmesiyle bitti. Ortada resmi düşman yok. Nişantaşı'nı kurtarmak suretiyle "şehadet şerbetini içmeye azimli" sosyete erbabına "kimden kurtaracaksınız" diye sorulduğunda iyi kötü bir cevap veriyorlar. Cevapları anlaşılır olmasa da şu sözcükler mutlaka kullanılıyor:

"Çarpık kentleşme. Nostalji. Çocukluğumun semti. Dönme Dolap. Azınlıklar. Lahmacun kokusu. Çoğunluklar. Bu vatan bizim. Daha güzel bir Nişantaşı"

Ama hiçbiri çıkıp da delikanlı gibi şunları söylemiyor:

"Kimden mi kurtaracağız. Anadolu'nun bağrından kopup gelenlerden.

Takım elbisenin altına beyaz çorap giyen magandalardan. Lahmacun ve kebap düşkünlerinden. Nişantaşı'nı Cidde'nin bir semti haline getirmeye çalışanlardan. Ayak takımından. Cebi deliklerden. Marka giymeyenlerden"

Bunları açık açık söyleyemediklerinden lafı geveliyorlar. Belki de iyi ediyorlar.

LUNAPARK'TA İZDİHAM

Davetiyemi boynuma asıp gittim davete. "Astım" diyorum. Çünkü davetiyeyi bir kordona bağlamışlar. Maksat; konuklar boyunlarına taksın da "kim davetli, kim beleşçi" belli olsun.

Lunapark ise ana baba günüydü.

O kadar kalabalık ki, iğne atsan yere düşmez. Kanımca "Nişantaşı'nı kurtarmak için o gece toplananların sayısı" Nişantaşı'nda yaşayıp da kurtulmayı bekleyenlerden fazlaydı. Bu da beni sevindirdi.

"Bunların işi kolay. Böylece bir hamle etseler, Nişantaşı'nı silip süpürürler" diye düşündüm ve içim rahatladı.

Davetlileri kapıda karşılayan Cem Hakko, ev sahibi olarak herşeyi ince ince planlamış. Gazaya davet ettiği sosyete erbabını iyi tanıdığından "Bunlar aç karnına parmaklarını bile oynatmazlar. En iyisi önce bunları doyurayım. Ondan sonra Nişantaşı'nı kurtarmak kolay" demiş.

Ne kadar sokak köftecisi, kokoreççi, pilavcı, mısırcı, çerezci varsa parka çağırmış.

Her köşede bir seyyar satıcı. İsteyen ekmek arası köfte, isteyen çerez alıyor. Hepsinin de önünde uzun kuyruklar. Ticari yollardan "sosyete giren" seyyar satıcı esnafı ise nefes nefese.

Adamlar mal yetiştiremiyor. Köfteleri şöyle bir atıp yirmi otuz saniye ateşin üzerinde tutuyorlar. Etin yağları erimeye başlarken de ekmek arası yapıp, sırada bekleyenin eline tutuşturuyorlar.

Çiğ et, miğ et. Kimsenin itiraz ettiğini de görmedim. İtiraz bir yana, kuyrukta sıra beklerken seyyar satıcılara öyle bir ilgiyle bakıyorlar ki. Adeta gözleriyle didikliyorlar adamları.

İçlerinden "Demek ki Nişantaşı'nı bunlardan kurtaracağız. Peki ama

davetlerde bize köfte ekmeği kim yapacak?" diye geçirdiklerine eminim.

TAKTİK DEĞİŞTİRDİM

Eskiden bu tür davetlere tek başıma gidiyordum. Bu kez taktik değiştirdim. Bizim gazeteden Sema ile Seçil'i de beraberimde götürdüm. Kalabalığın arasına saldım ki dolaşsınlar; gördükleri ilginç şeyleri bana rapor etsinler. İşe de yaradı.

Sema ile Seçil'i "Arada bir konuklara sorun bakalım. Kurtarmaya çalıştıkları semtin adı nereden geliyormuş? Bakalım biliyorlar mı?" diye kışkırttım.

Cevaplara bakılırsa, Nişantaşı adının nereden geldiğini kimse bilmiyor.

Bütün bildikleri oralarda bir yerde bir taş olduğu…

Başkomutan Cem Hakko'nun da haberi yok Nişantaşı'nın geçmişinden. Bizim kızlar "Nişantaşı" diye yapıştıklarında, cevapları kafadan sallıyor: "14'üncü yüzyılda yapıldı zannedersem bu taş. Nişantaşı'nın amblemi olmuş yani."

Anlaşılan bizim kızları bir şeye benzetemedi. Yediririm sandı. Kızların arkasında, derya gibi kültürüyle duran Selahattin Duman'dan haberi yok!

O Selahattin Duman ki, Meydan Larousse Ansiklopedisi'ni vatandaşın "harim-i ismet"ine sokan bir gazetede yıllarca yöneticilik yapmış biri…

Türkiye'yi "Ansiklopedi yoluyla bölmeye çalışanlarla" aslanlar gibi mücadele etmiş bir eğitim mücahiti. Evindeki yatakların altı silme ansiklopedi dolu bir kültür adamı. Bu sallama cevapları yutar mı?

Yutmadım tabii. Cem Hakko da öğrensin. Nişantaşı'nın dikiliş tarihi 28 Haziran 1791'dir. Bu böyle biline…

Devam ediyoruz. Kızlar soruyor:

Kimin tarafından yapılmış?

"Zannedersem Süleyman tarafından yapılmış. Tarih bilgim biraz zayıftır ama onun tarihçesini isterseniz daha sonra size yollarım.

Çünkü bunun üzerine büyük bir araştırma yaptık.”

Peki neden Nişantaşı denmiş?

“Yok onu bilmiyorum. Çünkü nişan almak için. Beni sıkıştırmayın bu kadar. Alın bu kitapta hepsi var.”

***

Cevaplara bakın. Eğer yukarıdaki ifade bir cinayet soruşturmasında verilseydi Cem Hakko'yu kimse alamazdı hakimin elinden.

Nişantaşı'nı Süleyman dikmiş. Hem de 14'üncü yüzyılda. Tarihimizde bilinen ilk Süleyman, Cem Hakko'nun ifadesindeki tarihden 100 yıl sonra yaşadığına göre asıl fail kim acaba? Beşiktaş'ın başkanı Süleyman Seba mi yoksa İslamköylü Süleyman Demirel mi? Burası sarih değil.

"Alın içinde hepsi var" dediği kitabı kızlar bana getirdiler. Oradaki Nişantaşı tarihçesi (Hani büyük bir araştırma sonucu belirlenen) eksik ve yanıltıcı.

Bu konunun peşini bırakmayacağım. Nişantaşı ya kurtulacak ya kurtulacak!

Kararlılığıma hayranım.

Nişantaşı tarihçesi askeri bir sır gibi

Kurtarmak isteyenlerin sayısı, Nişantaşı'nda kurtulmak için bekleşenlerde fazlaydı. Ama kimse kurtaracakları semtin adının nereden geldiğini bilmiyordu. Belki de askeri bir sır gibi saklanıyor da ben farkında değilim...

Dünkü yazımı okudunuz mu?

Çok güzeldi. İnsanın içine bir huzur, bir ferahlık veriyor. O kadar olur yani. Ben sabah kalkar kalkmaz ilk iş, kendi yazımı okuyorum. Sonra ev halkını telefonun başına geçirip Zafer Mutlu'nun sekreteri Gül Hanım'a "Selahattin Duman'ı öven" çeşitli mesajlar bıraktırıyorum.

O kadar etkileniyorum yani!

Dün Nişantaşı'nı kurtarma harekatını yazmıştım. Okurken çok duygulandığım için konuya aynı hassasiyetle devam ediyorum.

***

Dünkü yazımdan çıkardığım sonuçlara göre; Nişantaşı'nı kurtarma harekatının gönüllüleri de, liderleri Cem Hakko kadar, "geçmişi kurcalamayı" sevmiyorlar.

İstanbul Küçükçiftlik Lunaparkı'ndaki davete gelenlerin; ajanlarım Seçil ile Sema'nın sorularına verdiği cevaplar bu gerçeği açıklıyor.

Örneğin, televizyondaki tek parti döneminin ünlü sunucularından Mustafa Yolaşan'a "Nişantaşı'na neden Nişantaşı dendiği" sorulmuş. Şu cevap alınmış:

"Tabii. Ben İstanbullu değilim ama araştırdım. Orada bir dikili taş var. Nişan olan bir taş. O nedenle."

Türk mankenciliğine büyük katkılarda bulunan Neşe Erberk ise soruya soruyla karşılık verme kurnazlığına sapıyor:

"Nişanlı bir taş olduğu için mi acaba? (Burada kahkaha efekti hayal

edeceksin). Bilmiyorum. Siz biliyor musunuz?”

Tüccardan Cengiz Erberk belli ki seyrettiği Karaoğlan filmlerinin yararını görmüş:

“Eskiden, Padişahlar devrinde oraya ok atılıp, okun düştüğü yere taş koyarlarmış.”

Bizim kızlar ise azıtıp işi tarih sözlüsüne dökmüşler besbelli. "Hangi dönem peki?" diye ısrar ediyorlar.

“Bilmiyorum.”

Otur yerine. Sıfır!

BİLGİ ÇAĞINDAYIZ

Sinema oyuncusu Meral Konrad'ı samimi itirafı kurtarıyor:

"Nişantaşı'na neden Nişantaşı ismi verildiğini bilmiyorum"

Ünlü DJ Cem Ceminay ise caddenin ortasındaki taşla semtin adı arasında bağlantı kuranlardan:

“Dikili taştan dolayı…”

Öyle mi?

Peki o taş ne zaman yapılmış?

“Hayır onu bilmiyorum. Nişantaşılıyım ben. Aslında unuttum. Herhalde benden önce yapılmıştır.”

Konuklardan Demet Şener'in mazereti var:

“Ben İstanbullu değilim. Onun için bilmiyorum galiba. Ben Bursalıyım.”

Manken Özlem Kaymaz ise gece elektrikler kesildiğinden dersine çalışamamış. Yarın gazeteye çağırıp eline cetvelle vuracağım.

***

"Nişantaşı'nı kurtarmaya soyunanlar” bir dergi bastırmışlar ve o gece lunaparka gelen her konuğa birer tane vermişler… Ama bu dergiye

kimsenin bakmadığı çok açık. Çünkü derginin ilk sayfalarında iyi kötü bir tarihçe var. Kebap, köfte kuyruğundayken dergiye şöyle bir bakılsaydı; bizim kızların sorularına bu kadar yabancı kalınmazdı.

Gücüme giden de insanlarımızın "okuma eylemine" bu kadar düşman olması. Dergideki tarihçede özetle şu bilgiler var: “Nişantaşı'nın en eski taşı 3. Selim tarafından 1790'da bugün Teşvikiye Camii'nin bulunduğu yere diktirilenidir. Şimdi camii avlusunda kalan bu taşın, padişahın nişahgahı olarak kullanıldığı bilinir.

Yörenin ikinci taşı 1811 yılında 2. Mahmut tarafından diktirilmiştir ve o da bugün camii avlusu içinde kalmıştır. 1811 bir başka taşın daha dikildiği tarihtir. O taş da bugün Topağacı'nda Nişantaşı-Ihlamur yolu üzerinde bir apartmanın bahçesinde kalmıştır.

Abdülmecit ise 1853-54 yıllarında Teşvikiye Camii'ni yaptırdıktan sonra, burada bir mahalle kurulmasını ister ve bu isteğini iki anıt taşın üzerine yazdırır”.

NİŞANTAŞI HİKAYESİ

Yenilikçi Padişah 3. Selim, Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmayı kafasına koymuş. Nizam-ı Cedit adlı yeni orduyu kurmuş. İslimiye denilen bir tüfek getirip askerin kullanmasını istemiş. Yeniçeriler bu tüfeği kullanmak istememiş. 3. Selim de Nizam-ı Cedit askerine dağıttırmış tüfeği.

Bugün İstanbul'da Levent semti adı verilen mekandaki çiftliğine sık sık gider, oradan da Ihlamur'daki kasrına geçip, Levent kışlalarında kalan Nizam-ı Cedit askerinin talimini seyretmeye çıkarmış.

Talim yeri de bugünkü Nişantaşı semti.

Bu ziyaretlerden birinde aşka gelen Padişah "İslimiye" denilen tüfeği bizzat denemek istemiş.

Dönemin olaylarını; 15 Mart 1791'den 26 Aralık 1802 tarihine kadar kesintisiz tutan Ahmet Muhtar Bey ruznamesine göre Padişah, Şevval ayının 26'ıncı Salı günü (28 Haziran 1791) Levent çiftliğine "mabeyinci kullarıyla" teşrif etmiş.

Oradan yani "Ihlamur altındaki saye-i iclali endaz oldukları havuz başındaki kasırdan" askeri talimgaha geçmiş. İslimiye tüfekleriyle ateş eden askeri görende; aşka gelip "verin hele bir tüfek de bana" demiş.

Tüfeğe 4.5 dirhem barut koyup mermiyi tıkmışlar. Eline tutuşturmuşlar. Padişah da (palavra payı da dahil) 1361 gez mesafesindeki (Yaklaşık 816 metre 60 santim) hedefi bir atışta vurmuş.

Bu başarıdan dolayı da "atış yapılan mahallin sebusuna" bir hatıra taşı dikilmesi emredilmiş.

İttihatçılar döneminde Levent Çiftliği satılmış ve bu taşı bir Rum tüccar 150 kuruşa satın almış. Tesadüfen Müşir İzzet Paşa taşı görünce o zamanki Müze İdaresini uyarmış. Devlet ilk nişantaşını 4 liraya geri almış. Ve silah dairesine dikmiş.

YENİLİKÇİLİK SEMBOLÜ

Bu taşın varlığı; yeniliğe ve reforma açık padişahlar için anlamlı olmuş. Yeniçeri belasından kurtulanlar için sembol yerine geçmiş. Reformcu padişahlardan Abdülmecit'in Nişantaşı'nın ilk dikildiği yere bir mahalle kurulması için gayret etmesi bundandır.

Bu işlerden bizim haberimiz olmaması ise cehaletimizdendir. Para çok şeye yarıyor ama cehaleti örtmeye yetmiyor.

***

Dönelim lunaparka. Gecenin ilerleyen saatlerinde iki sürpriz şarkıcının anonsu yapıldı. Ama kimse kulak asmadı bu anonsa. Çünkü bütün konuklar "çarpışan otomobillerden salıncaklara kadar" uzanan aletlere binme derdindeydiler.

Bedava ya!

Şarkı söylemeye çalışan Tuğrul ve Ozan adlı iki delikanlı, baktılar ki şarkı markı dinleyen yok. Onlar da programı boşverip soluğu çarpışan otoların önündeki kuyrukta aldılar.

Anladığım kadarıyla Nişantaşı'nın kurtuluşu da bir başka davete kaldı.

Doğum günü etkinlikleri

Bu yıl "kırk gün kırk gece" sürecek olan doğum günüm etkinlikleri resmen başladı. Doğum tarihim olan 4 Haziran'da sona erecek olan etkinlikler sırasında vatandaşların sakin olmalarını, bu kırk günü itidal içinde geçirmelerini diliyorum..

Oturup elifi elifine hesap ettim. 4 Haziran günü dünyaya gelmişim. Buna göre "doğum günümü kutlama etkinlikleri" tam bugün başlıyor. Yarin sizler bu yazıyı okuduğunuzda "40 gün sürecek" olan kutlamaların ikinci gününü idrak etmiş olacaksınız.

Baştan hatırlatıyorum.

Doğum günüm için kutlama mesajı gönderenler lütfen "yaşgünü" sözcüğünü kullanmasınlar. Onun yerine "doğum günü" demeye özen göstersinler.

Çünkü bu "yaş" ile başlayan sözcüklerden bana ikrah geldi. Bu üç harfli "yaş" hecesi; bende öncelikle "ıslaklık" kavramını çağrıştırıyor. Yaşgünü dendiğinde "ıslandığım gün" gibi anlamama sebep oluyor. Hele hele "yaşam" sözcüğünden de en az "yanıt" sözcüğü kadar nefret ediyorum.

***

Beni yakından tanıyıp da "tevazu sahibi" olduğumu bilenler belki bu programı yadırgayacaktır. Neden kırk gün kırk gece kutlama, diye.

Bir kere benim doğum günüm münasebetsiz bir tarihe denk geliyor. Orta öğrenimde olanlar için Haziran'ın başı "karne günleri"'dir ve öğrenci milletini onun gerilimi sarar.

Benim öğrenciliğim ise karne harici günlerde de gerilimliydi. Hergün bir vukuat, her gün öğretmenlerle aramda akademik anlamda bir anlaşmazlık. Haliyle insanda gerilim yapıyor.

Daha doğrusu ben rahattım ama benim dışımda kalan herkes halimi dert edinip, geriliyordu. Onların niye gerildiğini anlamamakla birlikte doğal olarak etkileniyordum.

KARNE KUTLAMASI

Benim asıl gerilimim ise son karnenin verileceği tarihlerde başlıyordu.

Çünkü babam eğitimim konusunda en az Fenerbahçe taraftarı kadar iddialıydı. Fenerbahçe taraftarı nasıl son ana kadar şampiyonluk iddiasından vazgeçmiyorsa, babam Dr. Abdullah Duman da "eğitimim konusundaki" iddiasından vazgeçmiyordu.

Okul yönetimi tarafından verilen "hal ve gidişatım" hakkındaki raporlar, öğretmen çevresinden gelen "hayırlı" haberler, kahvede geçirdiğim günlerin okulda geçirdiğim günlerden fazla olması.

Bunların hiçbiri babamı etkilemiyor, o son anda bir mucize olacağına ve benim sınıfı geçeceğime inanıyordu.

Babamı hayal kırıklığına uğratmamak için de "karne günlerini" sıradan bir gün gibi geçiştirmek çabası da bana düşüyordu. Nitekim başarılı da oldum.

Yani sınıf geçme konusunda değil de "Babama rezil bir karne göstermeme" açısından.

Babam orta öğrenimim boyunca bir kez bile çirkin bir karne görüp "evladından" utanma durumunda kalmadı. Sınıfta kaldığımı daima dolaylı yollardan öğrendi.

Basit ama etkili teknikler kullandım.

Türk filmlerinden öğrendiğim kadarıyla aşırı üzüntülü haller. Yemeden içmeden kesilmiş gibi yapmak. Arka odaya çekilip, yerli yersiz "Doktor benim neyime, anam anam garibem. Kan damlar yüreğime, anam anam garibem" şarkısını söylemek. Sonuç almasına aldım ama doğum günlerim de gürültüye gitti.

Bu yüzden şöyle ağız tadıyla "doğum günü kutlamak" içimde ukde olmuştur. O sebeple "Kırk gün kırk gece" sürecek bir kutlama kararı aldım. Milletimize hayırlı olsun.

Niyetim doğum günümü yakın çevremle değil, halkımızın en geniş katılımı ile kutlamak. 4 Haziran gününün anlam ve önemini kitlelere yaymak, bu önemli olayı "milli birlik ve beraberliğimize" uygun bir vesile haline getirmek.

Habitat olayının da bu etkinliklere yetişmesi iyi oldu. Televizyondan öğrendiğime göre altı milyar insan İstanbul'a geliyormuş. Onların 4 Haziran günü İstanbul'da hazır bulunması olayın görkemi bakımından çok şey edici.

HEDİYE OLAYI

Tabii bu arada Medya Plaza eşrafının bu işe nasıl katılacağını düşünmek beni keyiflendiriyor.

Özellikle de patronum Dinç Bilgin'in nasıl bir hediye alacağını merak ediyorum. Geçen gün odasına girdiğimde bir tekne kataloğu karıştırıyordu. Birden heyecanlandım ve içimden "acaba" sorusunu geçirdim.

Beni görünce kataloğu önündeki gazetelerin arasına sokuşturdu.

Bu hareketi kuşkularımı daha da arttırdı. Belli ki yapacağı sürprizin önceden farkedilmesini istemiyor. İnşallah çok iddialı bir şey seçmez de görenler "görgümüz" konusunda spekülasyon yapmazlar.

Bu arada itiraf edeyim ki "tekne konusunda" kendisini ben de biraz yönlendirdim.

İkide bir teknesinin boyunu filan sormaktan başka "Canım denizin tadını çıkarmak için tekne şart değil" gibi laflar etmemden de huylandı galiba.

Bir traktör şambreli alıp, üzerine küçük bir motor taktırmam ve seçkin misafirleri varken teknesinin etrafında "pır pır" dolanıp, kendisine el sallamamdan çekiniyor olabilir.

Türkiye'nin en önemli yazarının traktör şambreli üzerinde dolanmasını seçkin konuklara açıklamak zor olabilir. Ayrıca Medya Plaza eşrafından bugüne kadar "tekne sahibi olamayan" bir tek benim kaldığımı da biliyordur herhalde. Çünkü gazeteler arası promosyon savaşının en kızıştığı günlerde "Neden donanmamız Boğaz'a açılmıyor?" esprisini belki on defa yaptım.

***

Yazarlarımızı, müdürlerimizi ve servis şeflerimizi baskı altına almak istemem ama ayrı ayrı hediye almaktansa "kaynaklarını birleştirip" esaslı bir şey almalarını tavsiye edebilirim.

Dış haberler, ekonomi, spor, magazin, muhasebe gibi servislerde çalışanlar da aynı şekilde güçlerini birleştirebilirler. Teker teker verilecek yüzlerce hediye yerine, servis adına verilebilecek "maddi bakımdan daha anlamlı" bir hediye düşünülemez mi?

Bu konuda iş dünyasını ve kamu kuruluşlarını serbest bırakıyorum. Bana da o yakışır.

Doğum günüm şimdiden kutlu olsun!

Bayram şekeri gibi bir yazı

Neden derseniz içinde size müjdeli bir haberim var. Hem de öyle az buz bir müjde değil. Bir anda sizi milyarder yapacak bir haber. Ayrıca şöhreti de beraberinde getiriyor. Büyük fırsat. Çekiliş yok, kura numarası yok. Herkes yararlanabilir.

Bu çok iyi oldu!

Adıma bir roman yarışması düzenlemek çok iyi bir fikirdi ve dünkü yazımı yazarken son anda aklıma geldi. Şimdi birileri çıkıp mutlaka yarışmanın adına, özellikle de başındaki "geleneksel" sözcüğüne itiraz edecektir.

Peşin peşin söyliyeyim. "Geleneksel Selahattin Duman Roman Yarışması"nın ilk kez düzenleniyor olması bir şeyi değiştirmez.

TRT olsun, özel kanallar olsun; haber bültenlerinde sık sık dinliyoruz. "Geleneksel bilmemne kiraz festivalinin ikincisi dün başladı" diye. Üstelik bu haberleri düzenleyen insanlar özenle seçilip, büyük paralarla transfer ediliyorlar.

Şimdi soruyorum. O televizyon istasyonlarına milyonlarca dolar yatıran adamlar aptal mı da "geleneksel" sözcüğünün nerede kullanıldığını bilmeyen adamları seçsinler. Değil elbet.

Bir televizyon kanalının haber müdürü; birincisi ya da ikincisi yapılan bir şenliğe "geleneksel" sıfatını yakıştırıyorsa; bu ileri görüşlü olduğundandır.

Benim yaptığım da bu.

Selahattin Duman adına düzenlenen bir roman yarışmasına "geleneksel" sıfatını şimdiden takmış olmam, işte böyle bir ileri görüş örneğidir.

***

Ayrıca yasalarımızda "yarışma" düzenleme konusunda bir kısıtlama da yok. İsteyen şarkı yarışması, isteyen güzellik yarışması, isteyen roman yarışması düzenler.

Şu sıralarda yarışma yönetmeliği üzerine çalışıyorum. Bir sürü gaile var başımda. Jüriyi belirleyip ilan edeceğim. Ödülü tesbit ettikten sonra nereden temin edeceğime bakacağım.

BAZI İPUÇLARI

Ödülü ben de 6 milyar lira olarak düşünüyorum. Parasında değilim. 7 milyar da yapardım ama niyetim "roman yarışması savaşları" başlatmak olmadığımdan, tavanı bu çizgide tuttum.

Bu yarışmanın; her fırsatta "hayatım roman" diyen insanlarımız için büyük bir fırsat olduğunu düşünüyorum. Yönetmeliğe de koyacağım ya. Bir kere konu kısıtlaması yok. Aklınıza gelen her konuda yazabilirsiniz. Ben yarışmaya katılacakları "özendirme" bakımından özellikle bir "kahramanlık romanı" tavsiye ederim.

Böyle bir temayı işlemenin avantajları fazla. Çünkü "Allah'ın bir hikmeti" memleketimizde en bol olan şey kahramandır. En çok yapılan şey de kahramanlıktır.

O yüzden çevremiz kahramandan geçilmez. Hani -ilaç için- bir korkak lazım olsa kolayca bulamazsınız. Bu sebepten de korkaklar, kahramanlardan daha değerlidir. Değiş tokuş icap etse, bir korkak temin için üstüne en az üç dört kahraman vermeniz gerekir.

***

Bunlardan birini seçip hayatını romanlaştırabilirsiniz. Şahsen ben bir kahramanlık romanı yazmaya niyetlenseydim şöyle bir konu seçerdim.

30 yaşına gelen oğlan askerlik yapmamak için sürekli kaçmakta, kendine talebe süsü vermektedir. Bilgisayar kuponu için aldığı gazeteden vatanın tehlikede olduğunu öğrenir. Hemen bedelli askerlik için şubeye koşar.

Çok zengin olan babası, oğlunun kör bir kurşuna hedef olmasına razı gelmediğinden "İstanbul'da askerlik yaptırma" çarelerini aramaktadır.

Ama diskotekte haplana haplana iyice kahramanlaşan oğlu buna karşı çıkar "benim için her yer vatandır" deyip Uludağ'da askerlik yapmak istediğini söyler.

Sivil hayatının son gecesi arkadaşları tarafından diskoda düzenlenen

"veda partisine" katılır. Orada bir gurup tikiboy görür ve kıl kapar. Tikiboy oğlanlardan biri yanındaki kızı dansa kaldırınca film kopar.

Piste fırlayan oğlan "Ulan vatan tehlikedeyken, sizin kıçınız başınız ne diye oynuyor" diye kavga çıkarır. Tabii diskodaki bu kahramanlığın sebep olduğu zarar ziyanın faturası babaya gelir.

Baba da sinirlenip torpil aramaktan vazgeçer, oğlanı Şebinkarahisar'a gönderir. Oğlan otobüse biner gider. Gözleri buğulu buğuludur. Sonra olaylar gelişir. Asker arkadaşları ile karpuz yerler.

AŞK DA OLABİLİR

Bizde kahramandan sonra sayıca en bol olan şey aşıklardır. Üstelik halkımızın "aşk hicranı" hiç bitmez. Neden derseniz cennet vatanımızda bir memur takımının iki yakası bir araya gelmez, bir de aşıkların.

O yüzden de aşk mevzuları işlendiği vakit de ortaya durduk yerde "çok hisli romanlar" çıkar ki okuyana mendil dayandırmaz.

Ne bileyim… Mesela, oğlan tüpgaz kuyruğunda sıra beklerken, arkadan yedinci sıradaki kızla gözgöze gelir. Oğlanın içinde bir ateş yanar. Dönüp dönüp kıza bakar. Ancak kız ebleh olduğundan bu bakışların manasını kavramaz.

Oğlan çok duygusaldır. Kızın bu vurdumduymaz hallerine öfkelenir. Midesi eşkime yapar. Kızı eve dönerken takip eder. Midesindeki eşkime yüzünden kafasında asabiyet birikmiştir.

Sonunda kızı bir köşede sıkıştırıp kafasına tüple vurmaya başlar.

Ama kötü bir amaçla değil, sevdiği için vurmaktadır. Kız oğlanın kendisini sevdiğini anlamaya fırsat bulamadan ölür. Oğlan başucuna oturup üzüntüsünden bir sigara yakar.

Tepişme sırasında çatlayan tüp, gaz kaçırdığı için infilak eder. Böylece iki genci ölüm buluşturur. Oğlanın babası tüp zayi olduğu için çok sinirlenir, Mesut Yılmaz'ı suçlar.

***

İşte böyle. Bakkaldan hemen bir sarı defter alıp romanınıza başlayın. Bitince de bana gönderin. Şöhret ve para sizi bekliyor.

Önemli not: Roman yazacakların Latince ve Sanskritçe dillerini kullanmaması önemle rica olunur. Bu iki dili bilmediğimden Latince ve Sanskritçe yazılmış romanlar tasnif dışı bırakılacaktır.

***

Bu arada okurlarımın koyun kesme etkinliklerini kutluyorum. Bayramda yine beraberiz.

Doğum günüm kutlu olsun

Doğum günümü kutlama etkinlikleri bugün geceyarısı sona eriyor. Yetişen kutlar, yetişemeyen bir sene daha bekler. Bu arada "pahalı hediyeler" kabul etmediğimi de bir kez daha hatırlatayım. Araba gibi, tekne gibi mütevazi hediyelere itirazım yok tabii!

Bugün doğum günümü kutlama etkinliklerim bitiyor. 26 Nisan'da başlamıştı. "Kırk gün kırk gece" sürdü. Çok şükür bugüne kadar gelebildik. En sevindiğim şey de vatandaşların bu etkinlik sırasında ölçüyü kaçırıp "kan dökmemeleri" oldu.

Gerçi ben de sağduyulu yaklaşımla bu işe çanak tutmadım. Milli maçlardan sonra yaşanan ölçüsüz çoşku biraz gözümü korkuttu da ondan.

Üç hafta evvel gazeteye gençlerden oluşan bir heyet geldi. Başlarında da Selçuk Parsadan adında zeki, konuşkan bir beyefendi vardı. İstanbul'un çeşitli semtlerinde "Selahattin Duman'ın doğum gününü kutlama komiteleri" kurmuşlar. Selçuk Bey bana şu teklifi yaptı:

"4 Haziran gecesi için havai fişek gösterileri planlıyoruz. Ayrıca havaya ateş etme timleri kurduk. Yer yerinden oynayacak. Fişek ve mermi almak için sizden nakit yardımı istiyoruz"

Çok hoşuma gitti bu fikir.

Lakin balkonlarda vurulan genç kızlar aklıma geldiğinden, ”Aman" dedim. "İstemem. Ben bu doğum günü etkinliklerini birlik ve beraberliği sağlamak için akıl ettim. Özellikle silahlı milahlı bir şey istemem"

Sebebini anlamadım ama oğlan biraz bozulur gibi oldu.

***

Kırk gün kırk gece süren kutlamalar sırasında neler yaptığıma ve benim için neler yapıldığına gelince.

Hemen her gün spor etkinlikleri yapıldı.

Kemal Yıldırım ile haftanın her günü ping pong oynadım. İkimiz de meşgul insanlar olduğundan öyle fazla oynayamıyor, en fazla 25 sette, bilemedin 30 sette bırakıyorduk.

Müthiş başarılı oldum. Her gün yapılan bu iddialı maçların en önemli birkaç setini ben kazandım. Önemsiz onbeş-yirmi setini de Kemal'e verirken, adeta "ezdim" çocuğu.

HALI SAHA ETKİNLİĞİ

Halı sahada her Perşembe ve Cuma "Selahattin Duman Kupası" maçları oynandı. Benim oynadığım taraf "en centilmen takım" ünvanını kimseye bırakmadı. Rakiplerimiz de galibiyetle yetinmek zorunda kaldılar.

***

Daha önce de yazmıştım.

Berlin Filarmoni Orkestrası'nı İstanbul'a getirmek istemiştik. İki konser düşünmüştüm. "Lingo lingo şişeler"i dünyanın en seçkin orkestralarından birine çaldırtacak, İstanbul halkına müzik ziyafeti çekecektim.

Çok paragöz çıktılar. Fiyatta anlaşamadık.

New York Filarmoni doluymuş. Arkadaşlar "Hollanda'dan ünlü bir oda orkestrasını" önerdiler. Onu da ben kabul etmedim.

"Adıma düzenlenecek bir etkinlikte oda orkestrası hafif kalır. Millet işin aslını bilmez, paradan kaçıp garsoniyer orkestrası tuttuk zanneder. En az üç oda bir salon orkestrası olmalı" diye tutturdum.

Sonunda elimizde alternatif olarak Dinar Bandosu ile Balık Ayhan'ın gurubu kaldı.

DİNAR BANDOSU

Dünya durdukça "adına türküler yakılası" cumhurbaşkanımız ikide bir "Ali Çavuş'un Dinar Bandosu" der durur ya! Oradan çıkartacaksınız adını. Sıkı bir müzik gurubudur.

İlk kez Afyon'un kurtuluşu olan 27 Ağustos etkinliklerinde adı duyulmuştu. Ben o vakitler lise talebesiydim. Dinar'da "billur çalan" ne

kadar adam varsa bir araya getirmişler, üzerinde sarı sırmaları olan kırmızı ceketleri giydirmişler. Olmuş size bando!

"Billur" ise rahmetli dedemin dilinde bütün enstrümanların ortak adıydı. Bateri gibi vurmalı çalgılardan, saksafon gibi nefesli sazlara kadar ne kadar müzik aleti varsa "billur" adı altında ifade ederdi.

Müzisyenler de "billur çalan" insanlardı.

İşte Dinar'ın "billur çalanları" tarafından kurulan bandonun işi biraz aceleye getirilmiş. Bandoyu kuranlar, gözlerine Afyon'un kurtuluşu için düzenlenen törenleri kestirmişler.

"Hele bizim bando da katılsın resmi geçite. Dünya alem müzik nasıl yapılırmış görsün" demişler. O yüzden "burunlu bir otobüse" bindirmişler Dinar bandosunu ve doğru dürüst bir prova bile yaptırmadan getirmişler Afyon'a.

***

O yıllarda pek moda bir türkü vardı. "Ablanı alacağım, enişten olacağım. Sana koca bulacağım. Mış.” diye başlar “Mış, mış, mış, mış" diye devam ederdi.

Devletimizi yönetenler bu türküye fena taktılar. Türküdeki lafların "eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürdüğüne" hükmettiler. Sonunda türkünün radyolarda çalınması yasaklandı. Zaptiye korkusundan düğünlerde dahi söylenemez oldu.

Ama Dinar Bandosu bu. Yasak filan dinler mi? Bu türküyü icra etmek için Afyon'un kurtuluş gününü seçti. Kötü niyetli olduklarından değil tabii. O vakitler başka bir parçayı birlikte çalamadıkları için. Yani mecburiyetten.

Fakat tören alanındaki manzara unutulacak gibi değildi. Önde temsili düşman kuvvetleri silah ata ata kaçıyorlar, ardından temsili kuvvayı milliyeciler kovalıyor. Yüzlerce manevra mermisi yakılıyor. Silah seslerine; at kişnemesi, savaş naraları karışmış. Seyredenler heyecandan yerinde duramıyor.

Arkadan da Dinar Bandosu "kurtulmuş olmanın huzuru" içinde geliyor.

"Ablanı alacağım, enişten olacağım. Sana koca bulacağım. Mış"

"Mış, mış, mış, mış. İki gözü körolası, evi barkı yıkılasıy. Mış"

***

Yanarım yanarım da Dinar Bandosu'nu doğum günüm için İstanbul'a getiremediğime yanarım. Seneye inşallah.

Bu arada doğum günüm için gazetede bir pasta hazırlamışlar. Önay Bilgin'in odasına "pastayı kesmem için" çağırdılar. Gittim baktım. Pastanın üzerinde benimkinden başka Önay Bilgin, Can Ataklı ve Ekrem Çatay'ın da adları var.

Onların doğum tarihi 3 Haziran ama beni de yanlarına katıp; dördümüzü tek bir pasta ile çıkarmışlar aradan. Bu tasarruf fikri kimden çıktıysa "içimden" tebrik ederim.

Kakılmış'ın başı dertte

Kocasından sürekli dayak yediği için milyarlarca lira aldı. Şimdi feministler diyor ki "O dayağı yeme, o parayı da alma!" Çıkın bakalım işin içinden. Ortadaki para ise 100 milyar... Eğer Kakılmış vazgeçerse, ben o paraya "günde üç öğün dayak yemeye" hazırım.

Uzun zamandır kendi kendime "Şu 8 Mart gelse de kadınlar günü için güzel bir şeyler yazsam" diye planlıyordum.

Fikrimce hem günün mana ve ehemmiyetine parmak basacak hem de kadınlara "yalakalık yapma" fırsatını değerlendirecektim. Bir nevi yatırım yani. Sabah kalktığımda fikrimi hala muhafaza ediyordum. Kahvaltı masasına oturup, o güzel duygularla çayımı koydum. Radyodan da Whitney Houston'un sesi geliyor. "Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır" diye.

Tam keyfimin uç noktasındaydım ki, masada duran bizim Melodi ekini gördüm. Birkaç gün öncesinde kalma. Önüme çekip şöyle bir baktım ve feministlerin "Güzellik Kraliçesi" Seda Güler'in yazısıyla burun buruna geldim.

Başlığı da "Kadın Dayanışma Vakfı'ndan Kakılmış'a çağrı"...

İçimden "Bunlar yoksa Kakılmış'ı gerçek bir kimlik mi zannediyorlar?" diye geçirirken, yazıya bir göz attım. Meali şu.

"İnce İnce Yasemince" programı her hafta birkaç kanalda yayınlanıyor ya! "Asıl Yasemince. Orjinal Yasemince. Öz Yasemince. Yasemin Burakbey'e karşı" namı altında.

Buradaki "Kakılmış tipinin" durmadan dayak yemesine itirazları varmış. Bu program "Evli her yüz kadından 34'ünün dayak yediği ülkemizde dayak ayıbını yasallaştırmakta"ymış.

***

Ayrıca erkeklere, kadına şiddet uygulamanın bir hak olduğu fikrini vermekteymiş.

Yazının sonundaki meşaz da şöyle:

"Kakılmış'ı dayağa karşı çıkmaya; kocasını, dayağın bir insanlık ayıbı olduğuna inandırmaya çağırıyoruz!”

BU KADARINA PES

Sorun, dayak olayına karşı çıkmak ise, sonuna kadar kadınların yanındayım. Orada yüzde yüz haklılar ama bu feministlerin yaptığı resmen "havayı yumruklamak" olayı. Gerçek hedef yok ortada.

Kakılmış hayali bir tip. Bir komedi tiplemesi. Üstelik ben seyrederken de "Kadınları dövmeli" gibisinden bir ilham almıyorum.

Tam aksine; karısına şiddet uygulayan bir kocayı yerin dibine batırıyor. Herkes kocaya gıcık. Kakılmış'a ise sempatiyle bakıyorlar.

Bu akıllara uyulsa hiçbir program yapılamaz. "Şu sahne soygunu özendiriyor. Bu sahne rüşveti özendiriyor. Aşk hikayeleri nüfus artışını pompalıyor” diyerekten, milletin elini kolunu bağlarlar.

Yine de kendimi zorladım. Bir gün olsun feministlerle uzlaşabilmek için. Beceremedim. Aynen "Gülistan" ve "Bostan"ın yazarı Şirazlı Sadi gibi aciz kaldım.

***

Acem Padişahı, şair Sadi'yi çağırmış ve avanak şehzadesini eline teslim ederken "Şuna biraz yol yordam öğret. Bir de göz kulak ol. Saçma sapan konuşup milleti kendisine güldürmesin" demiş.

Şirazlı Sadi de bu eyyam, bir süre Şehzade ile dolaşmaya başlamış. Birgün ünlü birinin konağında akşam yemeğindelermiş. Sofrada ulemadan, aklı erenlerden birçok misafir de var.

Bizim budala şehzade, sohbetin bir yerinde "Bir ok attım, kebap oldu" deyivermiş. Herkes bu saçma sözün ne demeye söylendiğini anlamaya çalışırken padişahın itibarını hatırlayan Şirazlı Sadi atılmış:

“Efendiler, demiş. Şehzade geçenlerde ava çıkmıştı. Bir tavşanı kovalayıp okunu attı. Ok tavşanı ıskaladı ama bir taşa çarpıp kıvılcım çıkardı. O kıvılcım otları tutuşturunca koca koru yandı. Kaderden kaçamayan tavşan da o yangında telef oldu. Şehzademiz bunu söylemek istiyor.”

Eh, bu açıklamadan sonra Şehzade'nin zırvası sofradakilere "hikmet dolu" gelmiş.

ZÜBEYDE HANIM

Şehzade bu lafın üzerine yatsa iyi olacak ama lakin çenesini tutamamış. Bir süre sonra yine bir cevher yumurtlamış: “Bir ok attım, çorba oldu!”

Haydaaaa! Sofradakiler bu saçma sözden bir mana çıkaramayıp başlarını Şirazlı Sadi'ye çevirmişler. Hani acaba içindeki hikmet ne ola, diyerekten. Şirazlı Sadi ellerini yana açmış:

“Valla, demiş. Bu kadarına ben bile bahane bulamam.”

Benimki de o hesap. Seda'nın "Kakılmış mücadelesine" kendimi yırtsam, derman olup, iki satır yazamam.

Yine de eylemsiz kalmayı içime sindiremiyorum. Bu yüzden de Atatürk'ün evliliğine dair bir anekdotu aktarıp, feministlere hayrım dokunsun istedim. Çünkü biliyorum ki, Atatürk'ten alıntı yapmayı çok severler.

***

Atatürk, savaşın hemen akabinde Uşakizadeler'in kızı Latife Hanım ile evlenmeyi kafasına koymuş ve durumu annesine de açmış. Lakin Zübeyde Hanım İzmir'deyken etrafında fır dönen Latife'yi pek tutmamış. Bir şeyler sezen Atatürk annesinin fikrini merak ediyor. Yaveri Salih Bozok'u ağzından laf alması için sık sık eve yolluyor.

Tam bir Osmanlı kadını olan Zübeyde Hanım, yaverin sıklaşan ziyaretlerindeki anlamı sezmiş tabii. Birgün Salih Bozok'u karşısına alıp, Rumeli lehçesi ile tatlı tatlı şunları söylemiş.

"Sülerim bunu yalnız sana. Sen bildir Mustafam'a lisan-ı münasib ile. Ulmaz derim bu iş. Çünkü davul dengi dengine vurmuyor. Ana kalbi göz gibidir. Gürür doğruyu. Bu kız iyidir, oşdur. Ailesi soylu, iyi terbiye görmüş. Vardir paraları. Kunuşur bülbül gibi frenk dillerini. Lakin ne derler bizim uralarda? Erkeğin okumuşu kadı ulur, kadının okumuşu cadı ulur!”

Buyrun bakalım. Tam "hoppala" çektirecek cinsten bir söz. Üstelik de Atatürk'ün annesinden…

Hayali Kakılmış ile uğraşmak kolay. Gerçek Zübeyde Hanım, feministleri tartışmaya bekliyor.

***

Kadınları seviyorum. 8 Mart günü için bugün babamı telefonla arayacağım. Babamın şahsında "annemin kadınlığını" kutlayacağım.

Alet çalışır el övünür

Koca İsmet Paşa, oğlu Erdal'ı nasihat zoruyla fizikçi yaptıysa bir bildiği vardır. Bence herkes elinden geldiğince fizikle ilgilenmeli. Keşifler ve icatlarda bulunmalı. Benim şahsen böyle bir yeteneğim olmadı. Tek eksiğim bu kaldı.

Geçenlerde Zafer Mutlu'nun odasına gittim. Şöyle bir bakıp "Tavla müşterisi var mı?" anlamak için. Müşteri çıkmadı. Siftah da edememişim. Biraz canım sıkıldı tabii ama ne yapayım. Esnaflıkta böyle şeyler oluyor. Anlaşılan hükümet kurulmadan bizim işler de açılmayacak.

Aramızda konuşuyoruz. Bir baktım odaya bizim Emin Bengisu geldi. Elinde bir naylon torba. Müessesenin promosyon işlerinden sorumlu paşası Mithat Topaç'ın burnuna dayadı torbayı.

Emin'in getirdiği torbayı Mithat "Hah! O mu? Yaşşa" diyerek kaptı. Ben de dahil olmak üzere herkes meraklandı tabii.

Torbayı dikkatle açtı. İçinden kovboy tabancalarının kabzasına benzeyen bir alet çıktı. İnce tarafından çıkan bir kordon, ucunda da bir fiş var.

Torbadan ayrıca üç beş tane de bozuk para büyüklüğünde yuvarlak nesneler çıktı. Ben, Ahmet Vardar, Mazlum Göknel, Okay Gönensin öylece alete bakıyoruz.

Okay ise aletin kordonunu gördüğü halde "Acaba yiyebilir miyim?" hesapları yapıyor.

Mithat aleti eviriyor, çeviriyor. Bir kordonunu tutuyor. Bir ucuna parmağı ile dokunuyor.

Hani kovboy filmlerinden bildiğimiz sahneler vardır ya. Beyaz tacir kızılderililere incik boncuk götürür. Şef ve ihtiyar heyeti önüne konan bu şeyleri merakla inceler.

MUCİZE ALET

Mithat'la bizim durumumuz da böyle.

Ahmet Vardar sabredemeyip, atıldı. "Traş makinesi mi?" diye sordu. Mithat, bilimsel ağırlığına halel getirmeyen bir ciddiyet içinde; başını "cık" diye salladı.

Mazlum Göknel'in teknolojiye yatkınlığı ise elektrik düğmesini açıp kapamakla sınırlı. Bir de kimsenin yardımına ihtiyaç duymadan çakmak yakabiliyor. Bu yüzden bakışları daha dehşet yüklü.

***

Mithat'ın giderek esrarengiz hale gelen tavrına dayanamayıp "Ulan, nedir o elindeki. Çatlatma adamı" diye bulaştım. Cümlemin sonuna da "dışa vurumcu kadınlarla, uyumsuz erkekler arasındaki" ilişkileri düzenleyen tiplere yakıştırılan bir sıfat ekledim.

Uyarım etkili oldu. Mithat açıklama yapmaya karar verdi. "Bu aletle şu yuvarlak diskleri duvara yapıştırıyorsun. Üzerine de şu askılık plastiği geçiriyorsun"

Haaa. Anladık ki duvarları çiviyle delmeye gerek bırakmayan bir alet. O disklere geçirilen plastik kancalara peçete neyim asıyorsun. Alet oymuş.

FİZİK BANA UZAK

Zafer Mutlu'nun odasında yaşanan olay, bizim kuşağın genel sorunudur. Nedense fizik konusunda tuhaf bir yetersizliğimiz var.

Erdal İnönü'nün anılarından çıkardığım sonuca göre "fizik" koca İsmet Paşa ile babam Dr. Abdullah Duman'ın da içten içe hayranlık duyduğu bir alanmış.

İsmet Paşa, felsefeci olmak isteyen Erdal Bey'i nasihatleri ile "fizikçi olması" yolunda yönlendirmiş.

Babam ise fiziğe duyduğu hayranlığı, kendi kendine yarattığı amatör ortamlarda tatmine çalışırdı. Orta ikinci sınıfta ilk kez fizik dersi gördük. O dersin kitabının ilk sayfalarında da makaralı kaldıraçlar anlatılır.

Babam elimdeki kitabı karıştırırken bu bahsi görünce fırsatı kaçırmadı. Bir akşam eve elinde bir sürü çıta ve boş daktilo makarası ile geldi.

Bunlardan makaralar yapacak ve ipleri geçirip nasıl çalıştığını gösterirken, beni de bu konuda irşad edecek. Makaralar yapıldı ama benim fiziğe yatkın olmayan kafam bir daha düzelmemek üzere karıştı.

***

Babamın ikinci fiziksel deneyi ailemiz açısından tam bir sorun oldu. O zamanlar böyle alafranga tuvaletler yoktu. Memişhaneler alaturkaydı. Yani kubur dediğimiz bir delik ve ayak basma yerini gösteren bir mermer zemin.

Haliyle, ne kadar temiz tutarsanız tutun, koku yapıyor. İşte babam bu sorunu kökünden çözmeye karar verdi. Birgün öğleden sonra eve elinde yuvarlak bir tahta, bir lastik parçası ve 50 santimlik bir sopa ile geldi.

Yanında da arkadaşı Dr. Nasır Sakarya var. Oturdular. Babam önce yuvarlak kesilmiş lastiği yuvarlak tahtaya çaktı. 50 santimlik tahta çubuğu da ona monte edecek. Böylece altında lastik olan bir tıkacımız olacak. Bunu da helanın kubur deliği üzerine yerleştirip, kokuları önleyecek.

Eh proje bazında fena fikir gibi durmuyor.

Bu işi yaparken dizinin dibine çökmüş bakıyorum. Birden babamın aklına ne geldiyse "Nasır, şuna fizikten bir şey sor" dedi.

Nasır Bey de onun aklına uyup, cevabını bugün bile veremeyeceğim bir şey sordu. Benim alık alık baktığımı görünce de önce bir "eşşek oğlu eşşek" çekti. Sonra babamın elindeki çekici aldı. Belki zihnim açılır düşüncesiyle kafama "küt" diye yerleştirdi.

Canım müthiş yandı. Babama baktım. Hadi yediğimiz dayak bir tarafa dursun, kendisini de kapsayan küfüre bir tepki gösterir mi, diye. Babam aldırmadı bile. Kendisini icadına kaptırmış. Tak tak tak vuruyor tahtaya.

O olay fizik konusundaki duygularıma tuz biber ekti. İyice soğudum bu dersten.

***

Haa! Babamın icadını merak edeceksiniz.

Akşam aileyi memişhanenin kapısında açılış yapma niyetine toplayıp, tahta saplı tıkacı kubura yerleştirdi. Yararları konusunda küçük bir nutuk attı.

Bizim tuvalet biraz loşcaydı.

Ev halkından olsun, misafir olsun. Sıkışıp da tuvalete koşan herkesin başına aynı şey geldi. Tahta tıkacı kaldırmadan çökmeye kalkanların çıkardığı feryatlara annem bir ay dayanabildi.

İcadını sonuna kadar savunan ve meydana gelen kazaların acelecilikten kaynaklandığını iddia eden babam, yenilgiyi kabul etmek zorunda kaldı.

Sonunda o fiziki icad yürürlükten kalktı da mabadlarımız rahat nefes aldı.

Gizli kalmış Alman zaferi

Yakın tarihimize ağırlığımı koydum. Eğer devreye girip de o büyük olayı anlatmazsam "tarihi yazanlar" bir destandan habersiz kalacaktı. Bir avuç gencin koca Almanya'ya kan kusturduğunu kimse bilmeyecekti. Allahtan tarih bilincim var.

Kısmet olsaydı bugün Polonya'ya hareket edecektim. Hakan'ın İtalya'da beceremediği işi Allah'ın izniyle ben Varşova'da yapıp, Türk futbolunu bir güzel temsil edecektim.

Ayın 18'inde Varşova'da Avrupa gazetecilerinin kurduğu takımlar arasında bir futbol turnuvası başlayacak. Türkiye Spor Yazarları Derneği üyeleri bu turnuvaya davet edilmiş.

Ancak Türkiye liglerinin kıran kırana geçmesi yüzünden, spor basınındaki meslektaşlarımız "görevlerini geçici olarak bırakmayı" göze almadılar ve turnuvaya rağbet etmediler. Aferin onlara!

Geriye benim gibi "potansiyel işsizler" ile "yazsa da olur yazmasa da olur" türünden birkaç spor yazarı kaldı. Biz de "bu işe talibiz, gideriz memleketi bir güzel temsil ederiz" dedik.

Dedik ama ne fayda!

Takımı kurduk, isimleri de belirledik. Lakin başımızda bir çoban olmadığından organizasyonu berbat ettik.

***

Bir kere Varşova'daki organizasyon komitesinde "bir kişi dışında" dil bilen adam bulamadık. Telefon açıp, bazı teknik bilgiler alacağız. İngilizce konuşan bir Jacop var. O da sürekli mesai kaçkını.

Bir hafta boyunca; her gün üç kez telefonla aradık, sadece bir kez konuşabildik.

Böyle oyalana oyalana son haftaya girdik. Telefonla arıyoruz Jacop'u. Diyeceğiz ki "Bize davetli olduğumuza dair bir faks geç ki, konsolosluğa vize için başvurabilelim" Ama Jacop'u koydunsa bul.

Yerine bakan kimse sadece "One minute" yani "bir dakika" demeyi biliyor, sonra telefonu açık bırakıp oturuyor. Herhalde gazetesini okuyordur.

"One minute" diye diye Perşembe gününe kadar geldik ve katılma umudumuz suya düşünce tümden vazgeçtik. Ben de kendimi Avrupa piyasasına gösterme fırsatını kaybettim.

KARİYERİM PARLAKTIR

Bugün herkes Türk milli takımının, Fatih'in zaferini konuşuyor. Oysa bir Allah'ın kulu bile; aralarında benim de yer aldığım bir takımın Alman futboluna karşı kazandığı zaferden haberdar değil.

Artık bu olayı yazmak, mağrur Almanlar'ı nasıl mahçup ettiğimizi anlatmak boynumun borcu oldu.

Şimdi bir flashback yapıp o günlere dönelim.

***

Birgün önüme "pat" diye bir faks metni koydular. Faks Almanya'dan geliyor. Üzerinde Alman Havayolları Lufthansa'nın adı ve amblemi var.

Sekreterim faksı önüme koyduğunda, İngilizcemin derecesi çakmasın diye okurmuş gibi yaptım.

Kızcağız de tepemde dikilmiş "ne cevap vereceğimizi" bekliyor.

İyice tatmin olsun diye bir iki "hımm!" sesi çıkardım. "Lufthansa" dedim. Yeşim de atıldı: "Almanya'dan geliyor”.

Ben de "Evet. Evet. Almanya'dan geliyor" diye onaylıyorum ama metni söktüremiyorum bir türlü. Yazının içinde futbol sözcüğü bir de bizim gazetenin adı yani Sabah sözcüğü geçiyor.

Ben buna sonra cevap veririm, deyip Yeşim'i savdım. Hemen bizim dış ilişkileri kovalayan Ferhat'ı aradım. Oğlan "Lufthansa" lafını duyunca koşarak odama geldi. Meğer Lufthansa ilişkilerini o takip ediyormuş.

BİZDEN MAÇ İSTİYORLAR

Faks metnini dikkatle okudu. "Abi" dedi. "Bunlar sizin futbol

oynadığınızı duymuşlar. Sabah'la maç yapmak istiyorlar"

O zamanlar kendimizi futbola daha da beter kaptırmışız. Elimde bir çanta, nerede halı saha maçı varsa orada bitiyorum. Aynen elinde zembille köy köy dolaşıp güreş kovalayan kasaba pehlivanları gibi…

Artık top oynamak hastalık haline gelmiş. Günde iki maç yaptığımız bile oluyor. Hele bizim teknik servisle olan maçlarımız bambaşka bir alem. Teknik servisin işi sabaha karşı 04.00'te bittiğinden, Mecidiyeköy'deki Aydın Güleç'in sahasını o saatten sonra kiralamışlar.

Onlar iş bitiminde sahaya dalıyor. Ben de evde çayımı içip, kitap okuyarak maç saatini bekliyorum. 03.30'da formamı, şortumu, tozluklarımı, ayakkabılarımı giyip evden çıkıyorum. Kapıcı perde arkasından beni dehşetle izler "Bu adam ne yapıyor" diye kendi kendine sorarmış.

O kıyafetle arabaya atlayıp doğruca Mecidiyeköy sahasına. Sabah ezanında da eve dönüş.

Kapıcı Ali Efendi asla topa gittiğime inanmadı. Kimbilir kafasında neler kurdu ama yüzüme de söyleyemedi.

***

Futbola olan merakımız bu merkezde olduğundan Ferhat'ın "Almanlar maç istiyor" açıklamasını duyunca hiç şaşırmadım. "Demek ki namımız almış yürümüş, Almanyalar'a kadar gitmiş" dedim ve "Eeee?" diye sordum.

Meğer Alman Lufthansa şirketi ile Türkiye'deki bazı basın kuruluşlarının, promosyon mu yoksa reklam mı, şimdi tam olarak hatırlayamıyorum; ortak bir çalışması varmış.

Ferhat bu ilişkinin gazete için ne kadar önemli olduğunu bildiğinden "Aman abi" dedi. "Bu iş bizim için çok önemli. Şunlarla bir maç yapıverin"

Ben biraz düşünecek oldum. Oynayıp oynamamayı değil de acaba "boş günüm var mı?" diye düşüneceğim.

Ferhat bastırdı: "Gözünü seveyim abi. Sen evet de. Halı sahayı filan ben tutarım. Sonra dile benden ne dilersen" Uzatmadım. "Tamam ulan" dedim. "Almanlarsa Almanlar. Gelsinler hele oynarız evelallah".

Kendi kendime hesap yapıyorum: Demek ki bu Lufthansa'da da bizim gibi meraklılar var. İstanbul'da bile top kovalama hevesindeler. Garanti yaşını başını almış adamlardır. Gelsinler kardeş kardeş oynarız.

Ben ne bileyim, hayatında bir tek futbol maçı bile seyretmemiş olan Ferhat'ın fakstan kendine göre anlam çıkaracağını? Bu faks başımıza neler açtı neler? Olayın asıl meraklı kısmı da yarına kaldı. Okuyunca inanamayacaksınız.

Almanlar bizi küçük gördüler

İstanbul'a bir Alman takımı getirmişler ki milli takımdan farksız. Bizim takım ise kaçak gecekondu yapımında çalışan inşaat işçileri gibi. Adamlar bize baktılar baktılar, bir şeye benzetemediler. Bunu onlara pahalıya mal ettik!

Ben Almanlarla, daha doğrusu Lufthansa ile maç yapacağımızı filan unutmuş gitmişim. Elimde zembil, halı sahadan halı sahaya koşup duruyorum. Bir ay mı geçti ne? Bizim Ferhat karşıma dikildi: "Abi, Almanlar Çarşamba günü geliyor. Maçı da Perşembe günü yaparız, değil mi?" diye hatırlattı.

"Tamam" dedim. "Sen sahayı tut. Adamları da getir" Böyle konuşuyorum ama Ferhat atlatılacakmış gibi bir duyguya kapılmış, yüzüme derin bir kaygıyla bakıyor. "Tamam oğlum" diye içini rahatlattım. "Perşembe akşamüstü dedik ya".

Meğer oğlanın içine bir şeyler doğmuş. Perşembe günü öğle saatlerinde beni buldu. "Adamlar burada. Metro'nun yanındaki sahayı tuttum. Saat 17.00'de orada olacaklar. Hazırız değil mi?"

***

Ben o gün top oynayacağımızı unutmuş gitmişim. Ferhat'a tamam dedim ama daha takım yok ortada. Ulan ne yapacağız?

Başladım gazetenin içinde "ayağı top tutan" kim varsa aramaya. Ama millet belli ki benim top merakımdan yılmış usanmış.

Levent eski Altaylı'dır. İlk ona teklif ettim. "Babaannem vefat etti" dedi. Son dört ayda beşinci kez vefat eden babaannesine rahmet dileyip, İlker Sarıer'i aradım. O da evini taşıyormuş. Oysa geçen hafta da maça çağırmıştım. O gün de evini taşıyordu. Nasıl ev taşımaksa. Taksit öder gibi…

ADAM BULAMIYORUM

O zamanlar Yalçın Doğan bizde çalışıyor. Almancası da var. Futbola da meraklı. Ona teklif edecek oldum, yüzüme ters ters baktı.

Haklı tabii. Son kez oynaması için ısrar ettiğimde oğlan ayağını

kırmıştı. Aslında o talihsiz kazaya biraz da Dinç Bey sebep oldu. Patron bizim maçı seyretmeye gelince Yalçın kendini göstermek için, hırslandı. Oradan oraya seyirtmeye başladı. Öyle gayreti geldi ki olanlar oldu. Ayak bileği gidiverdi. Maç lafına kızması bundan.

Uzatmayalım. İyi kötü bir takım topladık.

Kalede Recep Şeker. İstanbul genç karmasına seçilmiş vaktiyle. Yaşı biraz ileri ama ruhu genç. Akranları hacca giderken o kendini spora adamış bir arkadaşımız.

Ayrıca Savaş var. Ben varım. Tayfun Hopalı var. Tayfun, sağlam oğlan. Beşiktaş alt yapıda başlamış futbola. Ama o tarihte çok genç daha. Sakalı bıyığı bile çıkmadığından, sivilce bırakıyor.

Bir de Çilli Mehmet var. Hani bir zamanlar Galatasaray ve Milli Takım'ın fırtına santraforu. Top ayağına geldiğinde tribünler "Çilli bom bom bom" diye şarkıya başlardı.

***

Sonunda iyi kötü top oynamış, yedi adamı bir araya getirdim. Toplanıp, maç saati geldiğinde halı sahaya gittik. Soyunma odasına girip kıyafetlerimizi giydik.

Almanlar daha gelememişler. Galiba trafik geciktirmiş. Biz de giyinip ısınmak üzere sahaya çıktık.

Giyinmek dedimse öyle doğru dürüst top kıyafeti bellemeyin. Kimisi eşofman altı uydurmuş, kiminin altında çiçekli bermuda var. Kimi atlet fanila ile dolanıyor, kimi de annesinin geceliği gibi bol gelen formayla. Kiminin ayağında basket ayakkabısı var, kiminde Sümerbank potini gibi bir şey.

ALMANLAR GELİYOR

Biz böyle hoplayıp zıplarken arka tarafa iki kocaman otobüs yanaştı. Otobüslerin birinden onaltı tane boylu poslu adam indi. Hepsinin de sırtında Adidas eşofmanlar. Ayaklarında pırıl pırıl ayakkabılar.

Teknik direktörleri, masörleri, idareci ve doktoruyla zımba gibi bir takım. Alman milli takımı gelse bu kadar olur yani.

Diğer otobüsten de kızlı oğlanlı bir sürü Alman çıktı. Meğer bizim

maçı duyup, takımlarını desteklemeye gelmişler.

Futbolcuların göğsünde de "Lufthansa" yazıyor. Biz onlara bakıyoruz, onlar bize. Tabii bu arada bizim futbol cahili Ferhat sapsarı oldu ve faksı yanlış yorumladığını anladı.

Almanya'daki iş görüşmelerinde laf dönüp dolaşıp futbola gelmiş. Bizimkiler "Sabah'ta çok iyi futbolcular var" diye geyik muhabbeti yapmışlar. Almanlar da işi ciddiye alıp müesseseler arası maç teklif etmişler ki “Türk-Alman dostluğu" sebeplensin.

Bizden "Futbol değil mi, oynarız anasını satayım" cevabını alınca da Lufthansa'nın Halkla İlişkiler bünyesinde kurulu ve yıllık bütçesi 400 bin Mark olan futbol takımını alıp, İstanbul'a getirmişler.

Onca adamın uçak bileti, otel parası. Korkunç masraf yani. Karşılığında da küçücük bir sahada acayip görünümlü yedi adam.

Ferhat hemen özürler diledi ama hesapta büyük sahada oynamak üzere kurulu takımın yöneticilerinde surat haklı olarak bir karış.

***

Ferhat dil döke dursun, Almanlar merakla bizi izliyor. O aslan yeleli Çilli Mehmet'in tepesinde saç kalmamış. Hani bu maçı, özel bir kanal naklen vermeye kalksa RTÜK'ün hışmına uğrar. Sırf Çilli Mehmet'in tepesindeki çıplaklık yüzünden "müstehcen yayın" davası açılabilir.

Savaş'ın incecik bacakları da ayrıca inceleme konusu. Bu oğlanı al götür; Gümrük Birliği'nin, uluslararası yardım kuruluşlarının kapısına dik. Görenler "Türkiye'nin durumu Somali'den de betermiş" deyip hemen ellerini cebe atar, ülkemize yardım yağar.

O sırada ısınmakta olan kalecimiz Recep'in durumu ayrı bir olay. Kendisine atılan toplara atlıyor mu intihara mı teşebbüs ediyor, belli değil. Üstelik her plonjondan sonra kalkması için iki kişi koluna giriyor.

Bu arada Ferhat ağızlarından girdi, burunlarından çıktı ve Almanları "Buraya kadar gelmişken oynayalım bari" diyerek sahaya çıkmaya razı etti.

Böylece futbol tarihimize altın harflerle geçecek olan bir büyük zaferin saati gelip çattı.

Yarın sıra müthiş maçta. Sonucu bilmeme rağmen ben bile heyecanlanıyorum.

Spor tarihine geçirin beni

Bu benim fiilen hakkım. Türkiye, hiçbir dönemde futbolda Almanlar'a karşı net bir üstünlük sağlayamamıştır. "Berlin Zaferi" dediğimiz olayda bile iki golümüz var. Eğer mütevazi bir insan olmasaydım, sabah akşam bu olayı anlatır milletin kafasını yerdim.

Heyecan dorukta.

Maçı seyretmeye gelen kızlı oğlanlı Alman topluluğu saha kenarındaki üç basamaklı tribünü doldurmuş, başlama düdüğünü bekliyor.

Biz kılığımızdan utandık. Sahanın işletmecisine koşup "Aman bize üstlük" dedik. "Rezil olacağız elin Almanına"… Hanım okurlarımız bilmeyebilir. Onlar için açıklayayım. Üstlük denilen şeyi futbolcular antreman maçı yaparken giyerler. İki düz kumaş parçası yanlarından bantla birleştirilir. Olur size forma.

İşletmeci bize altı yedi tane ördek yeşili üstlük buldu. Giyinip döndük sahaya. Kılık kıyafet açısından şahtık, şahbaz olduk.

Allahtan akıl ettim de hakem konusunu sağlama bağladım. Bizim Ahmet Vardar'ın fedakar yardımcısı Teoman Erol'u "amatör hakemdir" diye Almanlara önerdim.

Garibim Almanlar ne bilsinler Teoman kim? Tamam, dediler. Teoman'ın düdüğü ile maç başlamış oldu. Yarımşar saatten iki devre oynayacağız.

Oyun başlayınca anladık ki Almanlar küçük, yani minyatür saha düzenine alışık değiller. Alışmışlar 110 metrelik koca sahada oynamaya. Topu alacak en az 15 metre sürecek, 30 metre ilerideki arkadaşına atacak.

ÜSTÜNLÜK BİZDE

Bizim saha zaten 30 metrede bitiyor. Üstelik taç olayı da yok. Yandaki tel örgülere vur topu. Olsun sana duvar pası.

***

Adamlar topçu olmasına topçu ama küçük sahada öyle bocaladılar ki, bu kadar olur. Kim ayağına top alırsa; karşısına bizden iki üç kabakçı dikiliyor. Top ya oraya çarpıyor ya buraya. Doğru dürüst iki pas yapamıyorlar.

Yaptıkları zaman da top gidip gidip kaleci Recep'in poposuna çarpıyor.

Her zaman söylerim.

Yaşlanan kaleciyi şişmanlık kurtarır, diye. Çünkü kaleci kilo aldıkça önce poposu büyür. Ebat olarak genişler.

Genişleyen popo da kalede duran kaleci için kalkan gibidir. Önemli miktarda geniş bir yüzeyi kendiliğinden korur. Bu maçta da böyle oldu. Recep'in poposu, ellerinden çok iş yaptı.

Tabii bir de Çilli Mehmet olayı var.

Ben Çilli Mehmet'i hem Galatasaray'daki görkemli günlerinde hem de milli takımda seyrettim. Ama Alman Lufthansa maçındaki kadar güzel top oynadığını hiç görmedim. Hayatının topunu oynadı.

ÇİLLİ MEHMET FAKTÖRÜ

Mesai bitimi saati. Çevredeki iş yerleri de dağılıyor. Curcunayı gören halı sahaya koşuyor. Güzel Alman kızlarının varlığı anında duyulmuş. Çevrede ne kadar fortçu varsa doluşmuş. İş resmen Türkiye-Almanya milli maçına döndü. Seyirci avaz avaz "Türkiye" diye bağırıyor. Seyirci desteği de bizde.

Emekli gol kralı o gün bir destan yazdı adeta. İncecik bilekleri ile öyle top sakladı, öyle çalımlar attı, öyle şutlar patlattı ki Almanlar da gözlerine inanamadılar.

Normal zamanda "hacca gitmeye hazırlanan emekli muhasebeci" görüntüsü veren Çilli Mehmet adamları darmadağın etti. İlk devreyi o taş gibi takıma karşı, Mehmet'in şahlanan milli gururu sayesinde tam 5-0 galip bitirdik.

Ama ayakta duracak da halimiz yok. Devre arası aramızda müşavere yapıp "Çanakkale müdafası" yapma kararı aldık.

***

Alman antrenör de olayı haysiyet meselesi haline getirdiğini ikinci yarı başlayınca belli etti. İki dakikada bir oyuncu değiştirip, sahaya taze güç sürüyor.

Üstelik küçük sahaya alışmaya başladılar. Bize de "taktik olarak" pislik yapmak kaldı. Yapıyoruz da evelallah. Bir ara Alman oyuncu önümdeki topu kaptı. Bizim kaleye götürüyor. Arkadan beline sarıldım.

O vakit 80 kilo kadar varım. Adam, beline sarıldığımın farkında değil sanki. O gidiyor ben de arkasında uçurtma kuyruğu gibi sallanıp duruyorum. Adam golü de çaktı. Ama dedim ya hakem bağlanmış diye. Teoman golü vermedi.

Almanlar çıldıracak. Savrulduğum yerde yatmışım, Teoman beni gösterip "Faul" diyor. Ne faulü? Adamın beline sarılıp sürüklenen benim. Teoman Almanca bilse "Rakip futbolcuyu küçük düşürmekten" faul verdiğini açıklayacak. Üstüne üstlük, manevi şahsiyet davası açtıracak.

Bu Almanlar'ın bir özelliği var. Hakem kararı verene kadar bağırıp çağırıyorlar. Karar verildikten sonra da susuyorlar. Topu elle kestiğim zaman da öyle oldu. Teoman basın kartını çıkarıp bana "sarı kart niyetine" gösterdi. Adamlar yatıştı. Fakat üzerimize dalga dalga geliyorlar. Bir kez daha topu elle kesme durumunda kaldım. Almanlar bu kez çıldırdı. Kimi beni itiyor, kimi de hakeme "ikinci sarı kartlık hareket. Oyundan at" işareti yapıyor.

Teoman "Arap şimdi ne bok yiyeceğiz" diye fısıldadı. Ben de "Ulan atarsan, yedeğimiz de yok. Gözünü karart, bir şeyler yap" dedim.

Aslanım hakem. Lehimize faul verdi. Sözüm ona bana faul yapmışlar da topu ondan elle kesmişim.

Kaşla göz arasında üç gol yedik. Şansları da yok. Top ya direğe çarpıyor ya Recep'in poposuna. Zaten Recep de coşmuş, kafa üstü atlıyor toplara. Gören de "Kendini öldürtüp maçı yarım bıraktıracak. Planı böyle" der.

***

5-3 galipken Teoman düdüğü iki üç dakika erken çaldı. Maç bitti. Çilli Mehmet de yorgunluktan bayıldı. Seyirci çıldırmış. Bağırıp çağırıyorlar. Fortçular ise fırsattan istifade Alman kızlarına sarılıp

sarılıp öpüyorlar. Kutlama bahanesiyle.

Almanlar'ın hocası Teoman'ın yolunu kesmiş saatini gösteriyor. Bizim ki pişkin "Good. Good. Kaça satıyorsun?" diye soruyor.

Giyindik. Almanlar'ın hediye niyetine getirdiği gümüş rozetleri, formaları, şapkaları aldık ve gururla evimize döndük. Alman takımımın bana kaptan olarak verdiği iki flama, biri sarı-siyah, diğeri yeşil-siyah hala arabamın arka camında asılı durur.

Kendime minnettarım.

Köpek almadan önce iyi düşün.

Evde hayvan beslemenin kolay bir şey olduğunu sanıyorsanız, yanılırsınız. Çünkü eve alacağınız bu yaratığın yemek içmek dışın da başka doğal ihtiyaçları da var. Eğer bunu anlayamaz, kendinizi duygularınıza kaptırırsanız "elinizi kana" bulasınız.

Şimdi bahar mevsimini yaşıyoruz ya. Evlerinde hayvan besleyenlerin halleri bir tuhaflaştı. Özellikle de köpek sahiplerinin. Biliyorsunuz baharda tabiat canlanır. Tabiatla birlikte, kedi köpek gibi mahlukatın da "kör nefsi" uyanır. Kedi kısmı Mart'tan itibaren damlara çıkar. Mahallede huzur bırakmaz. ona hamle eder.

Erkek köpekler sarılacak ne bulursa iki ayak üstüne dikilip, ritmik hareketlerle duygularını dile getirirler. Dişi sokak köpekleri de bol bol ulurlar.

Sahipli köpeklerin ruh dünyası biraz daha farklı oluyor. Bir kere, hayvandan önce sahibinin halet-i ruhiyesi değişiyor. Köpeklerini gezdiren tiplere bakın. Şu sıralar bakışları bir anormal. Hiçbir şeye konsantre olamıyorlar. Çünkü akıllarında "hayvanlarına uygun bir eş bulmaktan" öte düşünce yok. O yüzden rastladıkları diğer hayvanları garip garip süzüyorlar.

Resmen, yerli filmlerde ünlendikten sonra milletçe bağrımıza bastığımız "iyi huylu sapık" Tecavüzcü Coşkun'u gibi bakmaya başladılar.

Dersiniz ki köpeğine değil de kendine eş arıyor.

Ben köpek sahiplerinin böyle dertler taşıdığını bilmiyordum.

Meğer "uygun eş bulmak" çok hayati bir meseleymiş. Sahip oldukları hayvanlar eğer şecere sahibi ise zorluk daha da artıyormuş.

***

İlle de kendi cinsine uygununu bulacaklar ki "itin asaleti" bozulmasın. Sırf bunalımdan çıksın diye rastgele bir hayvanla da "hissi ilişkiye" izin vermiyorlar.

SEDA'NIN SORUNU VAR

Başı dertte olan köpek sahiplerinden biri de Seda Güler. Yani bizim Melodi ekinin paşası. Ayrıca üç tane de aylık derginin "Gelin, Bebek, Sofra" dergilerinin sorumlusu.

Türkiye'deki feminist hareketinin bir önemli ismi Duygu ise ikincisi bu Seda'dır. Derdi gücü "yasal haklarından" habersiz olan kadınları kışkırtıp "helalleriyle kanlı bıçaklı" etmek.

Yaptığı neşriyatla birçok evde huzur bırakmadı. Düne kadar "Dayağımı yer, güzel güzel yatarım kardeş" diyen ev hanımları Seda'yı okuya okuya "kaleşnikof kuşanıp" dağa çıkacak hale geldiler.

Seda'nın yarattığı terör yüzünden, bizim Melodi'nin girdiği evlerdeki erkekler biraz ezik kaldı.

Ben bu Seda'nın işlerini tam da çözebilmiş değilim.

Bir yandan gizli feminist ordusuna asker kaydediyor bir taraftan da "Sofra, Gelin, Bebek" gibi aylık kadın dergilerini yönetiyor.

Yani bir taraftan kadınlara "Siz köle misiniz? Ev işlerini bedava yapmayın. Bulaşığı kocanız yıkasın. Neden hep kadınlar hamile kalıyor?" gibi çağrılarda bulunuyor.

Öte yandan da "Gelin" dergisiyle genç kızlara koca bulma tekniklerini öğretiyor. "Sofra" dergisinde "yemek tarifleri"ni belletiyor. "Bebek" dergisinde de doğumdan başlayıp, çocuk bezi yıkama tekniklerine kadar; cümle angaryanın tarifi mevcut.

Sebebini tam bilmiyorum ama vardır kafasında bir şeytanlık. Henüz evlenmemiş kızları "ev işinin yükü altında ezilmeden" teşkilata sokmakta zorlandı, besbelli. Şimdi ince taktik yapıyor.

Önce çıkardığı dergiler vasıtasıyla kızlarımızı "ev hizmetlerine talim" ettiriyor ki iyice bezdirsin. Sonra da işten yılanları "isyan noktasına" getirip, kendine asker yazdırsın.

BUNALIMLI KÖPÜK

Bu Seda'nın bir köpeği var, demiştim. Dişi. İki yaşında ve terrier cinsi. Rengi şampanya köpüğünü andırdığından adını "Köpük" koymuş.

Henüz flört gibi bir tecrübesi olmamış. Ama iki yaşını da bitirdiğinden

bunalımlarda. İki sokak aşağıdan bir köpek ulusa, "Köpük" camlara tırmanıp cevap vermeye kalkıyor.

Kapıcı gelse önce "Köpük" fırlıyor yerinden. Kapıcı "Aha ekmek! Aha kuponlarınız" derken; o adamın bacağına sarılıp "umumi adaba mugayir" eylemlerde bulunuyor. Tabii bu durum bir feminist olarak Seda'nın kanına dokunmaya başladı.

Dergide çalışan kızların anlattığına göre "Köpük'ü karşısına oturtuyor, gazetede çıkan "kadın haklarıyla ilgili" yazılarını okuyormuş.

Seda'nın yüksek sesle okuduğu kendi makaleleri hayvanda ters tepki yapmış. Bilinçleneceği umulan "Köpük" daha da bunalımlı hale gelmiş.

***

Hayvancağıza bir eş bulunsa sorun kökünden halledilecek. Ama "Köpük henüz bilinçlenmedi. Bu durumda bir erkekle tanışırsa haklarını koruyamaz. Ezilir" diye tutturan Seda'yı ikna etmek mümkün olmuyor.

Hoş razı olsa "Köpük”e kocayı nereden bulacak?

Seda'nın şöhreti belli. Ellerinde, terrier cinsi erkek köpek bulunanlar Seda adını duyar duymaz köşe bucak kaçıyorlar. Haklılar da.

İki aile köpeğin izdivacı münasebetiyle bir araya gelecek. Karşı tarafın hanımı ile "kız tarafını temsilen" Seda tanışıp görüşecekler. İster istemez havadan sudan konuşacaklar. Laf dönüp dolaşıp "erkeklerin kadınları ezdiğine" gelecek. Seda ile iki kez konuşan bir kadının "doğal özelliklerini" koruması mümkün mü? 24 saat geçmeden kocasına asi olur.

***

İşte bu sebepten Seda'nın köpeğine eş bulması biraz zor. Zavallı "Köpük" hayatı boyunca bunalımlı kalacak.

Dergideki kızları dinlerseniz "Köpük" bunalıma girmiş bile. Evdeki oyuncak kanguruya aşık olmuş. Kanguruya sarılıp sarılıp yatıyormuş.

Ne yapsın garibim.

Sahibinden öğrendiği kadarıyla "İyi huylu bir koca" denildiğinde

evdeki "oyuncak kanguruyu" anlıyor. İnşallah bir süre böyle idare eder de evden kaçıp, maçıp; yüz kızartıcı bir yaramazlık yapmaz.

***

Kıssadan Hisse: Köpeğini dövmeyen, dizini döver.

İnsanlığa bir katkımız daha

Bu günleri de gördük çok şükür. Çağdaş sanatlarla artık o kadar haşır neşiriz ki, göbek atarken bile icraatımıza Avrupai yorumlar katıyoruz. Bale figürlerini alıp göbek dansına ekledik. Tam da Avrupa Birliği'ne girmemize denk getirdik.

Bizdeki genel inanışa göre "Her Türk asker doğar", fazladan bir de "Fenerbahçeli" olarak… Fener'den vazgeçeni görmedim ama nedense diğerleri; akılları erdikten sonra "asker doğduklarını" unutup, askerlikten kaytarmanın yollarını arar.

Herhalde "ulan zaten asker doğup bu günlere kadar geldik. Bu yaştan sonra bir de üniforma mı giyeceğiz" diye düşündüklerinden yan çiziyorlardır.

Tabii bunlar "erkek toplumun" değer yargıları. Erkek toplumun değer yargıları var da "kadın dünyası"nın kendilerine göre ölçüleri yok mu?

Var elbet.

Özellikle de kız analarının.

Kadın olarak yaşayamadıklarını kızlarında görmek isterler. En önemli takıntıları da kızlarını "balerin" gibi görmek, mümkünse böyle yetiştirmektir.

***

Anaların bu zaafına iyi teşhis koyan ana okulu yöneticileri, müfredata kattıkları uyduruk "bale dersleri" sayesinde iyi cirolar yaptılar. Böylece genç kızlarımızın çoğu hayatlarının bir bölümünde "kendilerini balerin gibi hissetme" şansına kavuştu. Tabii yıllar ilerleyip de "hamur işleri" bale tutkusunun önüne geçince işler değişti.

Semirdikçe tembellesen, tembelleştikçe semiren kızlarımız sayesinde "besili balerinlerden" oluşan bir kuşak çıktı ortaya.

BIR BALE RESİTALİ

Yıllar önce bir ahbabımızın oğlu nişanlanıyordu. Aile içi bir nişan. Gençler nişandan önce birbirlerine yakınlaştıklarından bu hava

ailelere de yansımış; kız tarafı ile oğlan tarafı pek çabuk kaynaşmıştı. Nişan töreni bu havada geçiyordu.

Elden ele dolaşan içkilerin etkisi ve gençlerin neşesi sayesinde "nişan töreni" bir yılbaşı eğlentisi samimiyetine dönüştü. Herkes mutlu ve hayatından memnundu.

Kız tarafından mı oğlan tarafından mı şimdi hatırlamıyorum. Ama nişana davetli hanımlardan biriydi. Aniden orta yere çıktı. Müziği durdurdu. Müzik dediysem "oda orkestrası"ndan söz etmiyorum. Aileden biri saz, diğeri darbuka çalıyor, millet de orta yerde fıkırdıyordu.

Şimdi kızım sizlere bir bale gösterisi yapacak, dedi.

Herkes sus pus oldu, gerildi. Boru değil bu. Baleden söz ediliyor. Gerçi balenin ne olduğunu duymuşuz ama sahnede nasıl icra edildiğini dünya gözüyle görenimiz yok.

O vakitler televizyon da olmadığından bale hakkında bildiklerimiz çok sınırlı.

Birincisi "bale" devlet eliyle yapılan bir sanattır. Ankara'da Devlet Balesi ve Operası vardır. Burada yapılır. Baleyi yabancılar, seçkinler bir de kordiplomatik seyreder.

Ayrıca bale seyredilirken, yazlık sinemada olduğu gibi "kabuklu yemiş" yenmez. Otuz yıl öncesinin Türkiyesi'nde bütün bale kültürümüz bu işte.

Darbukanın, sazın sesi kesildikten sonra "balerin kızının" marifetini sergilemeye kararlı olan annenin buyrukları duyulmaya başladı:

Şu sehpaları söyle çekin. Siz de sandalyeleri biraz geriye alın.

Kimse itiraz etmiyor. Herkes söyleneni yapıyor. Yalan olmasın ama şöyle orta bol bir bünyan halı kadar yer açıldı salonda. "Sahne hazırlama" çalışmasını bir yönetmen titizliğiyle izleyen anne sonuçtan memnun oldu.

ALIN SİZE BALE

Derken davetli kalabalığının arasında sinip, kendisini kaybettirmeye çalışan kızına seslendi:

“Haydi kızım. Gel bakayım.”

Onüç-ondört yaşlarında, kısa siyah saçlı, gözlüklü bir kız çocuğu ortaya çıktı. Belli ki bu işi yapmaya hiç istekli değil ama annenin otoritesine karşı çıkmaya da cesaret edemiyor. Üzerindeki yün hırkayı çıkardı. Üç dört metrekarelik boş alanın orta yerine gelip dikildi.

İlk kez "beyaz adam" görmüş bir Zulu kabilesinin üyeleri gibi bakıyoruz kendisine.

Kızcağız birden silkinir gibi bir hareket yaptı. Ardından kollarını yana açıp öne doğru sıçradı. Vücudunu bir o yana bir bu yana eğiyor. Karnına kramp girmiş gibi iki büklüm oluyor. Bale yaptığı tebliğ edilmese, "belediye otobüsünde tacize uğramış genç kız" taklidi yapıyor, zannedecektik.

Fasılasız iki üç dakika sürdü hareketleri. Bu arada ayağı sehpaların birine çarptı. Canı yandı garibin ama renk vermeden çırpınmasını sürdürdü.

Sonunda kendini yere attı. Sağ bacak önde sol bacak arkada. 180 derecelik bir açıda durduktan başka, ellerini havaya uzatıp taş kesildi.

Biz de öylece duruyoruz. Muzaffer bir komutan edasıyla kızını seyreden anne eğer "bitti" diye uyarmasa alkışlamayı akıl edemeyeceğiz. Allah bilir "ayıp olmasın" diye ses etmeden iki saat boş boş bakar dururduk.

Neyse ki "bitti" uyarısı ile herkes derin bir nefes aldı. Kızcağızı alkışladık. Ailenin büyükleri de ilk kez seyrettikleri bu bale gösterisinden sonra "çok duygulanmış" gibi davranıp yüksek sesle "sanat kritiği" yapmaktan geri kalmadılar: “Çok güzel oynadı canım."

Yaa! Maaşallah çok da çevik!

Kız analarını baskı altında tutan "bale sendromu" şu sıralarda genç dansözleri çok etkilemiş görünüyor. Bakıyorum da yeni türeyen dansözlerin hepsi de aynı iddiada:

Biz klasik göbek dansı yapmıyoruz. Göbek dansını, bale figürleriyle birleştirip Avrupai bir senteze ulaştırdık. Aferin!

Böylece bale sayesinde "hamamın da namusu" da kurtulmuş oluyor.

Belki yeni kuşaklardan şöyle gönlümüzce balerin çıkaramadık ama bu yola baş koyan bazı anaların da emekleri boşa gitmemiş oldu.

Kendi icadımız olan "Göbek balesi" insanlığa hayırlı uğurlu olsun!

***

Lafa nereden girdik, nereden çıktık? Çok enteresan bir adamım. Ne acayip şeyler geliyor aklıma.

Davut efendiyi unutmayalım?

Hayriye Lisesi sekizinci sınıf öğrencisi Davut Efendiyi bilmeyen dans geleneğimizi de bilmez. Cumhuriyet balolarının, dans tutkunu insanlarımız için ne anlama geldiğini hiç idrak edemez. Bugünkü hizmetim de baloların önemi üzerine.

Allah razı olsun balo sever kadınlarımızdan. Geleneksel Cumhuriyet Balosunu bir ay gecikmeyle olsa da yaptılar. Büyüklerimiz de smokinlerini giyip, eşleriyle pistte fır dönme fırsatını buldular.

Gazete de çıkan balo haberini okurken kızım başıma dikildi. Önce gözü haberin fotoğrafına takıldı ve bir "Aaaa!" çekti. "Karayalçın'a bak baba. Dans ediyor".

Sesindeki alaycı ifadeye kızdım galiba. "Ne yani, dans edemez mi?" diye savunmaya geçtim.

“Hayır ama çok komik görünüyor.”

Resme bir kez daha baktım. Murat Bey ile Neşe Hanım önde, Fikri Sağlar ile eşi de geri planda, dans ederken görüntülenmişler.

Neresi komik bunun, diye çıkıştım.

Senin bunu dans sayman için ille de amuda kalkıp kafaların üzerinde dönmeleri mi lazım?

Cevap vermeyip mutfağa kaçtı. Rejimde ya. Yarım ekmek arası bir şeyler yiyecek.

***

Oysa bu haber beni nerelere götürdü. Eski danslara ve onların icra edilebildiği yerlerin başında gelen Cumhuriyet Baloları'na.

Yeni kuşaklar bu Cumhuriyet Balosu olayını pek bilmezler. Ama biz Allaha şükür o devirlere yetiştik.

Cumhuriyet Bayramı Baloları'nın "Birlik ve bütünlüğünün" coşkulu havasını teneffüs edebildik.

Büyük kentlerde nasıl olurdu bilemem ama taşradaki baloları bilirim. 29 Ekim günü kentin en büyük düğün salonu önceden kapatılırdı. Bu genellikle belediyeye ait düğün salonu olurdu.

Salonu süsleme görevi, çoğunlukla Kız Enstitüsü öğrencilerine verilirdi. Grapon kağıdından kedi merdivenleri, püsküller yapılıp; salon bir baştan öbür başa donatılırdı.

Balon pahalı olduğundan öyle bol keseden kullanılmazdı. Uzayıp giden kağıt süslere üçer dörder metre aralıkla asılırdı.

BONCUK REKABETİ

Taşra ne kadar çağdaş hayattan uzak olursa olsun, orkestra niyetine örgütlenip müzik yapan birileri mutlaka çıkardı.

Bir iki gitar. Bir bateri. Bir saksafon ya da trompet. Akordeon. Yerine göre klarnet hatta çaresiz kalınmışsa zurna. Balonun yapılacağı salona en evvel müzisyenler gelir, şenlik başlamadan önce ilkel ses düzenini ayarlamaya çalışırlardı. Protokole göre Vali ve Belediye Reisi ile en büyük rütbeli komutan balo salonunun en fiyakalı yerine oturtulurdu.

İktidar partisinin il başkanı ile müdüran takımı salonda eksiksiz yerini alırdı. Seçkin konukları da doktorlar, hakim ve savcılar ile okul müdürleri tamamlardı. Memuran takımı, eşrafın ileri gelenleri, subaylar ve particiler de dekorun tamamlayıcısı olurdu.

***

Annelerimizin Cumhuriyet Baloları'nda giyecekleri bir kıyafeti mutlaka vardı. Ama arada sırada iddialı bir kadın çıkar ve iddialı bir tuvalet diktirirdi. El kadar şehirde bu hazırlık hemen duyulduğundan kadınlar dünyası karışırdı.

Yarışta geri kalmak istemeyenler sandıklarından "Çocuklarının

düğününde dikilmek üzere sakladıkları" kumaşları çıkarır, mahalle terzilerine koşarlardı.

Bedesten çarşısı olağanüstü günler yaşardı. Tuhafiyecilerde ne kadar boncuk varsa yağmalanırdı.

Herkes ele geçirebildiği kadar boncuğu elbisesine işletirdi. Boncuksuz kalan kadınlar ya büyük şehirdeki yakınlarına haber yollar ya da kör talihlerine küsüp ağlarlardı. Kimileri de kocalarını pısırıklıkla suçlayıp "Ben bu baloya gitmem, kendin git" tehditini savururlardı.

Zavallı adam evdeki huzursuzluğa mı yansın, baloya katılmazsa bozulacak siciline mi?

Ama ne yapılır edilir, herkes son anda ihtiyacı kadar boncuğu bulurdu ve o yılın iddialı balosunda yeni elbisesi ile boy gösterirdi.

DANS MÜZİĞİ SERBERT AMA

Balonun açılış dansını mutlaka vali ve garnizon komutanı yapar, onlara subay ve memur çiftler eşlik ederdi. En fazla iki dans. Biri başlangıçta biri de ortalara doğru. Fazlası hafiflik sayılırdı.

Aileleriyle birlikte "görücüye çıkan" genç kızlar, genç delikanlılar da olurdu balolarda. Ama asla karşı cinsle dans edilmezdi. Kızlar ne kadar görgülü olduklarını göstermek için "kız kıza" dansa kalkarlardı.

Oğlanların cesareti biraz daha kırık, becerisi daha noksan olduğundan pistte azınlıkta kalırlardı.

Evet. Oğlanlar da oğlanlarla dans ederlerdi. Ben de bir keresinde bir oğlanla dans ettim. Lise birdeydim galiba. Hangi akla hizmeten dans ettiğimi hatırlamıyorum ama ettim işte.

Belki de beni dansa kaldıran oğlan pistteki sevgilisine yakın olabilmek için beni kullanmıştır. Yoksa cazibeme kapılmadığından kesinlikle eminim.

Düşünebiliyor musunuz manzarayı?

Kızlar kızlarla. Oğlanlar oğlanlarla.

Bu tuhaf dans manzaralarını bir gavur seyretse "aklına gelenleri tekzip etmeye" güç yetmez. Cumhuriyet çocukları şöyle doya doya dans

edememiştir.

Bizim kuşak da ondan öncekiler de. Yeniler de tepe üstü dönmeyi veya "belediyenin attığı zehirli eti yemiş sokak köpeği gibi kıvranmayı" dans zannediyor. Oysa bilinmez ki biz dans uğruna şehit vermiş bir milletin ahvadıyız. İnanmayan eski gazete arşivlerini açsın ve 1932 yılının Cumhuriyet gazetesinde çıkan haberi okusun.

DANS ŞEHİDİ DAVUT EFENDİ.

"İstanbul Erkek Lisesi'nde Facia. Bir talebe dans merakına kurban gitti" başlıklı haberde şöyle deniliyor: "Evvelki gün İstanbul Erkek Lisesi'nin son sınıf talebesinin veda müsameresi esnasında çok acıklı bir ölüm vak'ası olmuştur. Hayriye Lisesi sekizinci sınıf talebesinden Davut Efendi dans yaparken kalp sektesinden ölmüştür.

Davut Efendi'nin erkek lisesinde okuyan arkadaşları, merhumun dansa çok kabiliyetli olduğunu bildikleri için, veda müsameresinde bu dansı yapmasını istemişler o da kabul etmiştir. Davut Efendi cidden muaffakiyet göstermiş, davetliler tarafından mütemadiyen alkışlanarak defalarca sahneye çıkarılmıştır."

Yazık olmuş Davut Efendi'ye.

***

Yarın da size Ankara'daki ilk Cumhuriyet Balosu'nun hikayesini anlatacağım ki modern Türkiye'nin kuruluşunda nerelerden geçtik, bir iyice bilinsin.

Aferin bana.

Dans fakültesi artık şart oldu

Artık bu fakülte Boğaziçi'ne mi bağlı olur yoksa ODTÜ'ye mi? Orasını bilmem. Fikir benden. Gerisine eğitimciler karar versin. Ama bu iş geciktirilirse gençlik elden çıkacak. Aslan gibi çocuklar "dans ediyoruz" diye kendilerine kıyacaklar.

Dans ederken sekte-i kalpten giden Hayriye Lisesi talebesinden Davut Efendi'nin hikayesini dün yazmıştım. 1932 yılının "Yerli Michael Jackson'ı" sayılan ve "bir dans daha" diye ısrar eden arkadaşlarının dolduruşuna gelen Davut Efendi ölüme hoplaya zıplaya gitti.

Davut Efendi'yi ölüme götüren bir iki basit dans figürüydü. Oysa şimdikiler dans niyetine "gecekondusu yıkılmış vatandaş gibi" çırpınıp duruyor, yine de bir şey olmuyor.

Hele şu "Break" dedikleri dans o günlerde moda olsaydı, zaiyat sadece Davut Efendi ile sınırlı kalmazdı. Gençliğimiz dans pistlerinde telef olur; biz de cumhuriyeti orta yaşlılara emanet etmek zorunda kalırdık.

Demek ki Cumhuriyet Baloları'yla başlayan dans idmanları sayesinde "dana derisi gibi mukavemetli" bir gençlik yetiştirdik.

***

Çoğunuzun kitap okumayı sevmediğini biliyorum. Zaman zaman benim de "cehalet mutluluktur" diye düşündüğüm olmuyor değil. Cehaletimi korumak için zamanında çok mücadele ettim. Ama başaramadım. İlle de kültürlü olmak kaderimmiş.

Bu yüzden de sizlere ilk Cumhuriyet Balosu'nu anlatmak bana düşüyor. Anlatayım da "nereden nereye" geldiğimizi görün.

ANKARA'DA İLK BALO

Yıl 1924. Yeni cumhuriyetin birinci yıldönümü. Yani 29 Ekim günü yaklaşıyor. Bunun için bir balo tertip edilmesi kararlaştırılıyor.

Gerçi daha önce Türk Ocağı binasında bir balo düzenlenmiş ama İsmet Paşa da dahil kimse eşini getirmiyor. Birkaç ay önce koca bir savaştan çıkan kadrolar, en cici elbiselerini giyip baloya geliyorlar ve kahvede oturur gibi masalara dağılıyorlar.

Orkestra kendi çalıyor kendi dinliyor. Dans yok. Çünkü bir tane bile kadın yok. Ne yapsın davetliler? "İlle de dans edilecek" diye Mareşal Fevzi Çakmak yaverini, İsmet Paşa da özel kalem müdürünü mü dansa kaldırsın?

Şevket Süreyya o balo teşebbüsü için "herkesin sus pus oturduğu, sessiz hareketsiz, hatta kadınsız, adeta bir mevlit toplantısı" diye yazar "Tek Adam" kitabında.

***

İşte bu başarısız balo girişimi "Cumhuriyet fikrine" yavaş yavaş ısınan kadroların hevesini kursağında bırakmıştı. Bu kez işi sağlam tutacaklardı.

İlk cumhuriyet balosu için Atatürk Orman Çiftliği'nin yeni tamamlanan istasyon binası seçildi. Davetliler balo mahalline trenle gelebilecek, böylece hem balo hem de çiftlik istasyonunun açılışı yapılmış olacaktı.

29 Ekim akşamı hareket emri bekleyen trendeki davetliler arasında topu topu üç kadın vardı.

Falih Rıfkı'nın eşi Şefika Hanım, Yakup Kadri'nin eşi Leman Hanım bir de Ruşen Eşref'in eşi Saliha Hanım. Durumu öğrenen Atatürk'ün canı fena halde sıkıldı. Üç kadınla Cumhuriyet Balosu mu olurdu?

Atatürk'ün çevresindeki akıl danelerden biri böyle dedi. "Çaresi var. Fresko Bar diye bir yer var. Çok güzel Macar kadınları bulunuyor. Onları toplayıp getirelim"

ÇARESİ VAR PAŞAM

Eh, Macar kızları dans da bilirler. Atatürk kim bilir nasıl bir çaresizlik duygusuna kapıldı ki "Gelsinler" deyiverdi. Macar kızlarından yeteri kadar tedarik edilip getirtildi. Trene bindirildi. Tam hareket edilecek bu kez başka bir sorun çıktı.

Gazi'nin özel vagonuna dayanan Şefika, Leman, Saliha Hanımlar sızlanmaya başladılar.

"Paşam sen bizi bu kadınlarla bir mi tutuyorsun? Biz bu kadınlarla aynı yere gitmeyiz"

Aralarından bir kadın ağlamaya başlayınca Atatürk direnemedi. "Diğer hanımları indirin, hareket edelim" dedi. Kim bilir belki de Türk Ocağı fiyaskosunu hatırlayıp "Üç kadınlı bir balonun" başarılı sayılabileceğini düşündü.

***

Çiftlik İstasyonu'nun yolcu salonu balo için hazırdı. Yeni badana edilmiş duvarlara bayraklar ve çelenkler asılıydı. Parke zemin sıkı sıkıya cilalandığından, avizelerden dökülen ışığı yansıtıyordu. Erkek konukların tamamına yakını frak giymişti.

Balo, cazbantın çaldığı bir parça ile resmen başlarken, Atatürk ilk dansı Falih Rıfkı'nın eşi Şefika Hanım ile açtı.

Falih Rıfkı da romancı Yakup Kadri Bey'in eşi Leman Hanım ile dansa tutuştu. Geriye Ruşen Eşref'in eşi Saliha Hanım kalmıştı ki o da Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun damı oldu. Güzel güzel dans ediyorlardı.

Birden ne olduysa oldu? Aşırı ciladan dolayı buz pistine dönen zeminde Atatürk'ün ayağı kaydı. Dans etmekte olduğu eşi Şefika Hanım'la birlikte "paaat!" diye yanlamasına düştüler. Büyük kurtarıcının yere düştüğünü gören konuklar donup kaldılar. Herkes taş kesildi. Orkestra bile temposunu kaybetti. Tam müziği kesecekti ki inanılmaz bir şey oldu.

Yakup Kadri Bey ile damı Saliha Ruşen Hanım; zor durumda kalan Atatürk'ü düştüğü yerde yalnız bırakmamak için kendilerini yanlamasına yere attılar. Bir "paaat!" daha.

FEDAKAR İKİLİ

Onları gören Falih Rıfkı Bey durur mu? O da dansa kaldırdığı Leman Yakup Hanım ile birlikte "düşmüş gibi" yapıp, kendini yere atıverdi.

Bu sonuncu "paaat"la birlikte orkestra da coşunca konuklar toparlandı. Kimileri yerdeki "dans gönüllülerini" kaldırmaya koştu, kimileri de bu fedakar üçlüyü alkışlamaya başladı. Dans da "hiç düşen olmamış" gibi devam etti.

***

Ertesi gün gazeteler "İlk Cumhuriyet Balosu'na, aralarında çok sayıda

kadının da bulunduğu seçkin bir davetli topluluğunun katıldığını" yazdılar.

***

İki gündür Paris'teyim. "Çift toynaklı oldukları için kabuklu yemiş yiyemeyen büyükbaş hayvanlarda görülen psikolojik bozuklukları" araştırmaya gelmiştim.

Burada genel grev var. PTT kapalı. Posta hizmetleri verilseydi "yakın tarihimize yaptığım katkıdan" İstanbul adresime bir kutlama telgrafı çekecektim.

Madonnamız da tamam oldu

Duyduk duymadık demeyin. Türkiye'nin artık kendine özgü bir Madonna'sı var. Üstelik bizim Madonna, aslı gibi aile terbiyesinden mahrum biri değil. Tam tersine ağırbaşlı. Uzaktan bakıldığında üniversite hocası gibi duruyor.

Geçenlerde kendimi televizyonda seyrediyordum. Zaten en sevdiğim programlar kendimin oldukları. Onları banta alıp canım sıkıldıkça seyrediyorum. Yeni videoların bu konuda insana yardım eden marifetleri var.

Video bantın kendinizle ilgili bölümün başına, sonuna sinyal koyuyorsunuz. Kaseti oynatır oynatmaz sizin bulunduğunuz bölüm ekrana geliyor.

"Çok Özel" programından gelen çocuklara verdiğim demeci alıp kullanmışlar. Gerçi birkaç kez seyretmiştim ama önceki akşam "Bakayım bu programda ne demişim?" merakıyla, kaseti bir kez daha taktım videoya.

Kendimi bir iyice seyrettikten sonra, kasetin başına sonuna takıldım. O programda sinema oyuncusu Banu Alkan'ın da bir söyleşisi vardı. Dikkatle izledim.

Edindiğim izlenim odur ki, bu kadın önümüzdeki yıl sinema dünyasını birbirine katacak.

***

Banu Alkan'ı magazin sayfalarında yayınlanan mayolu fotoğraflarından bilirim. Sürekli olarak parmaklarının üzerinde durur. Önceleri ortopedik bir özürü var, ayağı o vaziyette kireçlendiği için tabanı üzerine basamıyor zannederdim. Değilmiş.

Birisi ona "Böyle parmak üzeri durursan bacakların daha uzun görünür" demiş. O da bu aklı beğenip uygulamaya başlamış. O günden bu yana bir daha tabanları üzerinde dururken fotoğraf çektirmek nasip olmamış.

TAHTAKALE İŞİ MADONNA

Banu Alkan'ın bu günlerde hali vakti yerinde. Galiba yüklüce bir mirasın üzerine oturmuş. Para o kadar çok, zaman o kadar bol ki, kadıncağız ister istemez "Ne yapayım bu kadar parayı? İşin içinde sanat olmayınca" diye kendine dert etmeye başlamış.

Sonunda dünya çapında filmler yapıp; kendisini uluslararası piyasada meşhur etmeyi, böylece Türkiye'nin de tanıtımına katkıda bulunmayı kafasına koymuş.

Model olarak da Madonna'yı almış.

Banu Alkan bana göre Madonna'dan daha avantajlı. Bir kere Madonna parmakları üzerinde durmayı bilmiyor. Sonra sahneye çıktığı zaman durmadan zıplıyor. Bu yüzden de hafifmeşrep bir kadın görünümü veriyor.

Al Madonna'yı mesela bir aile filminde oynat. Başına bağlayacağın başörtü öyle iğreti durur ki, kimse onun aile kadını olduğuna inanmaz. Olsa olsa "babası hacca gitmiş bir dansöz" zannederler.

Oysa Banu Alkan gerçekten ağırbaşlı bir havaya sahip. Aile kızını oynamak bir yana isterse milletvekili rolüne bile çıkar. Zaten kendisinin de mistik bir tarafı var. Şimdiye kadar oynadığı filmlerde "afrodit" olduğunu ilan etmişti. Yetmedi. Artık "Tanrıça" sıfatını kullanmaya başladı. Galiba çekeceği son filmin adı da "Tanrıça'nın Aşkı" imiş.

Herhalde filmde de yakışıklı bir evliyaya aşık oluyordur.

MAKYAJA DİKKAT

Ben kendine bu kadar güvenen insanlara hep sempati duymuşumdur. Kendime duyduğum sempatinin de temelinde bu yatar.

Bu yüzden de Banu Alkan'ın kendini övmesi bana hiç batmıyor. Aksine cesareti ve girişkenliği hoşuma gidiyor.

Yalnız birilerinin çıkıp bu kızın makyajına el atması lazım. Orada eksik kalan bir şeyler var.

Mesela kaşları.

Hem iyi alınmamış hem de biraz koyu kalmış. Ayakkabı boyamak için kullanılan eski diş fırçası gibi duruyor.

Ayrıca kirpiklerine de fazla yüklenmiş. O kirpikler doğal mi takma mı bilmiyorum ama o kadar rimeli kaldırmayacağı kesin.

Sürdükçe sürmüş rimeli. Kirpikler o kadar kalınlaşmış ki, vitrin tentesi gibi duruyor. Gözünü her kapattığında insanın aklına "Acaba gözkapakları bu kirpikleri yeniden kaldırmaya güç yetirecek mi" sorusu geliyor.

***

Bir de giydiği transparan kıyafete biraz taktım. "Çok Özel" programında Tayyar Işıksaçan ile konuşurken giymiş.

Göğüsler tamamen aşağı inmiş durumda. Milli bayramlarda bayrak filan asarız ya. Aynen öyle duruyor.

Kendi kendime "Bu kıyafeti giydiğine göre bir bildiği vardır" dedim. Belki de böyle göğüsler moda.

Ya da Banu Alkan sinemada uluslararası şöhret olduktan sonra olaya bir yenilik getirecek. Ne bileyim? Fiyonk atılmış göğüs modası gibi bir şeyin öncüsü olarak ortaya çıkacak.

Böylece yüzbinlerce kadının özgüvenini arttırmış olacak. Böyle bir şeyi başarırsa ne güzel olur.

BOY POS SORUN DEĞİL

İstemezlerin ifadesine göre Banu Alkan'ın boyu biraz kısaymış. Olabilir. Liza Minelli de kısa boylu. Madonna da, Adile Naşit de…

Sezen Aksu ile Sertap; boy konusunda tekmil kadınlara moral veriyor. Banu'nun model olarak hedeflediği Madonna da bu kategoriye dahil.

Ayrıca Alkan'ın parmak üzerinde durma tekniği ile bu dezavantajı rahatça aşacağına inanıyorum. Bu teknikle durması gereken sahnelerde zorlanmaz.

Yürürken de kendisine Tansu Çiller'in tekniğini tavsiye ederim.

Tansu Hanım keklik gibi seke seke yürür. Bu yüzden de boyu her adımda beş altı santim çıkar iner. Asla kısa boylu olduğunu aklınıza getirmezsiniz.

Eğer Banu Alkan bu yürüme stilini bir kaparsa. Ne bileyim. Kimse duramaz önünde.

***

Uzun lafın kısası ben kendisinden ümitliyim.

1996 yılında vizyona girmesi beklenen "Tanrıça'nın Aşkı" filmini de dört gözle bekliyorum.

Kimbilir, belki bir filmde de karşılıklı oynarız. Allahtan ümit kesilmez. Ömür biter yol bitmez.

Yukarıdaki paragrafta yer alan son iki cümlenin konuyla bağlantısı yoktur. Yazı alanını doldurmak için yazmak durumunda kaldım. Okurlarıma saygıyla duyururum.

Ben de Pasha Disco'ya girdim. Öğündüm mü?

Hayır. Kıskanç bir insan değilimdir ama Bihaç'a giren arkadaşlarımıza gösterilen özel ilgi biraz sinirlerimi bozdu doğrusu. Ben Pasha Disko'ya girdiğimi başlığa bile çıkmadım. Yazımda geçiştirdim.

Sabah sabah gazeteye geldim, sinirlerim bozuldu. Sabah'ın birinci sayfasında koca bir fotoğraf. Tepesine de yazmışlar. "İşte Sabah farkı" diye. Neymiş? Bizden bir grup gazeteci CNN'i, BBC'yi atlatıp "iki saat farkla" Bihaç'a önden girmiş.

Hayır! Kıskanç bir insan değilimdir. Kesinlikle kıskanmadım. Hatta gazetem adına sevindim bile.

Ama Bihaç'a giren arkadaşlarımızın bu kadar öğünmesi de sinirlerimi bozdu. Bir de Zafer Mutlu'ya sinirlendim. Birkaç hafta önce Pasha Disco'ya girmiştim. Ne bu kadar gürültü yaptı ne de birinci sayfadan posterimi koydurdu.

Ben de olağanüstü olgunlukla karşıladım işi. Olayı hiç büyütmedim. Hatta Pasha Disco'ya girdiğimi bile başlığa çıkmayıp, yazımın içinde geçiştirdim.

Ayrıca bu yaz; Bodrum'a ilk giren Türk gazetecisi ben oldum. Öğündüm mü?

İstesem yeri göğü inletirdim. Kendimi öğmek istesem oturur şöyle yazardım:

"Bodrum. Cennet vatanımızın işgal altındaki son turizm kalesindeyim. Kente garaj yönünden giriyorum. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesini istemeyen turistlerin elinde perişan olan ilçede ölüm sessizliği var.

Marina'nın yanındaki camiinin çevresi bomboş. Son cuma namazını kılanların paletleri camii kapısının önüne yığılmış, duruyor.

Sokaklarda tek bir insan bile yok. Birkaç inek duvar diplerinden fışkıran otları kemirip açlıklarını bastırmaya çalışıyor. Fotoğraflarını

çekmek istiyorum.

Elimdeki kamerayı gören zavallı inekler "korunma refleksiyle" sokak aralarına kaçıyorlar. Arkalarından bağırıyorum: Korkmayın. Ben yabancı değilim. Elhamdulillah müslümanım.

Sesimi duyuramıyorum. Barlar terkedilmiş. Barmenler ise çevre koylara kaçmış."

ASIL KIZDIĞIM KONU BAŞKA

Yukarıda yazdığım gibi öğünme fırsatını kaçırdım diye kızmıyorum. Bihaç'a giden ekibimizin gazetenin birinci sayfasına konulan fotoğrafına bozuluyorum.

Elimde olmayan nedenlerle ölçtüm. Eni tam 27.5, yüksekliği ise 13.5 santim. Adeta "toplu konut arazisi" gibi. İster fotoğrafa bak, ister üzerine sosyal konut yap. Pes yani!

O garip fotoğraftakilere bakan herkes Sabah'ın Bihaç'a "bir özürlüler timi" gönderdiğini düşünür.

En solda Bengüç var. Tarama özürlü. Yani başında tek bir kıl yok. Yanında Cengiz Çandar ile Hasan Cemal. İkisi de kapkara birer gözlük takmışlar ki bu kadar olur. Arkadaki Ahmet Utlu hem tarama özürlü hem de kara gözlüklü.

Sadece bu üçü imajımızı bozmaya yeter. Bunlar gazeteci mi yoksa görme özürlülerin kurduğu "Beyaz Işık Derneği'nin Yönetim Kurulu Üyeleri mi?" belli değil.

Ahmet Vardar ise en sağa kurulmuş, poz veriyor. Suratı bir karış. Sanki "Ben niye kara camlı bir gözlük getirmedim" diye hayıflanıyor. Üstelik flaş ışığı da çıplak başında röfle yapmış.

Madem Bihaç'a giren ilk gazetecilersiniz, gülümsesenize.

***

Bilmiyorum ama bana göre Sabah bu ekibi Bihaç'a göndererek o güzelim imajını tehlikeye attı. Sabah'ı eline alanlar "Bu gazetenin yazarları bunlar mı?" diye sormuşlardır.

Şanssızlığa bakın ki; benim yazım da yoktu gazetede. (Haftada 5 gün

yazıyorum ya!) Hoş onları ben de kurtaramam ya!

Bu arada gazete içinde de bir söylenti dolaşıyor. Sözüm ona Dinç Bilgin ile Zafer Mutlu kafa kafaya vermişler. Gazetenin estetik görünümünü bozan bu beşliden kurtulmak için onları Sırp-Hırvat-Boşnak savaşının en yoğun olduğu Bihaç cephesine yollamışlar.

"Bunların hakkından gelse gelse, Sırplar gelir. Hem gazete kurtulur hem de biz" demişler.

Bunlar da tam Sırplar çekildikten sonra Bihaç'a girmesin mi? Hesap bozulmuş tabii. Belki birgün önce yola çıksalardı savaşın ortasına düşeceklerdi. Kısmet işte.

Oradan bu fotoğraflar gelince de "bozuntuya vermeyip" planı değiştirmişler. "Kahraman arkadaşlarımız Bihaç'ta" olayına dökmüşler işi.

Bunlar tamamen söylenti tabii.

Ben şahsen ne Zafer Mutlu'nun ne de Dinç Bilgin'in böyle bir yola tevessül edeceklerine ihtimal vermiyorum.

İyi insanlardır. Saygılıdırlar. Asansörde, yemekhanede ne zaman karşılaşsak, ikisi de terbiyelice selamlar ve hemen bana yol verirler.

Sırf onları, ayağa kalkmak zorunda bırakmamak için odalarına bile gitmem.

Yine de içimdeki gazetecilik dürtüsü ile "Bihaç olayının âslını" araştıracağım. Okurlarıma söz veriyorum.

BİR İKİ KÜÇÜK NOTUM VAR

Sevgili okurlarım bilmeyebilir. Ben yazılarımı daha çok sabaha karşı yazarım. Yani iyice gezip tozduktan; yedik içtikten sonra. Sıcağı sıcağına oturur izlenimlerimi kağıda dökerim.

O meret de şişede durduğu gibi durmadığından zaman zaman zihnimde bozukluklar meydana geliyor. Bazen olay kopuyor. İsimler karışıyor.

Örneğin geçenlerde Veli Bar'da dinlediğim ikiz kardeşleri "Can ve Cem Kardeşler" diye zapta geçirmişim. Oysa doğrusu Cem ve Ceyhun

kardeşler olacaktı. Aynı şekilde "Sessiz gemi" şiirinin de Ahmet Haşim'e ait olduğunu yazmışım. Önceki gün gelen telefon olmasa farkında bile olmayacaktım.

Açtım telefonu. Pek terbiyeli bir ses. "Efendim ben Yahya Kemal" dedi. "Galiba dikkatinizden kaçmış. Küçük bir hata ama sizin için önemli olabilir diye söylüyorum. (Sessiz Gemi) şiiri bendenize aittir, Ahmet Haşim'e değil."

Tamam kardeşim. Tamam. Düzeltiriz. diye savdım adamı.

Sabahın körü. Daha afyonum patlamamış. Hem ben o yazıyı 12 bar dolaştıktan sonra yazmışım. Dua etsinler ki "Sessiz Gemi" şiiri için Mesut Yılmaz'ındır dememişim.

Bu arada, Bodrum yazılarımla Türk turizmine yaptığım katkıdan dolayı kendime bir plaket vermeyi düşünüyorum.

Haklı olmak iyi bir şey değildir

Ben "haklı çıktığım" için çok sevdiğim bir dostumu küstürdüm. Kulağıma gelenlere göre söz konusu dostum, beni fiziken ortadan kaldırmak için üç tetikçi ile pazarlık halindeymiş. Demek ki fena kırılmış. Kurtulursam barışmak için her yolu deneyeceğim.

Can Ataklı bana küstü.

Daha doğrusu "küsmekten beter" etti. Öyle bir politika izliyor ki nasıl başa çıkacağımı bilemiyorum. Resmen karşılaştığımız zaman beni görmezlikten geliyor. Bana "okuyucu mektubu" muamelesi yapıyor.

***

Can en sevdiğim birkaç arkadaşımdan biridir. Yıllardır en acımasız şakalarımıza hedef oldu.

Mucip Ataklı'nın kuzeni olduğundan "27 Mayıs'ın idamlarından" bile onu sorumlu tuttuk. Ne dediysek, ne yaptıksa kaldırdı.

Ama bu sonuncu olayı kaldıramadı.

ALMANYA VAK'ASI

Zafer Mutlu ve Can Ataklı ile birlikte Frankfurt'a gitmiştik ya. Sabah'ın Avrupa baskısına "yemek yiyerek" katkıda bulunmak için. O seferden net 4.5 kilo alarak döndüm.

Zafer Mutlu ile Can Ataklı benden fazla çalıştıkları için, onlar "altışar kilo" aldılar.

İşte ne olduysa bu Frankfurt seyahatinin son günü oldu. Uçağımız oranın saatiyle 18.30'da kalkıyor. Ben de Bilge'ye birkaç boya malzemesi alma sözü vermişim. Alamadığım için telaşlardayım.

Zafer Mutlu ince bir insandır. Benim telaşımı sezince Can'ı da yanıma katıp "Gidip alışverişinizi yapın. Ben sizi gazetede beklerim" dedi. Almanya bürodan Fahir'in Mitsubishi jeep'ini alıp yola çıktık.

Yakınlarda bir kasaba var. Oradaki hipermarkette arayacağım boyaları.

***

Arabayı Can kullanıyor. Ben de "şoför mahallesinde" oturuyorum. Yollar düzgün. İşaret dolu. Çizgiler daha kavşaklara varmadan sürücüyü yönlendiriyor. Manzara nefis. Can durup dururken bana döndü:

Adamlar öyle yollar yapmış ki kaybolmak imkansız, dedi.

Karakterim zayıf olduğundan kimin arabasına binersem onun tarafını tutarım. Arabayı kullanan da Can olduğundan "Hakkat yahu" diye tasdik ettim. Bizim ki bir adım daha ileri gitti:

İnsanın bu yolda kaybolması için geri zekalı olması lazım. Hatta geri zekalı olsan yine kaybolamazsın.

Ben yine kafa salladım. Bu lafın üzerinden iki ya da üç dakika geçti geçmedi. Can'dan acıklı bir ses çıktı: Haydaaa! Kaybolduk.

BELALI ANAHTAR

Yarım saatlik bir zaman kaybından sonra yolumuzu bulup, menzile vardık, arabayı bir yere park ettik.

İçeri gireceğiz lakin Can arabadan bir türlü çıkamıyor. Yanına gittim. Bizimki kontak anahtarı ile muharebe halinde. Anahtar çekince çıkan cinsten değil. Belli ki bir kilit düzeni var.

Can arabada gördüğü bütün düğmelere basıyor. Kah silecekler çalışıyor, kah sinyal lambaları. Ama anahtar bir türlü çıkmıyor.

Kontak anahtarının üzerinde bir düğme gördüm. Parmak basıla basıla çevresinin boyası aşınmış.

Can, dedim. Şu düğmeye bassana.

Uyarıma sinirlendi. "Başlama yine kendine dahi, millete aptal muamelesi yapmaya" diyerek beni payladı. Öfkelenir de beni oralarda bırakır diye alttan alıyorum.

Fakat sonunda lafıma geldi. Arabada kurcalanmadık düğme kalmadığından o gösterdiğim noktaya basıverdi. Şak! Anahtar kurtuldu.

Yan gözle Can'a bakıyorum. Bekliyorum ki "Aferin yahu, nasıl akıl ettin" filan desin. Hiç renk vermiyor.

Havaalanındayız.

***

Zafer Mutlu, bir üst kattaki lunch salonunda dinleniyor. Can da dijital bir fotoğraf makinesi duymuş. Onun peşinde. Kocaman bir elektronik mağazası var, oraya girdi. Ben ise yan mağazada Swatch saatlere bakıyorum. On dakika sonra çıktı. "Allah kahretsin, o makina burada yok" dedi.

İtiraz ettim. "Görmemişsindir belki. O makina burada muhakkak vardır" diye. Vay efendim sen misin bunu söyleyen? Yine gazaba geldi. "Seninki hep birinci sınıf zeka oluyor değil mi? Bırak bu pis huyları, adamı hasta etme" diye bağırdı.

Fikir tartışmalarından bilirim huyunu. Bulaşıktır. Alttan aldım. Sesimi titreme noktasına kadar inceltip "Tarif et şu makinayı" diye üsteledim. Neyse ki tarif etti. Girdik yeniden mağazaya. Rafları şöyle bir arandım.

Sen şunu aramıyor muydun, diye makinayı gösterdim. Müzikal bir sesle onayladı:

Aaaa! Evet. İşte o.

SONUNCU OLAY

Alışverişini bitirdi. Yukarı kata, Zafer Mutlu'nun yanına döneceğiz. Yürüyen merdivenlerin olduğu yere gidiyoruz. Can'ın kafasındaki kategoride "görgüsüzler" sınıfında yer aldığımı bildiğimden, içimden de kıs kıs gülüyorum. Çünkü şu ana kadar 3-0 galibim.

Bizimki yürüyen merdivenleri uzaktan görünce "Tüh" diye hayıflandı. "Şansa bak. Çalışmıyor merdivenler."

Görgülü olduğumdan değil, sık sık uçak kaçırıp Frankfurt havaalanında saatlerce kaldığımdan o merdivenlerin fotoselli olduğunu biliyorum. Fırsatı kaçırmadım.

Telaşlanma, dedim. Yanına gidersek çalışır. Çalıştı da. Oldu mu skor

4-0?

***

Ben insanlığımı yaptım. Zafer Mutlu'nun yanına girmeden önce Can'a "Bak arkadaş" dedim. "Bugün vukuatların birikti. Ben dedikoduyu sevmem. Karakterim müsait değildir. Ama bu yaptıklarını da anlatmadan duramam"

Galiba ciddiye almadı.

Lunch salonuna girdik. Zafer Mutlu sırıtışımdan anladı Can'ı ispiyon edeceğimi. O da bana sırıtarak çanak tuttu. Dayanamayıp sabahtan beri yaşadıklarımızı tek tek anlattım. İşte olanlar orada oldu.

Can ayağa fırlayıp "Sen alçaksın. Alçak da değil çukursun" diye bağırmaya başladı. Öyle bağırıyor ki bütün salon bize bakıyor. Can'ı "oturma izni olmadığı için sınırdışı edilen" biri sanacaklar.

Zor bela yatıştırdık.

Ama bu hikayeyi İstanbul'da "beş altı yüz" kişiye anlattığımdan bana kırıldı.

Can'ı üzdüğüm için kendimden nefret ediyorum. Tiskiniyorum.

Spor sayfasını rahat bırakın

Köşe yazarları son zamanlarda spor sayfalarına musallat oldu. Buradan Türkiye'nin bütün köşe yazarlarına sesleniyorum. "Spor yazısı yazmaktan vazgeçin, bu işi erbabına bırakın. Sizin yüzünüzden spor sayfalarından kan çıkacak."

Son günlerde yeni bir moda çıktı.

Memleketin ne kadar aklı eren köşe yazarı varsa spor sayfalarına musallat oldu.

Hafta içinde normal gazete okurunu taciz ettikleri yetmiyormuş gibi hafta sonları da spor sayfalarına sızıp, taraftarı taciz etmeye başladılar.

Spor ile ilgili söyleyeceğin bir şey varsa oturup kendi köşende yazsana?

Hayır! Öyle yapmıyorlar.

İlle de spor sayfasında yazacaklar. Çünkü okuru "kafalarına göre" kategorize ediyorlar. Bunun mantığı da şu:

"Benim okurum akıllı uslu insanlardan oluşur. Akılları fikirleri memleket meseleleri ile doludur. Onlara böyle hafif şeylerden söz etmek yakışık almaz. Ama spor okuru kafadan gayri müselladır. Ne yazsan gider. Ben de gider onların okuduğu sayfada yazarım. Onları da irşad ederim."

Tabii bunların altında spor yazarlarını küçümseme de var. "Sizin aklınız bizim işlere ermiyor. Lakin bizim ki her işe eriyor. Spor yazısı öyle değil böyle yazılır" gibisinden. Spor sayfalarını yönetenler ne yapsın? Gazetenin kelli felli yazarları gelip "Ben filanca takım için bir yazı yazdım. Şöyle güzelce gösteriver" dediğinde çaresiz boyun büküp yer gösteriyorlar.

***

Tabii bu arada garip manzaralar da çıkıyor ortaya.

Kendi köşesinde "Başkanlık sisteminin Türkiye için geçerli tek model" olduğunu savunan saygın yazar, spor sayfasına geçince fikir değiştiriyor. "Takımların kaderi tek kişinin eline verilemez" diye yazıp, "tek adam" konumundaki kulüp başkanlarının konumunu eleştiriyor.

Okuyucu da akıl edip "Peki efendi baba! Koca bir ülkenin kaderini tek kişinin eline verirken için rahat da tuttuğun takımı niye tek kişiye emanet edemiyorsun?" diye sormuyor.

FANATİK HAFİF KALIR

Fenerbahçe hem ligde hem de kupada arka arkaya iki kez Galatasaray'a yenildi ya, bizim gazetenin köşe yazarlarına da bir gayret geldi. Oturup Fener'in nasıl kurtulacağını ya da Galatasaray'ın seneye nasıl oynaması gerektiğini yazmaya başladılar.

Yazıları bir tarafa, siz onları asıl aralarında futbol konuşurken dinleyeceksiniz. Tövbe, bu konuşmaları bir psikiyatri heyeti önünde yapsalar "yazarlık kariyerleri" o saat sona erer. Doktorlar oturur. Bunlar için "Kamuya açık mekanlarda kendi başlarına dolaştırılmaları tehlikelidir" diye rapor tanzim edip eve kapatılmalarını tavsiye eder.

Çünkü aklı başında hiçbir doktor bunları akıl hastanesine sokup, delilerin ruh sağlığını riske atmaz.

***

Türkiye'nin en seçkin dış politika yazarlarından Cengiz Çandar'ın spor sayfalarına takılmasına bu kaygıyla bakmaya başladım.

Cengiz hastalık derecesinde Fenerbahçeli. Bu yüzden son haftalarda bakışları bile değişti. Donuklaştı. Bir şey anlatıldığında konuşanın yüzüne bakıyor ama dinlemiyor. Ağzı hafiften aralanıyor, bakışları bir tek noktaya kilitleniyor. Siz hangi konudan bahsederseniz edin, Cengiz söze "Bu hafta üç puan alırsak" diye başlayıp, lafa kendi kaldığı yerden giriyor.

Durumu, dış politika konusundaki en önemli rakibi olan Sedat Sertoğlu'nun da dikkatini çekmiş. Fırsat fırsattır diyerek, gazete içinde Cengiz için "Dana etine fena dadandı" propogandasına güç verdi.

Ben de Hasan Cemal'den sonra arkadaşım Cengiz Çandar'ı da "gözetim altında" tutmaya karar verdim. Arkadaş arkadaşa böyle günler için lazım.

***

Cengiz Çandar'ın yazdığı son "Fenerbahçe makalesi" bizim gurubun gazetelerinden Fotomaç'ta ilan olarak yayınlandı. Galiba parası da maaşından kesiliyormuş.

Cengiz burada "Fener'in rakibi yine Fener'dir" diyor ve Trabzon ile aradaki dört puan farka rağmen Fener'in şampiyon olacağını iddia ediyor.

Başkan Ali Şen bile "bu iş bitti sayılır" havasına girip Trabzon'u tebrik etti. Cengiz ısrarından vazgeçmedi.

DEDESİ DE BÖYLEYDİ.

Cengiz, Osmanlı tarihindeki büyük sadrazam Çandarlı Halil Paşa'nın soyundandır. Fatih'in Sadrazamı Çandarlı Halil Paşa ile 23'üncü kuşaktan torunu Cengiz arasında garip benzerlikler var.

O devirde henüz Fenerbahçe olmadığından Çandarlı Halil Paşa da kafayı "Bizans ile iyi geçinme" politikasına takmış. Kudretli vezir bu takıntısı yüzünden de İstanbul'un fethini engellemek için elinden geleni ardına komamış.

İstanbul kuşatma altındayken bile Fatih'e "bu işten vazgeç sultanım" diye baskı yapmış.

Fatih "Bre lala! Sen ne diyorsun. Şehir düştü düşecek" derken Cengiz'in dedesi "Hayır, bu şehir zaptedilmez. Hristiyan dünyası bizi gafil avlamadan bu işten vazgeçelim" diyormuş. Fatih şehri düşürüp de İstanbul'a girmiş ama sadrazamı bir türlü kente sokamamış. Çandarlı Halil ordugahında kalıp "Bir yanlışlık var. Bunlar İstanbul niyetine başka bir şehre girmiş olmalılar" diyormuş.

Fatih dayanamayıp Halil Paşa'yı tutuklatmış ve Boğazkesen'deki kulelerden birine kapatmış. Burada tam 53 gün tutup, inadından vazgeçmesini beklemiş.

Ama paşa kapatıldığı zindandan bile "Bizans ile savaşmak akıl işi değildir. Osmanlının başını belaya sokacaksın" diye haber göndermekte ısrar edince Fatih dayanamayıp "Tiz urun kellesini" deyivermiş.

Çandarlı Halil'i zindanda boğmuşlar.

Tarihçilerin yazdığına göre Cengiz'in dedesi; boynuna yağlı kement geçirildiğinde bile başını iki yana sallayıp "Bu işten size hayır gelmez" işareti yapıyormuş.

***

Gördüğünüz gibi. Başım bu paşa torunları ile sürekli dertte…

Hasan Cemal de sezon başlarken "Galatasaray kesin şampiyon olacak" konulu bir makaleye başlamıştı. Sezon bitti bitecek o hala Galatasaray'ın nasıl şampiyon olacağını yazıyor. Allahtan yazısını bitiremedi.

Cem Özer her yıl nikah tazelemeli

Geçen yıl nikahta yoktum. Bu yıl Cem Özer ile Esin'in birinci evlilik yıldönümü etkinliklerinde hazır bulundum. Defile de vardı. Kebaplar şahaneydi. Ama aç kalmamak için çok cinbit (çevik) olmanız gerekiyor. Ben acemiydim.

Cem Özer ile eşi Esin Maraşlıoğlu'nun birlikte imzaladıkları davetiyeye baktığımda "Tamam" dedim kendime.

İtiraf edeyim ki hayatımda hiç defile görmemiştim. TV kanallarındaki paparazzi programlarını saymıyorum tabii. Canlı olarak bu işin nasıl yapıldığına dair bir fikrim yoktu.

O yüzden Maraşlıoğlu'nun defile davetini "bilgimi, görgümü arttırmak üzere" büyük bir fırsat bildim.

Yola çıkmadan önce de davetiyeye bir kez daha göz attım. Yazılanları dikkatle okudum. Davetiyede özetle şöyle bir şey yazıyordu:

"Geçen sene, 15 Ağustos gecesi, saat 20.00'de Esma Sultan Yalısı'nda bir gece olmuştu hani? Defileydi, showdu derken. Ne geceydi, ne heyecandı, ne sürprizdi ama. Ertesi gün anlatacak çok şeyiniz olacak demiştik de kimse inanmamıştı ya? Tam bir sene sonra, aynı gün, aynı yer ve aynı saatte. Ne mi olacak?"

Bunları okur okumaz "Eyvah!" dedim. Cem geçen seneki defilede Esin Hanım'ın desti izdivacına talip olup, "Erken seçim ilan eder gibi" evlenme teklif etmiş, kız da o kadar davetlinin önünde "hayır" diyememişti ya.

İşte bu haller aklıma geldi ve "Bu kez gelin kızımız Cem'den intikam alacak. Olmadık bir şey yapacak" diye hayıflandım.

İster misin? Bu kez sahnenin orta yerinde "Ben gafil avlanıp evet dedim ama işte veremediğim cevabım" diyerekten bir tokat patlatsın Cem'e. Ondan sonra da kız tarafı oğlan tarafı birbirimize girelim.

KOKUYU TAKİP ET

Cem'i severim. Bizim milletimiz "başarılı insanlardan hazetmediğinden" bu aralar çekiştireni çok. Bunu bildiğimden, O'nun hakkında ne derlerse desinler kulak asmam. Çünkü gerçekten temiz kalpli ve ince ruhludur. Göründüğü gibi bir insandır.

Ayrıca merak da ediyorum. Acaba evlilikleri yolunda mı diye?

Neyse uzatmayalım.

Bizim gazeteden Seda Güler de gidecekmiş defileye. Hani bunalıma giren kadınların genel başkanı olan Seda Güler. O'nun eskortluğu sayesinde davetin verildiği mekana ulaştım. Park yerinden itibaren burnuma kızarmış et kokuları gelmeye başladı.

Ama nasıl et kokusu. Fakir fukarayı isyan ettirecek cinsten.

Karnım da inadına aç. Et kokusunu ciğerlerime çektikçe; midem başka havalara giriyor. Adeta isyanlarda. Sağa sola bakıyorum. Bir kebapçı görsem hemen dalacağım. Defileden önce bir iki porsiyon götüreceğim.

İrademi tamamen kaybetmişim artık. "İçkisine ilaç atılmış genç kız" gibi kendimden geçmek üzereyim. Lakin etrafta kebapçı mebapçı yok.

Vazgeçtim bakınmaktan. Esma Sultan Yalısı'nı bulayım bari. Ortaköy'deyiz ama ortada yalı malı gözükmüyor. Seda çoktan dalmış içeri. Kalmışım ortada. Kaldırıma sandalye atmış, oturan birini görüp yalıyı sordum. Ekşi bir suratla; Et kokusunu takip et bulursun, dedi.

Ben de öyle yaptım. Sokak kedisi gibi havayı koklaya koklaya bir ara sokağa saptım. Üç beş adım yürüdüm ki karşımda ışıklandırılmış bir kapı çıktı. Önünde bekleyen görevlilerden anladım ki adres doğru.

Kapıdan girer girmez büyük bir bahçe karşıladı beni. O zaman “aşermediğimi" anladım.

Bahçenin iki yanında beyaz örtülü masalar. Masaların arasında dev ızgaralar. Yanlarında salatası, kızarmış biberi. Koca koca kaplarda kızarmış etler. Uluslararası Kebap Fuarı gibi.

ETLERE HAMLE YAPTIM

İstanbul gece hayatının müdavimlerinden kim varsa hepsi orada.

Etrafta ayrıca bir foto muhabirleri ordusu. Bir o kadar da TV kameramanı.

Benim gözüm ise kimseyi görecek halde değil. Doğruca masalardan birine hamle yaptım. Tam o sırada genç bir hanım yolumu kesti:

“Siz o'sunuz değil mi?”

Mecburen "zınk" diye durdum. Davetli olmadığı düğün evine "karın doyurmak için giren" uyanıklar olur ya. Kendimi yakalanmış gibi hissettim. Suratımda kocaman bir sırıtma. Öylece bakıyorum.

Zaman kazanmaya çalıştığım zaman anlamsız anlamsız sırıtırım. Bu bir tekniktir. Mesela Mesut Yılmaz da "bitkisel hayata girmiş gibi" yapar, boş boş bakar. Ben sadece sırıtırım.

“Ay, ben sizin yazılarınıza bayılıyorum."

Bu sözleri duyunca içim rahatladı. Karşımdaki hanım konuşuyor ama benim aklım da gözüm de etlerde. Sanki bana kalmayacakmış gibi bir telaş bastı içimi.

O söyledi. Ben dinledim. Onayladığımı göstermek için de arada bir kafamı aşağı yukarı salladım. (Önemli not: Yana doğru sallarsanız hayır anlamına geliyor.)

O sırada millet tabağını doldurup doldurup boşaltıyor. "Bir dakika hanımefendi. Aç kalacağız" diyemediğimden; “Nezaketinize teşekkür ederim. Beni çok duygulandırdınız,” diyerek yanından ayrıldım. Doğrudan doğruya yemek masalarına hamle etmek ayıp olacağından, dosdoğru yürüdüm. Bir tur atıp döneceğim.

Ama ne mümkün. İstanbul davet mafyasının tamamı orada. Her iki adımda karşıma bir tanıdık çıkıyor. Elimi sıkıp yazılarımı methediyorlar. Gerçi şikayetim yok ama methiye karın doyurmuyor ki.

Şu etlerin dağıtıldığı masalardan birine bir ulaşabilsem. Boş kaldığım birkaç saniyeyi değerlendirip kendimi kokoreç kuyruğuna attım. Önümde beş altı seçkin konuk var. Ekmek arası kokoreç yiyeceğim. Aşçının da eli bir ağır bir ağır. Bir parça kokoreç kesiyor. Doğruyor da doğruyor. İnce ince kıyıyor. "Ulan uzatma, koy ekmeğin arasına”…

Hayır! İlle de sanatını gösterecek. Sanki adam kokoreç yapmıyor da

"kaynanasını kesmiş" delilleri ortadan kaldırmaya çalışıyor. Öyle bir özen yani.

Sonunda korktuğum başıma geldi. Tam sıra bana geldiğinde aşçı "Bir on dakika kadar bekleyeceksiniz. Ateşteki kokoreçin kızarması lazım" dedi.

Artık zamanla yarıştığımın farkındayım. O hızla geri dönüp et masalarına hamle yaptım ve Cem Özer ile burun buruna geldim. Yanında da Esin Maraşlıoğlu.

Buyur bakalım.

Selamlaşıp öpüştük Cem'le. Üzerinde "yorganlık parlak kumaştan" bir ceket. Belinde de Diyarbakır işi ibrişim kuşak. Gözünde tel gözlükler.

Bir kamu kuruluşunda genel müdür yardımcılığı yaparken; eşkıyalık yapmak için dağa çıkmaya niyetlenmiş de henüz kesin kararını vermemiş gibi duruyor.

Dilimin ucuna geldi, söyleyemedim. Anladım ki, kibarlık ruhuma işlemiş.

Eeee! Yerimiz bitti. Devamı yarına.

Manken kızlar da sendika kuruyor!

Zaten hallerinden belli ne kadar az para aldıkları. Hepsi bir deri bir kemik. "Kursunlar" deyip geçmeyin. Bunlar sendika kurar da 1 Mayıs'ta Taksim meydanına çıkarlarsa, işçiyi kimse durduramaz. Yüzbinleri peşlerine takıp yürütürler.

Cem Özer'in show'unda giydiği kıyafetleri nereden bulduğunu bilmiyordum. Çünkü ne İGS'de ne de Sümerbank'ta bu tür modelle karşılaşmadım. Ben de kendi kendime "Garibim, o kadar para kazanıyor. Ne üstte var ne başta. Eline mutfak perdesi geçiyor. Gömlek yaptırıyor. Yorgan yüzünü söküp ceket-pantol diktiriyor" diye üzülüyordum.

Meğer bu modeller özgünmüş. Öyle garibanlıkla falan ilgisi yokmuş. Üstelik modelleri de eşi Esin Hanım çizermiş. Bunları o gece davette karşılaştığım konuklardan dinleyip öğrendim. İçim rahat etti.

Esin Maraşlıoğlu Allah vergisi bir güzelliğe sahip. Çok da şeker bir kadın. Cem Özer'i soya giydire stilistlik zenaatını da bir güzel kapmış. Gelinliğini de kendi dikmiş besbelli.

Beyaz parlak kumaştan. Etek çok geniş tutulmuş. Uzaktan bakıldığında yürüyen bir Özbek çadırı gibi. Çadırın tepesi beline denk geliyor. Yalnız kumaşın tamamı eteğe gittiğinden üst tarafına yetmemiş. Bu yüzden de gelinliğin belden yukarısı "ekonomik" tutulmuş.

Okurlarım kıyafetlerin tanıtımında "teknik kusur işledimse" beni hoş görsünler. Çünkü giyim kuşam işinden bu kadar anlıyorum.

***

Cem ile Esin'i diğer davetlilere bıraktıktan sonra yeniden yemek masalarına hamle ettim. Bu kez kararlıyım. Açlığımı mutlaka bastıracağım. Ama ne mümkün!

O seçkin konuklar masalarda ne varsa silip süpürmüşler. Bir lokma et kalmamış. Masaların üzeri "Göçmen Kürtlerin yağmaladığı" Kızılay kamyonları gibi bomboş.

Tam böyle umutsuz hallerdeyken Seda Güler gelip beni buldu. "Defile başlıyor." dedi. Elimdeki boş tabağı bir masaya bırakıp peşine takıldım. Allah kimseyi açlıkla terbiye etmesin.

ESMA SULTAN YALISI

Ben gazetelerde, dergilerde bu yalının adını okur dururdum. Oysa bahçenin ortasında koca bir taş bina iskeletinden başka bir şey yoktu. Bizanstan kalma dev bir bazilika kalıntısı gibi bir şey.

İçerden aydınlatmışlar. Işığın şavkı gece karanlığında boş pencerelere vuruyor. Seyri hoş bir manzara çıkıyor. Binanın yan kapı kalıntılarından birine daldık. İçerde bir sahne yapılmış. Işık düzeni filan tam tekmil.

Sandalyeleri de önüne dizmişler.

Herkes oturdu. Bu tür sosyal ortamlarda çok uyumluyumdur. Ben de oturdum. Işık kararadı. Sahnenin ortasında dev bir barko perdesi. Bu haliyle mekan yazlık sinemaya benziyor. Önce perdede Cem Özer ile Esin'in geçen yılki hallerini seyrettik. Cem evlenme teklif ediyor. Esin de "evet" diyor. Böylece geçen yılı hatırlamayan "günün mana ve ehemmiyetini" anlıyor.

İyi de yapmışlar. Çünkü evlilikte bir yıl çok uzun bir zaman. Hafıza-i beşer de nisyan ile malul olduğundan; unutanlar çıkabilirdi.

Tam evlilik filminin en heyecanlı yerinde sahneyi sis bastı.

Ardından da müzik başladı. Harabelerin arasından bir sürü insan silueti belirdi. Zombiler gibi davetlilerin üzerine yürüdüler.

Işıkları yükselttiklerinde bunların mankenler olduğunu anladım. Sekiz babayiğit erkek. Sekiz de birbirinden güzel kız. Üzerlerinde parlak kumaşlardan kıyafetler var.

Ya kolları açıkta, ya da bacakları. Belli ki defile aceleye gelmiş. Esin Hanım'ın terzileri kıyafetleri yetiştirememiş. Kostümler tam ikinci prova sonrası vaziyette. Esin Hanım da "Giysinler canım. Defileden sonra tamamlarız" demiş.

MANKENLER ÖRGÜTLENECEK

Manken kızları beğendim. Hepsinin yüzü güzel. Boyu posu, endamı yerinde. Yalnız çok zayıflar. Tamamı bir deri bir kemik. Oysa erkek mankenler gürbüz.

Belli ki kızlara az para veriliyor. Onlar da açlıktan bir deri bir kemik kalmışlar. Bir tanesinin bile yanağında kan yoktu.

Bu mankenlerin aralarında örgüt kurmaya çalıştıklarını zaten bir yerlerden duymuştum. Demek ki ekonomik sorunları ciddi.

Bakın buraya yazıyorum. İyi para verilmezse bunlar sendika da kurarlar, DİSK'e de katılırlar. Ondan sonra da gelsin eylemler. 1 Mayıs'ta Taksim Meydanı'na gider defile yaparlar.

Şimdiden uyarıyorum. Bunlar defilede yürüdükleri gibi Taksim Meydanı'nda da yürürlerse işçi milletini kimse tutamaz. Yüzbinlerce kişiyi peşlerine takarlar. Bu iş o hızla, rejimi devirmeye kadar gider.

***

Benim defilede anlamadığım şey mankenlerin hep hareketli olması. Hızlı hızlı adamın üzerine geliyorlar. Tam kıyafete bakacaksınız zınk diye durup, sert bir hareketle geri dönüyorlar.

Bu kez de kırıta kırıta sahne gerisine yürüyorlar. Giydikleri fistanın kumaşı iyi mi kötü mü; terzilik hatası var mı; potlu mu anlamak mümkün değil.

Arkadan baktığınızda da gözünüz mutlaka kalçalarına takılıyor. Nasıl takılmasın? Öyle bir çalkalıyorlar ki insanın aklına fistanın modeli, kumaşı filan gelmiyor. Erkek mankenler daha da beter. Haldır huldur yürüyorlar. Sırtlarındaki ceketler kendi rüzgarından havalandığı için "göz tesbiti yapmak" mümkün değil. Zaten suratları bir karış. Hepsinin de gözü sakat olduğundan mutlaka kara gözlük takıyorlar.

Üzerinize geldiklerinde ister istemez korkuyorsunuz.

Hani manken olduklarını bilmesem "Tamam işte. İş dünyasının bu kadar ünlü insanı burada. Hepsinin de bir yerlere takıntıları var. Alacaklıları senet mafyasını üzerlerine salmış" diye düşüneceğim.

Şahsen ben; para çekmek için banka şubesinin kapısından girsem ve tezgahın arkasındaki kızların üzerine doğru öyle yürüsem, birinden biri mutlaka alarm düğmesine basar.

Bakışlarım doğuştan faullu olduğundan kimse beni polisin elinden alamaz.

Dönelim konumuza…

Ben en çok transparanları merak ediyordum. Şöyle bir transparan kıyafetli manken çıksa da bir güzel incelesem, diye bekledim. Çıkmadı.

"Neden" diye sordum Seda'ya.

Bunlar gerçekten mankenmiş. Hepsi de iyi aile kızı ve tahsilliymiş. Öyle açık saçık gezmezlermiş. Zaten soldan üçüncünün babası da bu sene hacca gidecekmiş. Allah kabul etsin.

Objektif gözlemlerimden dolayı kendime teşekkür ederim.

Tam zamanında bir müdahale

Cep telefonu salgınının sebeplerini araştırıyorum. Demirel "yasaklıyken" meydan meydan dolaşıp "Konuşan Türkiye" diyordu ya. "Demokrasi geldi" sanmıştık. Şimdi anlıyorum ki cep telefonu reklamı yapıyormuş. Bu gerçeği bir kamu hizmeti olaraktan tesbit ettim.

Cep telefonunun manyakça bir alet olduğunu ilk kez; bir yaz akşamı Northshield'e bir kadeh bir şey içmek için gittiğim de anlamıştım. Yanımdaki masada oturan genç bir oğlanı seyrediyordum. Oğlan, elindeki cep telefonunu eviriyor çeviriyor, tuşlarına basıyor, gösterge kadranını aydınlatan tuşa kısa aralıklarla basıyordu. İlk kez Cola şişesi görmüş bir Zulu savaşçısı kadar meraklı. Üstelik bu merakı benim masama kadar taşıyordu.

Herhalde sonunda; elindeki nesnenin bir haberleşme cihazı olduğuna ikna oldu. Seri hareketlerle tuşlara basıp "Alooo. Tevrat sen misin?" dedi. "Tevrat" çok sık rastlanan bir isim değildir. Üstelik benim bildiğim tek "Tevrat" Northshield'de garson olarak çalıştığından iyice meraklandım. Başımı bara doğru çevirdim. Tevrat barın içindeki telefon ahizesini kulağına dayamış, dinlemede bekliyor. Oğlan buyurdu:

“Bana bir bira. Yanına da cips."

Tevrat'ın cevap yerine kafa salladığını görünce, tarihi bir olaya tanıklık ettiğime iyice kanaat getirdim. O anda hükmümü verdim:

Bu alete dikkat!

Aslında benim cep telefonu ile resmen tanışmam İstanbul'dan binlerce kilometre uzakta olmuştur. Bundan dört beş yıl önce "kendime bunalıma girmiş süsü vermiş" ve gazeteden fırtıp, tatil için Hong Kong'a gitmiştim.

***

Daha doğrusu gündemde Hong Kong filan yoktu. Zafer Mutlu "Senin yerinde olsam İsviçre'ye giderim" demişti. Ertesi gün "Ben Tokyo'ya gideceğim" dediğimde çok şaşırmış "Nereden çıktı bu Tokyo?"

dercesine suratıma bakmıştı.

Ona bir gece evvel TV'de "Shogun" dizisini izlerken böyle bir karar verdiğimi söyleyemezdim. Böyle bir itiraf, sosyal çevremde “Gel-git akıllı olduğum" yolunda kuşkular doğurabilirdi.

Bu yüzden "Hızla globalleşen dünyamızda Japon ekonomisinin yeri ve önemi" konusunda özet bir brifingle yetindim ve Tokyo'ya uçtum. Ama dört beş gün içinde o kadar sıkıldım ki kendimi program dışı olarak Hong Kong'a attım. Çok da iyi etmişim.

SİNEMADA TELEFON

Hong Kong'da bir sinemaya gitmiştim. Güzel bir film oynuyordu. Ama tadını çıkarmak imkansız. Çünkü on onbeş saniyede bir telefon çalıyordu. Abartmıyorum aynıyla vaki. Birileri fısır fısır telefonla konuşuyor. O bitiriyor, öbürünün telefonu çalıyor.

Ulan nedir bu! Bir iki. Beş on. Yirmi otuz.

Dayanılacak gibi değil. Sanki sinemada değil de Hong Kong merkez postahanesindeyiz. Sinirlerim daha fazla kalmama izin vermedi. Oysa milletin aldırdığı yok.

Filmi yarıda bırakıp çıktım ve o dakikadan itibaren de Hong Kong ahalisini gözetim altına aldım. Hayretle farkettim ki hemen herkes cep telefonu taşıyor. Lokantada, metroda, takside hatta tuvalette bile nonstop telefonla konuşuyor.

Doğrusu şaştım ama yadırgamadım. Çünkü Hong Kong dünyanın en önemli iş merkezlerinden biriydi ve zamanın altın kadar değeri vardı.

Benim anlamakta zorluk çektiğim şey ise şu: İstanbul dünyanın en fazla rantiyesini barındıran bir metropol. Kimsenin zaman konusunda fazla bir sıkıntısı yok. Bu kadar cep telefonu ne işe yarıyor.

İngiltere'de yapılan bir araştırmaya göre cep telefonunu en çok "vücutlarını pazarlayanlar" ile onların "Cinsel prodüktörleri" kullanıyormuş.

***

Bizim ki öyle bir zaruretten değil hamdolsun. Tamamen "kendini ispatlama" çabası. Ya da statü göstergesi. Geçenlerde Akmerkez'de cep

telefonuyla konuşan birine rastladım. Avaz avaz bağırıyor:

“Alooo. Kapsama alanında mısın?”

Karşısındakinin sesini duyduğuna göre "kapsama mı, kaplama mı her neyse" o alanın içinde olduğu besbelli. O zaman yırtınmasının tek bir açıklaması kalıyor. Reklam!

YATIRIM NİYETİNE

En acıdıklarım ise cep telefonuna sahip oldukları halde bu alete hiç ihtiyaç duymayanlar. Bu yüzden de aleti sadece kapı zili olarak kullanıyorlar. Arabalarını park ettikten sonra telefonu çevirip "Hanım, ben geldim. Kapıyı aç" demekten başka seçenekleri yok.

Bizim gazetede bile her üç kişiden birinin cep telefonu var. Oysa gazetenin içinde neredeyse kelle sayısı kadar telefon ahizesi bulunuyor.

Özellikle giriş katındaki reklam müdiresi kızlarımızın "telekomünikasyon" tercihine bayılıyorum. Binaya her giriş çıkışımda onları seyretmeye doyamıyorum.

Odalarında telefon var. Odaların önündeki sekreterya masalarında da. Yine de cep telefonları kulaklarında küpe gibi olmuş. Üstelik odalarında konuşmuyorlar. İlle de odanın önüne çıkıp, dışarıda volta atarak konuşacaklar ki, temaşası olsun.

Tövbeler olsun ki, bunların anaları; çeyiz sandıklarına Haci Şakir sabunundan başka mutlaka bir de cep telefonu koymuştur. Neneleri de pomponlu kılıf örmüştür.

Nereden mi biliyorum? Çünkü birinci katta kulağında cep telefonuyla yörüngeye giren bu hanım kızımız, eninde sonunda odama gelip bir nikah davetiyesi bırakıyorlar. Düğün dernek faslından sonra da "cep telefonu" hevesleri geçiyor, masalarındaki telefonu tercih ediyorlar.

***

Bu arada yakın silah arkadaşım Kemal Yıldırım da bir tane cep telefonu edinmiş. Elinde gördüğümde "Ne yapacaksın bunu?" diye sordum, bütün ciddiyeti ile cevap verdi: Seninle konuşmak için aldım. Ben de ister istemez "Allah kabul etsin" dedim.

***

Kemal telefonu yeni almış dedim ya. Benim odadayız. Birden elindeki cep telefonu çaldı. Bizimki büyük bir ciddiyetle "yes" tuşuna basıp kulağına dayadı.

“Alooo. Kimi aradınız?"

Bu soru üzerine içimden "Herhalde paraları çıkışmadı. Birkaç kişi ortaklaşa aldılar bu telefonu" diye geçirdim.

Kemal ise dinlemede. Ancak karşıdaki ne diyorsa bizimkinin kaşı gözü oynamaya başladı. Zaten Karadenizlidir, çabuk sinirlenir. Yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuş. Birden bir küfür salladı. Telefonu kapayıp "Çat" diye masaya vurdu. Benim merakla kendisine baktığımı görünce açıklama yaptı:

“Kimi aradınız," diyorum. “Seni arıyorum,” diyor. “Peki kimsiniz," diyorum. “Telefon sapığınızım,” diyor. Anladık da bu telefon numarasını nereden bulmuş yahu?

Çağımıza ayak uydurmak zor!

Ben bu sıkıntıyı her zaman yaşarım. Özellikle hayatımıza yeni bir buluş girdiği zaman. Herkesin kolayca adapte olduğu yenilik benim hayatımı temelinden sarsar. Çünkü günlük hayatımda biraz muhafazakarım. Pompalı gaz ocağına bile duygusal olarak bağlanırım.

Bu telefon denilen aletten nefret ederim. Yakınlarım bilir. Mecbur kalmadıkça telefonda konuşmam. Eğer bulunduğum mekanda başka biri varsa, telefon ne kadar çalarsa çalsın asla açmam.

Benimki öyle bir takıntı işte.

Vaktiyle bizim gazetede "çağı yakalama programı çerçevesinde" çağrı aletleri satın alınmıştı. Önem sırasına göre dağıtılabildiği kadar dağıtıldı. Bir tanesi de benim payıma düştü. Bele takıyorsun. Durduk yerde bir cıngıl duyarsan; çıkarıp tuşuna basıyorsun. Telgraf gibi kısa bir mesaj geçiyor. Örneğin, "Şu numaradayım, beni hemen ara" gibi.

Bu meret alet işe yarıyordu ama gazeteyi tam ortasında böldü. Çünkü "çağrı cihazı sahibi olmak" bir statü olarak yorumlandığından, bu aletten bir tane edinemeyenler bunalıma girdiler.

Aleti alanlar da en görünen yerlerine takıyorlardı. Bellerindeki kemerin tokasına yakın bir yere. Yürürken ya da ayakta dururken elleri hep çağrı cihazının üzerindeydi.

Hani tanzimat döneminin Osmanlı Zabitleri vardır ya. Bellerinde beylik tabancaları. Elleri tabancanın üzerinde fotoğrafçıya poz verirler. Bizim gazetede de "çağrı cihazı taşıyanların" doğal hali böyleydi.

***

Hele Cengiz Yarbağ. Ailesi Orta Asya'dan geldiği için biz aramızda ona "Tatar Cengiz" deriz. Bu aleti en çok o sevdi. İlk teslim aldığı hafta aleti beline takıp tam bir hafta gazetenin bütün katlarında nonstop dolaştı.

Eli sürekli olarak çağrı cihazının üzerinde. Arada bir çıkarıp bakıyor.

Sonra yerine takıyor. Gören de NASA ile bağlantısı var, fezaya iş aramaya giden akrabasından haber bekliyor zanneder.

Bense bu saçma sapan aleti üç beş gün belimde, ceketimin cebinde taşıdım. Baktım ki, insanın saklanmasına izin vermeyen bir bela. Attım bir yerlere.

BOMBA MI KOYDULAR

Çağrı cihazını böylece unutup gittim. Araya bir çok olay girdi. Çetin Emeç suikasti yaşandı. O günlerde Emniyet Teşkilatı beni durduk yerde korumaya aldı.

Bir ihbar alınmış da canıma kastedilecekmiş. Falan filan. Sağolsunlar, hayatım konusunda benden fazla titizlendiler. Bana bir de koruma polisi tahsis ettiler.

Adı Niyazi. Ankaralı olduğundan hemşerim. Çok da sevdim. Sonunda biz Niyazi ile kardeş gibi olduk. Öyle ki üzerime titriyor. Biri yüzüme biraz dikkatli baksa "çekip vuracağı" geliyor.

Bir sabah evden çıktım. Niyazi arabanın etrafında dört dönüyor. "Ne oldu? Araba mı arızalandı?" diye sordum. Niyazi eliyle bana "stop" işareti yaptıktan sonra açıkladı:

“Arabaya sokulma abi. Galiba bomba koymuşlar."

Hoppala Hasan dayı şeyim seyirdi. "Ula ula Niyazi. Bu ne bombasıdır?" diyecek oldum. Konuşmaya zaman kalmadı. Bir baktık ki bir bomba ekibi bizim apartmanın arka bahçesine girmiş bile.

Millet camlara toplanmış. Tam seyirlik hallerdeyiz. Uzmanlar ellerinde aletler arabaya sokulmuşlar bir sesi araştırıyorlar. Ses de arabanın bagajından geliyor. "Bip Bip. Bip Bip" diye. Yabancı filmlerden biliyoruz. Saatli bombayı korlar hedefe. Böyle kesik kesik sinyaller verir. Belli ki bu da bir tür bomba. Gafletimizden yararlanıp gece vakti yerleştirmişler arabaya.

BAGAJDAKİ TUZAK

Niyazi başta olmak üzere diğer polisler meraklıların en ön sırasını işgal eden çocukları uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Hepsinin gözleri heyecandan faltaşı gibi açılmış. Ellerindeki naylon tabanca ve kılıçlarla bekleşiyor.

Hayali bir düşmana karşı yedek milisler adeta. Araba benim olduğundan bana da esrarengiz biriymişim gibi bakıyorlar. Derken görevli memur arabanın bagajını açtı.

Benim bagaj zaten tamtakır. Kimi sürücüler bütün çeyizlerini bagajlarında taşırlar ya. Benim bagaj ise tam tersi. Dolarla kiracı bekleyen apartman dairesi gibi daima boştur. Bu yüzden de en ufak bir cisim olsa göze çarpar.

Çarptı da.

Görevli polis uzandı ve benim bagajdan sinyal sesi veren aleti çıkardı. Evirdi çevirdi. Üstünde duran tuşlardan birine bastı. "Bip Bip"ler şıp kesildi.

Uzman memur aleti bize doğru tuttu. Hep beraber alete hamle ettik. Bir de ne göreyim. Benim arabanın bagajına attığım çağrı cihazı değil mi?

Meğer bu meret aletin pili bittiğinde "hizmet veremiyorum" babından sinyal çalar dururmuş.

Yerin dibine geçtim tabii. Gazeteye gider gitmez de o aleti geri verip, ebediyen kurtuldum.

YENİ MODA ÇIKTI

Çağrı cihazı modası yerini kısa zamanda cep telefonuna bıraktı. Aslında ben bu yazıda "yeni moda"dan söz edecektim ama her zaman olduğu gibi fikirlerim taştı. Yazının asıl konusu da taşan fikir sularına kapılarak battal olup gitti.

Bir başka yazıda cep telefonu konusuna parmak basacağım. Parmağı neresine basacağımı ise yazıyı okuyunca anlarsınız.

KÜÇÜK BİR TEBRİK NOTU:

Kanal D'nin sevgili haber spikeri Defne Sarısoy hanım! Sizi iki gün önceki haber saatinde ilk kez izledim. Açıkça söyleyeyim ki çok beğendim.

Özellikle anlattığınız haberin görüntüleri ekrana geldikten sonra… Kamera size dönüyor. Siz hala uzun uzun önünüzdeki monitöre

bakıyorsunuz ya! Bayıldım.

Bu imaj numarasının çok tutacağına inanıyorum. Gerçi sizi ilk kez ekranda seyredenlere "algılama pekliği çekiyormuşsunuz" gibi bir hava veriyor ama sonuç olarak sempatinizi arttırıyor.

Haber sunuşundaki bu yaratıcılığınızdan dolayı kutlamak istedim.

Marjinal ama yine kahraman

Ben resimli roman kahramanının tek düzesini değil, biraz marjinalini severim. Hafif uçuk olacak. Değişik mekanlarda değişik işlere takılacak. Neden tarihi roman kahramanları Rock müziği dinlemez. Heavy Metal takılmaz?

Gazeteye gelir gelmez masamın üzerinde Abdullah Turan'ın bıraktığı resimli roman bantlarını buldum. Manası şu. Bu bantların altı hemen yazılacak. Ayrıca devamı getirilecek.

Durduk yerde en az bir saatlik mesai. Gel de sinirlenme. Bu ressam Abdullah Turan tam bir iş sapığıdır. Oysa Babiali ressamlarının çoğu tembellikleri ile ünlüdür. Asla bir işi zamanında yetiştiremezler. Abdullah Turan da tam tersi.

Eline bir aylık resim malzemesi ver. İki günde çizer tüketir. Üçüncü günü "vicdan gibi" tepenize dikilip, yeni yazı ister. Tam on senedir yazar dururum, meslek hayatım Abdullah Turan'ı tatmin edemeden bitecek.

***

Sabah okurların çoğu Burakbey adlı resimli romanın benim tarafımdan yazıldığını bilmezler.

Yani romanın tepesinde gördüğünüz Nizamettin Veziroğlu mahlası bana aittir. Niye "Nizamettin Veziroğlu" diyecek olursanız onu da açıklayayım.

Sabah'ın kuruluş yıllarında bu tarihi romanı hazırlarken yazarının okur üzerinde etkili olması gerektiğini düşünmüştük. Eh, ne yapalım. O zamanlar Selahattin Duman adı kimse için bir şey ifade etmiyordu.

Oturup yüksek sesle düşünerek, kendimize isim aramaya başladık. Teoman Orberk abimizin aklına Nizamettin Veziroğlu isimleri geldi. Ağzı dolduruyor. Osmanlıca kökenli isim ve soyadı tam bu romanın yazarı için. Okuyana "tarihin derinliklerinden gelen bir dinazor" hissi veriyor.

Daha mükemmeli olamazdı. Kaptık ismi ve romanın tepesine koyduk.

CEMAL BEY ARIYOR

Yaşayan tarihçilerimizin en eskisi ve ünlüsü olan üstad Cemal Kutay da gazetede gördüğü "Nizamettin Veziroğlu" ismine takılmış. Başlamış ben bu adamı nereden tanıyorum, diye düşünmeye.

Sonunda tanıdığına ve eskiden arkadaş olduğuna hükmetmiş lakin zaman ve mekan konusunda emin değil.

Bizim gazetenin Ankara bürosunu aramış. Şimdi DSP'nin Ankara milletvekili olan Uluç Gürkan da o zaman Ankara temsilcimiz.

Cemal Kutay telefonda "Nizamettin Veziroğlu ile konuşmak istiyorum. Bana yardımcı olmanızı rica ederim" deyince Uluç telaşlanmış.

Şimdi nasıl söylesin Nizamettin Veziroğlu nam şahıs aslında Selahattin Duman'dır, diye.

Üstelik Cemal Bey ısrar ediyor. "Kendileri benim eski arkadaşımdır. yıllardır sesini duymadım. Mutlaka konuşmam lazım"… Çaresiz "Tamam üstadım. Telefonu bende yok. İstanbul'dan temin edeyim" diyerek masum yalanlar söylemiş. Cemal Bey 10 yıldır hala o telefonu bekliyor.

***

Bir gün Abdullah Turan'ın üzerimde kurduğu manevi baskıdan iyice bunaldım. "Şuna bir oyun edeyim" dedim. Romanın ortalarında bir yerdeyiz. Burakbey ile arkadaşı Taraksız Mustu "macera icabı" bir handa, aynı odada kalıyorlar. Roman tam orada kalmış. Başladım güzel güzel yazmaya. "Taraksız Mustu'nun elleri Burakbey'in kalçasında dolaştı. Genç adamın vücudu alev alev yanıyordu. Dudakları ihtirastan kurumuştu"

Böyle şeyler işte.

Romanın iki kahramanını "o han odasında" iki sevgili yaptım. Burakbey'e olanlar oldu. Sonra romanda güneşi doğdurup, sabahı ettim. Maceraya da bir şey olmamış gibi kaldığım yerden devam ettim.

RESSAM PANİKTE

Yazıyı teslim alan Abdullah Turan yarım saat sonra odaya fırtına gibi

girdi. Yüzü allak bullak. Sanki han odasında Taraksız Mustu ile başbaşa kalan kendisi.

Selo, dedi. Burakbey'e tecavüz etmişler.

Benim yüzümde ise kıl oynamıyor. Mukadderat, ne yapalım gibi bir ifade ile bakıyorum.

Ne yapacağız şimdi.

Galiba "karakola gidip Taraksız Mustu'dan şikayetçi olalım" dememi bekliyor. Sakin sakin cevap verdim:

Bak ağabey. Zafer Bey marjinal okuru kazanmak istiyor. Malum, eşcinseller hareketi. Çevreciler, yeşiller, feministler falan filan. Beni dün çağırdı. (Bundan sonra bir roman kahramanı da eşcinsel olsun) dedi. Durum böyle işte. Burakbey, eşcinsel olan ilk tarihi roman kahramanı olacak. Yeni okurumuz da onu bu kimliği ile sevecek.

Bizim ressamın yüzünü görecektiniz. Allak bullak. Kızının başına iş gelmiş ana hassasiyeti ile olay çıkarmaya hazır. Hiç söylenme bana, dedim. Git derdini Zafer Mutlu'ya anlat.

Bizimki kadere boyun eğdi. Mahsun bir halde odadan çıktı. Zannedersiniz ki felakete uğrayan bizzat kendisi.

***

Biz odada gelene geçene Abdullah Turan'a yaptığımız oyunu anlatıp; kakara kikiri gülüyoruz. Aaa! Bir de baktım. Abdullah Turan yine karşıma dikilmiş. Ama bu kez yüzünde gülücükler açıyor.

Hayırdır, dedim. Burakbey için makyaj malzemesi mi isteyeceksin?

Bizimki neşeyle cevap verdi:

Hayır. Aklıma bir fikir geldi. Bu eşcinsellik meselesi tamam. İtirazım da yok. Yalnız senin romanı biraz değiştirmen gerekecek.

İyice meraklandım. Açıklamasını sürdürdü:

O sevişme sahnesini yeniden yaz. Ama Taraksız Mustu, Burakbey'in sevgilisi olsun.

Ne yapsın Abdullah Turan. Son bir gayretle Burakbey'in iffetini korumaya çalışıyor. Bunun için de adeta evladı gibi sayılan başka bir kahramanını feda ediyor. Taraksız Mustu'yu. Baktım ki yaptığımız şakanın suyu çıktı. İş ciddiye gidiyor. Oturup o sevişme sahnesini çizecek. Ondan sonra ayıkla pirincin taşını.

Yaptığımız şakayı açıklamak durumunda kaldım.

***

Selahattin Duman olarak değil de zaman zaman Nizamettin Veziroğlu olarak sabrım taşıyor. Bu Abdullah Turan üzerimdeki baskıyı bu yıl da sürdürürse, Burakbey'in başına gerçekten bir iş gelecek. Sebebi de ben olacağım.

Türk Dil Kurumu bana savaş açtı

Niyetleri bilinen bütün sözcükleri değiştirip, beni kendi vatanımda konuşamaz hale getirmek. Topu topu üç dört yüz kelimeyle idare ediyorum. Onlar da her ay onbeş-yirmi kelime değiştiriyorlar. "İmdat" kelimesine de benden habersiz bir karşılık icat ederlerse yardımsız kalacağım.

Bu Türk Dil Kurumu yöneticileri kafaya takmışlar. Beni çıldırtacaklar. Zaten üç, dört yüz kelimeyle konuşup yazıyorum. Onları da değiştire değiştire tüketip, beni bu yaşta "sağır dilsiz" haline getirecekler.

Geçenlerde bizim İsmet Ararat elinde bir kupür yanıma geldi. Kupürü burnuma kadar uzatıp;

Müdür, bunlar yeni kelimelermiş. İyice belle de yazarken başını derde sokma, dedi.

"Hayırdır inşallah" deyip kupüre baktım. Neler icad edilmemiş ki. Mesela bundan sonra filmlerin efektlerini yapanlara "Seslemeci" diyecekmişiz. Çünkü "efekt"in karşılığı "sesleme" olmuş. İyi. Akılda tutması kolay. "Terlikçi" der gibi.

Kampüs'e de "yerleşke" ünvanı verilmiş. Yani bir başka kentin üniversitesinde yatılı okuyan çocuğunuzu telefonla ararken "Orası falanca üniversitesinin yerleşkesi mi?" diye soracaksınız.

Özellikle müzik dünyasını ilgilendiren bir sözcük değişimi daha var. Vokalist sözcüğü. Türk Dili'nden mesul şahıslar buna da kafa yorup; "seslikçi" olarak karşılığını bulmuşlar.

Bundan böyle; magazin haberlerinde karşınıza çıkacak bu sözcük sakın sizi şaşırtmasın. Çünkü eninde sonunda bir muhabir çıkıp "Sezen Aksu ve seslikçileri" diye yazacak haberini.

Daha ne tür kelimeler var. Walkmen'in adı "gezerçalar" olmuş. Şarkı söylerken detone olmak da "Perdesizleşmek"

KOPARINIZ BİZİ

Kimileri beni dil konusunda tutucu bulup kızıyor. Hiç de tutucu

değilim. Beni rahatsız eden şey kuşaklar arasındaki kültür kopukluğu. Osmanlı İmparatorluğu'nun kültür mirası sırf bu zorlamalar yüzünden bize yabancı oldu.

Bizim çocuklar için bir Naima, en az İngilizler'in Shakespeare'i (Şekerpare okunmaz) kadar yabancı. On milyona yakın Osmanlı'dan kalma belge el sürülmemiş halde duruyor. Eski yazı bilen yok ki, okunup incelensin.

Yakında "eski yazı" bilenleri iyice kıymete binecek, öldükten sonra "cesetlerini tahnit edip" müzelere koyacaklar. Benim delikanlılığımda Burhan Felek popüler bir gazete yazarıydı. Hafif konuları ele alır, günlük politikaya, yüksek memleket meselelerine kolay kolay bulaşmazdı.

Bu yüzden de büyüklerimiz Burhan Felek'i "hafif" bulurlardı. Akıllarına memleket meseleleri takıldığı zaman başka köşe yazarlarına itibar ederlerdi.

Bugün Burhan Felek'in hafif olarak nitelendirilen yazıları bile, yeni kuşaklar için Osmanlıca metinlerden farksız. Sebebi malum.

***

Kuşaklar arasındaki iletişim kopukluğu sadece dildeki zorlama farklılaşmadan gelmiyor. Hayatımız da hızla değişiyor. Çocuklarımız bizim değerlerimizden o kadar habersiz ki. Yıllar önceydi.

Zafer Mutlu ile ailecek Tuzla'ya gitmiştik. Zafer orada bir köfteci keşfetmiş. Onun köftesinden yiyeceğiz.

Zaten Zafer Mutlu'nun eskiden beri huyudur. İstanbul'un neresinde yiyecekle ilgili bir dükkan açılsa anında haberi olur.

Köfteci, kokoreççi, İtalyan ya da Çin mutfağı.

İlle de duyar. Mutfağından bir şeylerin tadına bakar. Beğenir de. Daha bugüne kadar yiyip de beğenmediği bir tek şey görmedim. Bakkaldan ekmek arası helva alıp yese; "Ben hayatımda bundan daha güzel bir şey yemedim" der.

BİR FİLM HİKAYESİ

Neyse uzatmayalım. Bir Pazar günü, on milyonluk İstanbul'da başka

köfteci kalmamış gibi, 35 kilometre yol tepip Tuzla'ya gittik. Malum köfteci ana baba günü. Orta direkten ne kadar motorize aile varsa kapısında kuyrukta.

Sıramızı bekleyip bir masa bulduk. Köfteleri söyledik. Gerçekten de şahaneydi. Bizim çocuklar ise Zafer Mutlu'nun iştahına sahip olmadıklarından yemek konusunda direniyorlar.

Mızmızlanan mı istersin, yemeği reddeden mi?

Kızım Özge Nivan o vakitler 6 yaşında. Zafer'in Güneş'i 5, Zeynep'i de 3 filan. Çocukların rahat durmasını sağlamak için masal anlatayım, dedim.

Başladım bir masala. Aman ne iyi. Bayıldılar. Tanış olmayanlar bilmez. Benim sesim boru gibidir. Konuşurken sanki elimde megafon taşıyormuşum gibi ses çıkarırım.

Tabii ben sesimin yan etkilerinden habersiz masalı anlatırken bir de baktım yan masadaki ailelerin çocukları da kulak misafiri oluyorlar.

Masal onları da etkilemiş.

Lokantada ses seda azaldı. Ben de bu kadar dinleyiciyi bir arada bulmanın coşkusuyla masalı biraz renklendireyim dedim. İşi çevirdim "fakir oğlan-zengin kız" hikayesine. Resmen Türk filmi anlatıyorum:

"Fabrikatörün kızı bir minibüste muavin olarak çalışan oğlanı görüp aşık olur. Ama oğlan gururundan kıza yüz vermez. Kız sevdiği genci görmek için durağa gelirken oğlanın çalıştığı minibüsün altında kalır. Kız kör olur. Babası fakir bir genci sevdiği için ameliyat parası vermeyi reddeder. Durumu öğrenen muavin, sevdiği kızı kurtarmak için iş hayatına girip, zengin olur. Kızın babasını da iflas ettirir. Kızı ameliyat ettirip körlükten kurtarır. Ama hastaneye ziyarete giderken bir başka minibüs çarpar. Bu kez de oğlan kör olur"

Ben coşmuş bunları anlatıyorum. Çocuklardan çıt yok. Bırakın çocukları. Küçücük lokantadaki diğer masalarda da çıt yok. Büyükler yemek yemeği bırakmış. Benim Türk filmi senaryosuna benzeyen masalı dinliyorlar.

"Ulan ben şimdi bu işi tekrar nasıl masala döndüreyim de milletin ilgisinden kurtulayım" diye düşünüyorum.

Senaryoyu yavaş yavaş masal havasına sokmak lazım. Olayı bir köye götüreyim dedim. Güya iki körden birisinin iyileşmesi için köy havası gerekiyor. Bu vesile ile çocuklara koyun, tavuk, horoz, keçi gibi hayvanlardan söz edeceğim. Allah yardım ederse lokanta müşterisi de kendine gelip, yemeğe dönecek.

Bu niyetle sözde masalın bir yerinde "O sırada sevimli bir keçi çıkıp gelmiş" dedim. Lafın tam burasında çocukları üçü birden aynı anda sordu:

Keçi ne?

Ne masalın, ne de masal havasındaki senaryomun havası kaldı. Gülüşmeler yüzünden büyü koptu gitti.

Bilmem hayattan ve konuşulan dilden kopmanın ne demek olduğunu anlatabildim mi?

Anladıysanız "Bravo" bana!

1996'nın büyük anketi hazır!

İşte 1996'nın önemli yıldızları ve ben kendimin tesbitleri. "1996'nın daha yedinci ayındayız, patladın mı?" diyen olursa cevabım hazır. Benim acelem yoktu ama. Ne diyeyim? Acele mal göz çıkarmaz! Bu atasözü de biraz acayip mi durdu ne?

Aktüel Dergisi'nin benden istediği cevapları sonunda tamamlayabildim. Birkaç gün önce yazmıştım ya. “1996 yılında yıldızı parlayanlar" ser levhası (başlığı) altında bir anket açmışlar, diye.

O mesele işte.

Edebiyat'ta yıldızı parlayanları tamam ettik. Sıra geldi diğerlerine.

***

Şimdi birileri çıkıp, mutlaka "Ne var bunda yani? Beş on adamın ismini alt alta yazamadın mı?" diyecektir.

Yazamadım işte. Sebebi de memleketimizin "adam yetiştirmeye" müsait bir iklimi olmaması. Aslında bizde nebatat olarak herşey yetişir. Yeterki tohumunu bul. Bir saksı da toprağın olsun.

Ama karpuz, hıyar ya da asmakabağı yetiştirmekteki beceriyi nedense adam yetiştirme işinde gösteremiyoruz. O nedenle "bana adam göster" dediklerinde, bunalıp kalıyoruz. Aktüel'in ne işe yaradığı asla belli olmayan anketine cevap verirken, en çok "yılın politikacısı" bölümünde zorlandım. Çünkü, doğal favorim Tansu Çiller Hanımefendi'yi aşan birini arama derdine düştüm.

ANKETİN GERİSİ

Şehadet parmağını “seçmenin gözüne sokma" riskini göze alıp "Haydi Türkiye ileri" diye çığlıklanan Tansu Hanım, eğer sabit bir hedef gösterseydi bu kadar sıkıntı çekmeyecektim. Ama kendisi "serçe tabiatlı" olduğundan yerinde sabit kalmayıp sürekli seker durur. Sektikçe ileriye uzattığı kolu başka başka hedefler gösterir.

Bu da "kafadan kupon darbeli" halkımızı iyice şaşırtır. Bugün "nereye gittiğini" bilmeden; sağa sola, öne arkaya koşuşturanların ortak bir

özelliği vardır. Hepsi de "rotası"nı Tansu Hanım'ın işaret parmağına bakarak ayarlamıştır.

***

Tansu Hanım'ın bunca meziyetine rağmen; ben kendim, şahsen Kamer Genç'i ondan daha üstün bulurum. Kendisine "sosyal demokrat" süsü verip, birden Kırat'ın peşine düşmesi bana çok manidar gelmişti. Ardından da Refah'ı destekleyen atağı ile zirveye çıktı.

Zaten daha işin başındayken; yani DYP'ye geçerken yaptıkları pazarlık sırasında cevherini göstermişti. Topu topu 15 bin kadar seçmeni olan Tunceli için "Benim burada 30 bin oyum var" diyerek Tansu Hanım'ı ikna etmekte hiç zorlanmamıştı. Bu yüzden “cevab-ı anket"ime "Politikanın son yıldızı Kamer Genç" diye yazdım.

***

"Yılın sporcusu" olarak Galatasaraylı Arif'in adını tek geçtim. Gerçekten de bu çocuğun performansı tartışılmaz. Bütün ülkeye "futbol oynamak için yetenek ve tekniğin şart olmadığını" gösterdi.

Şu sıralarda askere alındı. Manisa'da. Bu bakımdan Galatasaraylılar'ın içi rahat. Ama, Ege Ordusu Komutanı'na “Arif tezkere alana kadar" çok dikkatli olmasını, ordusunu sürekli teyakkuz halinde tutmasını tavsiye ederim.

MÜZİKTE DURUMLAR

Burada hiç tereddüt etmeden “Güher-Süher Pekinel" kardeşlerin adını yazdım. Bana göre 1996'nın en başarılı müzisyenleri bu iki kız kardeş.

Bir kere "imkansızlık" yüzünden tek piyano ile idare ediyorlar. İkisi birden geçiyor bir piyanonun başına. Ağır ağır çalıyorlar.

Aralarında "Sen benim tuşuma bastın, ben seninkine bastım" kavgasının çıktığını hiç duymadım. Türkiye gibi herkesin birbirini yediği bir memlekette böylesine kavgasız, gürültüsüz bir icra-i sanat dikkat çekicidir.

Ayrıca "tek piyanoyu paylaştıkları halde" aralarındaki uyuma da hayranım.

Biri Mozart'ın Münih dolaylarından derlediği bir uzun havayı

çalarken; diğeri "mektebin bacaları, ders verir hocaları" türküsünü tutturmuyor.

Böylesine "barış" mesajlarıyla dolu iki kızkardeş. O yüzden oyum onlara.

***

Medya'nın yıldızını seçerken de zorlandım.

Saatlerce "Cengiz Çandar mı yoksa Reha Muhtar mı?" diye düşündüm. İkisi de gazetecilikten gelme birer TV yıldızı. Reha'nın kendi başına bir programı var. Saati belli, düzeni belli. Cengiz Çandar ise imkansızlıklara rağmen mücadele ediyor.

Akşam olup da herkes evine, eğlence yerlerine giderken o "kenarda köşede" kalmış TV'lerin yolunu tutuyor. "Nöbetçi düşünür" olarak; ne kadar "boşta gezer adam" arayan "açık oturum" programı varsa, orada boy gösteriyor.

Gece yarılarına kadar fikirlerini anlatıyor. Eğer çıktığı programın süresi dolmuşsa Cengiz hemen bir anons yapıp "Sevgili izleyiciler. Ben şimdi buradan filanca TV'ye gidiyorum. Orada da bir oturum var. Kaldığım yerden devam edeceğim. Lütfen beni izlemeye devam ediniz" diyor.

Gerçi Reha Muhtar sık sık "Türkiye'nin en çok izlenen habercisi benim" diye övünüyor ama Cengiz Çandar'ın rating'i ondan yüksek. 0.75 oradan, 0.43 buradan, 0.22 şuradan. Alt alta yazıp topladığınızda gecelik rating'i altıyı yediyi buluyor.

Hani hakim, karşısına cinayetten getirilen sanığa "100 bin lira için adam öldürmeye utanmadın mı?" diye çıkışmış. Sanık da "Ne yapayım hakim bey. 50 oradan, 100 buradan. Geçinip gidiyoruz işte" demiş.

Cengiz Çandar'ın ki de bu hesap. Ratingler'i damlaya damlaya göl oluyor.

***

Ben yine de oyumu Cengiz'e değil de "Show TV'nin Arap Bacısı" Reha Muhtar'a verdim. Çok renkli özellikleri var. Bir kere sorduğu soruyu aklında tutamayıp en az dört kere daha soruyor. Üstelik cevabı da dinlemiyor. Geçenlerde eroinden kurtulan bir genci "Türkiye için

hayati önemde bir konu" diye getirdi ekrana. Oğlan konuşurken Reha hiç ilgilenmeyip, önündeki kağıtları sıraya diziyordu.

Bu nedenle "kendi tesbit ettiği önemli konulara ilgisiz kalmaktaki başarısını" dikkate alıp, Reha'yı yılın medya yıldızı ilan ettim.

Vatandaş herhalde bana minnettar kalacaktır.

Siyasi durumu açıklıyorum

Milletin merakla cevap beklediği soruların karşılığını biliyorum. Hükümeti kim kuracak? Başbakan kim olacak? Bir erken seçim var mı? Varsa saat kaçta? Liderlerin yükselen burcu yeni koalisyonu etkileyecek mi? Parayı repoya mı yatırmalı, buğday mı stoklamalı?

Siyaseten Hasan Cemal'e Birkaç kez de Ankara'ya gidip geldik. Meclis şöyle, partiler böyle diye yazdık. Vatandaşlar herhalde beni "Türkiye'yi krizden çıkaracak adam" olarak görmeye başladılar. Önüme çıkan "Ne olacak bu memleketin hali?" diye soruyor. "Batacak mıyız?"

Meydan okuduk ya!

Millette "batma olayı" fobi haline gelmiş. Merak etmemelerini, memleketimizin asla batmayacağını söylüyorum. İçleri rahatlasın diye ekliyorum:

"Bizim memleket boş gaz tenekesi gibidir, asla batmaz" Bir de son seçimde ANAP'a oy verip "kendilerini kazıklanmış gibi" hissedenler var. Özellikle Refah'la koalisyon yapılmasına karşı olanlar. Yüzlerindeki yeisten belli durumları. Onlara "Bu iş ANAP-Refah koalisyonuna gidiyor" cevabını veriyorum.

Eğer soruyu soran ANAP'a oy vermiş, ayrıca Refah'a da yakınlık duyuyorsa cevabım değişiyor: "ANAYOL hükümetini kuruldu sayın. Bu iş bitti. Aslında siyasete meraklı olanlar da olabilecekleri kestiriyor sayılır" ama duymak istediği cevabı alabilmek için sorular soruyor. Küçük çapta bir güvensizlik hali işte.

***

Oysa durum ortada. Bunu anlamak için ille de Hasan Cemal ya da Güneri Civaoğlu olmak gerekmez. Ne zaman cevabı belli bir soru sorulsa aklıma Eso'nun hikayesi gelir.

CANAVAR BOKSÖR ESO

Eso benim delikanlılık yıllarımda tanıdığım bir arkadaş. Asıl adı İhsan'dı. Ufak tefek bir oğlan ama civa gibiydi. Boksa da merak salmış.

Çalışa çalışa Anadolu'daki bölge şampiyonalarında derece alacak kadar iyi duruma gelmişti.

Askere gittiğinde Eso'yu beğenmişler ve Kara Kuvvetleri'nin boks takımına seçmişler.

Eso da hayatından memnun. Arkadaşları ağır eğitim yaparken, o Karagücü takımının kampında kalıp antremanla vakit geçiriyor.

O sırada Türkiye Şampiyonası gelip çatıyor. Karagücü de iddialı takımlardan. Ankara'daki şampiyona öncesinde kura çekimi var. Karagücü'nün kuralarını Yüzbaşı çekiyor.

Herkes iyi bir kura çekmiş. Yalnız 54 kiloda dövüşecek olan Eso'nun kurası biraz üzüntü yaratmış. Çünkü Eso'nun karşısına son sekiz senenin kesintisiz şampiyonu olan Saadettin İncesu çıkmış.

Takımı şampiyonaya götüren Yüzbaşı, bizim Eso'ya moral veriyor. "Merak etme. O kadar da kötü sayılmaz" filan. Arkadaşları da aynı havada konuşuyor: "Biraz zorlanırsın ama altından kalkarsın. Sana güveniyoruz"

***

İşin aslı şu. Herkes 54 kilo maçına "umutsuz vak'a" olarak bakıyor ama o güne kadar Saadettin İncesu'yu hiç görmemiş, hatta duymamış olan Eso durumun farkında bile değil. "Ne olacak?" diyor. "Onun da iki eli var, benim de"…

Maç gecesi gelip çatıyor. 54 kilo müsabıklarını tartıya çağırıyorlar. Bizim Eso böylece ilk kez tartı sırasında görüyor Saadettin İncesu'yu.

Kendisinden daha zayıf, avurtları çökük, üstelik saçları kırlaşmış bir adam. Boksörden çok, ince hastalığa tutulmuş bir köylüye benziyor.

Eso bu tesbiti yapınca bir seviniyor, bir seviniyor. İçinden "Ulan şampiyon dedikleri adam bu mu? Yedim gitti" diyor. O neşe ile artık yerinde duramıyor. Gölge boksu, havaya atılan yumruklar, eskivler filan. Komutan "Aman oğlum dikkatli ol" diyecek oluyor. Ama Eso hazır: "Yüzbaşım korkma. Parçalarım ben onu"

BÜYÜK MAÇ BAŞLIYOR

Yüzbaşı'nın umudu filan yok ama bakıyor ki Eso'nun morali iyi. Eh!

Hiç değilse rakibin adından ürküp, korkmuyor. Bu bile bir avantaj. Hani eğrisi doğrusuna gelir de bir yumruk çıkarırsa. Kimbilir.

Vakit çattığında Eso ringe fırlıyor. İlk kez binlerce seyirci önünde maç yapacak. Yerinde duramıyor. Saadettin İncesu'yu, SSK hastanesinde vizite sırası bekleyen hasta gibi sakin, durgun gördükçe de coşuyor.

Gongla birlikte bizim Eso hamlesini yapıyor. "Nakavt olmasın, razıyım" diye düşünen Yüzbaşı taktik olarak "dikkatli savunma" demiş ama kimin umurunda.

Saldırdıkça saldırıyor. Direk, kroşe, aparkat, kombine yumruklar. Allah ne verdiyse. Gencecik bir boksör olarak cesaretiyle seyiriciyi de coşturmuş. Millet avaz avaz "Haydi asker" diye bağırıyor.

***

Saadettin İncesu vaktin geldiğine kanaat getirip birden karşılık vermeye başlıyor. Yumrukları mitralyöz gibi iniyor. Hepsi de bizim Eso'nun suratına suratına.

Garibim öyle havaya girmiş ki yediğine aldırmayıp, karşılık vermeye çalışıyor. İlk raundun bittiğini haber veren gongun bile farkında değil. Saadettin İncesu köşesine yürürken, bizimki hala havayı yumrukluyor. Komutanı "Aferin oğlum. İyisin ama ezdirme kendini. İstersen havlu atalım." diyecek oluyor, Eso'dan itiraz:

"Bırak komutanım. Bitiririm işini bu raundda”… Yüzbaşı ne desin? Peki deyip ringe salıyor Eso'yu. İkinci raund başlar başlamaz İncesu yine saldırıyor. Bizimkinin toyluğunu anlamış, işi uzatmadan bitirecek. Eso bu raundu şöyle anlatmıştı:

"O vuruyor, ben vuruyorum. Birden sadece tepedeki ışığı görmeye başladım. Elim kolum hareket ediyor, durmadan yumruk sallıyordum ama gördüğüm sadece tepe ışıklarıydı"

***

Eso gözünü bir hastane odasında açıyor. Takım arkadaşları ve komutanı başucunda. Eso ise nerede olduğunun farkında bile değil. Yüzbaşı sevinçle "Nasılsın oğlum?" diye soruyor.

Eso cevap verecek ama çenesini oynatamadığını farkediyor. Konuşamıyor resmen. Hemen eliyle kağıt kalem vermeleri için işaret

yapıyor. Eline tutuşturulan kağıda bir şeyler yazıp, Yüzbaşısı'na uzatıyor:

Maçın sonucu ne oldu?

Bilmem, siyaseten ne durumda olduğumuzu anlatabildim mi?

Fluxus alemine hizmetim geçti

Üstelik bilmeden. İradem dışı olarak. Meğer ben fluxus sanatçısı olarak istisnai bir yere sahipmişim de haberim yokmuş. Allah razı olsun vatandaşlardan, haber verdiler. "Usta sen fluxus sanatçısı oldun" dediler. Kendimle kıvanç duydum.

Durduk yerde "sahip olduğum yeteneklerin" sayısı artıyor.

Meğer ben "fluxus" sanatçısıymışım da haberim yokmuş. Eğer sanatçı katagorisine girdiğimi bilseydim, ne bileyim, ona göre tedbirimi alır bir yerlere üye filan olurdum. Daha havalı bir kartvizit bastırırdım.

Sakın kafanız karışmasın.

Size "fluxus" nedir ve nasıl "fluxus sanatçısı olunur" bir bir anlatacağım.

***

Bu günlerde "Açık Radyo"ya takılıyorum. Arabada gidip gelirken kulağım sürekli "Açık Radyo"da. Onların sayesinde sabah akşam pop müzik ya da "çistak çistak" ritimli disko müziğine esir olmaktan kurtulduk.

Yalnız bu "Açık Radyo"nun sunucuları biraz tuhaf. Konuşmayı sanki "kursa giderek" öğrenmişler gibi.

Ya "mır mır" konuşuyorlar. Ya da inler gibi ses çıkarıyorlar. Zaten program sunucularının büyük çoğunluğu nezle olduğundan, burun çekme sesi "Açık Radyo"nun doğal efekti haline gelmiş.

FLUXUS SANATI

Her neyse. Gazeteye gelirken "Açık Radyo"da bir program izliyordum. Sanat programı. İstanbul Bienali'ndan başlayarak lafi "Fluxus" sanatına getirdiler.

Ben de kulak kesildim. Çünkü birçok gazetede "fluxus sanatı"na dair haberler okumuş, ancak konunun özüne muttali olamamıştım. Onlar da "halkımız anlamasın" diye olayın aslını anlatmadığından "fluxus

sanatı" zihnimde askeri sır gibi bir yer etmiş. Burun çekme sesleri arasından çıkardığım sonuca göre olay şu:

Bu "fluxus" dedikleri şey, klasik sanat anlayışının tam karşıtı. Marketlerde satılmıyor.

Klasik anlayışta "sanat olayını sanatçılar icra eder" görüşü hakim. Yani resmi ressam yapar, heykeli heykeltraş.

Fluxus sanatını savunanlara göre ise "herkes potansiyel sanatçı"dır. Herkesin icraatı sanat sayılabilir. Bunun için de "Bu yaptığım sanattır" demeniz yeterli.

Yani, yolda gördüğünüz manda pisliğinden bir kaşık alıp duvara çalarsanız; ortaya çıkan şekil de kendince bir sanat eseri sayılabiliyor. Siz de fluxus mantığına göre "manda pisliği yorumcusu" başka bir deyişle sanatçısı olabiliyorsunuz.

Keman çalmayı bilmeden, aleti elinize alır, yayını da kafanıza göre sürtebilirsiniz. Çıkan kapı gıcırtısı gibi sese kimsenin itiraz etmeye hakkı olamaz. Çünkü siz fluxus sanatına uygun olarak "kafa ütüleme" özgürlüğünüzü kullanıyorsunuz.

Çıkardığınız sesler de en azından Suna Kan'ın çıkardığı sesler kadar sanat sayılıyor.

Bu klasik sanata tepkiden doğan bir ifade biçimiymiş. Tıpkı Bedri Baykam'ın "badanacılığı" dadaizim olarak yorumlaması gibi.

GELELİM BENİM HALİME

Bir tarihte Hilton'un Roof'unda bir grup arkadaşla birlikte yemekteyiz. Masamızı otelin Halkla İlişkiler Müdiresi Mehtap Hanım da şereflendirdi. Gecenin bir saati. Laf dönüp dolaşıp müziğe geldi.

Artık nasıl oldu, tam hatırlamıyorum. Belki de beni kompleks basmıştır. Durduk yerde çok iyi müzisyen olduğumu iddia ettim. Konservatuarda 8 yıl okuduğumu ve çok iyi piyano çaldığımı söyledim.

Maksat masadakileri etkilemek.

Demesinler mi "Ne olur bize piyano da bir şeyler çal" diye…

Hoppala. Aldık mı başımıza işi. "Yahu etmeyin, eylemeyin. Parmağım sakat, nota defterim yanımda yok" filan diye ayak diretiyorum ama içimden de "Sersem herif, ne vardı piyano çalarım diye sallayacak. Madem övünecektin. Hiç değilse avcıyım deseydin. Bize keklik avla diyecek halleri yok ya" diye kendimi azarlıyorum.

Nazlanma faslı sırasında gözüm piyanonun üzerindeki örtüye ilişti. "Zaten piyano da iptal durumda" dedim. Meltem Hanım hemen atıldı. "Aaaa! Sorun değil, açtırırız"

Kaçış yok. "Ben bunları uydurdum, piyano çalamam" desem daha da büyük saygısızlık yapmış, masadakileri aptal yerine koymuş olacağım.

O sırada piyanonun üzeri de açtırıldı. Çaresiz kalkıp piyanoya yürüdüm ama ne yürüyüş. Ağır ağır. Veterinerin önüne şarbon aşısı olmaya giden inek gibi salınıyorum.

***

Oturdum piyanonun başına. Roof'ta kim varsa bana bakıyor. Tanımayanlar "herhalde yurt dışında yaşayan yeteneklerden biri" filan diye düşünüyor.

Tuşlara baktım. Üsttekiler siyah alttakiler beyaz. Acaba hangisinden başlamalı.

O kadar da boş sayılmam. Mandolin kursundan aklımda kalan "Fa sol, fa sol, la la sol" notaları var. Yani "Karga seni tutarım"…

Bunu bir kez daha tekrar ederseniz "Kanadını yolarım" dizesi de çalınmış oluyor. Gerisi? Yok.

Ya Allah bismillah, deyip ortalardan bir tuşa rast gele bastım. "Dinggg" diye bir ses. Rooftakiler'e baktım bir tepki var mı, yüzleri buz gibi. Bir şey anlaşılmıyor.

Oradan "karga seni tutarım"a geçtim. Topu topu ondört nota. Bitiverdi. Lakin benim de cesaretim geldi. Artık tuşlara rastgele basıyorum. Çıkan seslerin her biri, bir tarafa gidiyor.

Piyanoyu akort mu ediyorum yoksa "imdat" mi istiyorum, belli değil. Millet de "Bu adam buraya çıktığına göre bir bildiği vardır" diye hala umutla bakıyor.

Ona değdi, buna değemedi. Ne kadar tuş varsa birer ikişer basıp, ne kadar aykırı ses varsa çıkardım.

Ve bir ara durup bizim masaya baktım. Allahtan bizim çocuklar durumu anladılar da "yarım ağız" bir alkışla beni kurtardılar.

Kalkıp yerime döndüm. Nedendir bilmem, o andan sonra tek kelime müzik konuşulmadı.

Oysa görüyorum ki, ben fluxus yapmışım. Eğer o zamanlar bu fluxus olayını bilseydim, yaptığım işi göğsümü gere gere anlatır, masadakilere bir de ne yetenekli olduğumu zorla onaylatırdım.

Fluxus iyi bir şey be.

Annelerimiz hep haklıdır

Bu kez parmağımı bir sosyal soruna bastım. Niye diye sormayın. Bir bildiğimiz var ki basıyorum. Amerika'da bir anne, bunalıma girip bir çocuğunu öldürmüş, diğerinin de ısırarak şeyini koparmış. Bu durumda bana da akıl fikir vermek düşer.

Haber, Pazar günü gazetelerde çıktı. Tam iki kez okudum. Aynen şöyle yazıyordu:

"Amerika'da Teksas Eyaleti'nin Killen kentinde; iki oğlundan birini boğarak öldüren, diğerinin de penisini ısırarak koparan 29 yaşındaki cani anne Michelle Green yakalandı.

Hayatta kalan çocuklardan ağır yaralı olarak kurtulanın kopan penisi bütün aramalara rağmen bulunamadı. Katil annenin kocasından boşanmak üzere olduğu ve bu yüzden bunalıma girdiği öğrenildi.

Amerikan ordusunda çavuş olarak görev yapan koca ise olaydan sonra şoka girdi."

Valla ne yalan söyleyeyim. Haberi iki defa okuyup algıladıktan sonra kendi kendime "Hah!" dedim. "Şimdi seyreyle bizim feministleri. Kimbilir kadını nasıl savunacaklar"

***

Hemen telefona sarılıp Duygu Asena'yı aradım. Maksadım haberi gözüne sokup ilk tepkisini almak. Benim hesabım şu. Madem kadın bu cinneti kocası yüzünden geçirmiş. O za man erkekler için söyleyecekleri iki laf vardır. Duygu da "kadın çetesinin en eski başı" olduğu için fırsatı kaçırmaz, erkeklere bulaşır. Bana da hemcinslerimi savunmak üzere hayırlı bir hizmet fırsatı çıkar.

TUZAĞA DÜŞMEDİ

Duygu telefonda okuduğum haberi dinleyip de "Ne düşünüyorsun?" dediğimde hiç beklemediğim bir cevabı verdi: "Kadın besbelli cinnet geçirmiş. Bu tür bir olayda kimseyi suçlayamam doğrusu. Boşanıyorsa, boşanır. Bunalıma girmesi çocuklarını öldürme hakkı vermez"

Umudumu kırmadım. Duygu'dan alamadığım cevabı yakalama hesabıyla bu kez bizim Seda Güler'i aradım. Küçük bir kışkırtma da ona çektim. O da yutmadı. Olayın psikolojik bir sonuç olduğunu ve kadın erkek ilişkilerindeki eşitsizlikten filan kaynaklanmadığını iddia etti.

Bu kadın çetecilere bir şeyler olmuş. Israrla akıllı akıllı laflar ediyorlar.

***

İş başa kaldı. Araştırmacı gazeteci olarak önce bizim gazetede küçük bir soruşturma yaptım. "Bunalıma giren annesi tarafından pipisi koparılan bir arkadaşımız var mı?" diye. Hani bulursam röportaj yapacağım.

Davranış bozukluğu gösteren arkadaşlarımı birer birer gözden geçirdim. En çok da Can Ataklı, Ergun Babahan ve Mithat Topaç üzerinde durdum. Sonuç negatif çıktı.

Oturup Sigmund Freud'un birkaç kitabını karıştırdım. Bir ipuçu yakalarım diye.

Davranış psikolojisini kendilerine rehber edinenler için Sigmund Freud'un ayrı bir yeri var. Bu adam için "sebepsiz vak'a" yoktur. Hangi olayı önüne korsanız koyun, size bir izah bulur.

Açıklamalarını da ya çocuklukta başınızdan geçen bir olaya ya da bebekliğinize bağlar. O da olmazsa; soruşturmayı taaa ananızın karnındaki hallerinize kadar götürür.

Bu beyaz sakallı, ufak tefek adamı bilim dünyası çok ciddiye alıyor. Ancak bana göre eksikleri var. Bir kere çocuk diye sadece çevresindeki bebeleri görmüş. Bizim çocuklardan haberi yok.

Sigmund Freud eğer benim çocukluğumu görseydi, bugüne kadar yazdıklarını yırtıp atar; herşeye yeniden başlardı.

FREUD'UN EKSİKLERİ

Samatya'da Hacı Kadın Camii yakınında üç katlı bir bina düşünün. Beş yaşındaki bir oğlan çocuğu evin sokağa çıkan penceresine çıkmış. Daha doğrusu pencerenin pervazına oturmuş. Ayaklarını da sokağa sarkıtmış. Yanında anasının ortada bıraktığı Gelincik paketi. Bir

yandan cigara tüttürüyor bir yandan da bildiği türküleri okuyor.

Aşağıda konu komşu toplanmış. Aralarında alışverişten dönen annesi Nimet Hanım da var. Herkes çocuğu ürkütüp düşürmemek için hareketsiz bekliyor. Bir iki yaşlı kadın, kazasız belasız içeri girmesi için dil döküyor. Çocuk ise umursamadan "Kırmızı vahşileriz. Durmadan ilerleriz" diye türkü çağırıyor.

Freud gelsin de bu olayı açıklasın bakalım.

***

Zavallı anam; benim gibi bir belanın çevreye verdiği rahatsızlığı asgariye indirmek için sonunda kendince bir çare buldu. İlhamı da bir kovboy filminden aldı galiba.

Diyelim ki temizlik yapacak ya da çamaşır yıkayacağı için beni göz önünde tutamayacak. Beni bir sandalyeye oturturdu. İki elimi arkaya kavuşturup sandalyeye bağlardı. Yine de ayaklanma, yani muzırat yapma ihtimalim olduğundan ayaklarımı da iple sandalyeye raptederdi. Ancak işini bitirdikten sonra çözerdi.

Böylece benim bir çılgınlık yapma ihtimalimi sıfıra indirmiş olur, ayrıca hayatımı da güvence altına alırdı.

BİR VUKUAT DAHA

Bir tarihte Kıbrıs için miting yapılıyordu. Rahmetli Menderes, Bayar ve Dr. Fazıl Küçük de konuşmacı. Tek kişilik küçük bir uçak miting alanının tepesinde dolanıp; üzerinde "Ya ölüm, ya taksim" yazılı renkli kağıtlar atıyordu milletin tepesine.

Evimiz de miting alanının tam karşısında.

Ben çatıya çıkmışım. Harıl harıl atılan "okuma fişi" görünümündeki renkli kağıtları topluyorum. Ayağım bir kaysa düşüp, parça parça olacağım.

Cumhurbaşkanı merhum Celal Bayar görmüş halimi. Hemen konuşmayı kesmiş. Yanındaki görevlilere dik çatıda zıplayan beni göstermiş. Polisler bizim eve koşmuşlar. Zavallı anam az daha çıldıracak.

Polisler kaçak yakalar gibi çatıya çıkmış, bacaların arkasında

saklanarak bana yaklaşmaya çalışıyorlar. Bayar ve Menderes'le birlikte meydandaki binlerce kişi de soluğunu tutmuş bizi seyrediyor.

Derken bir polis beni belimden yakalayıp ayaklarımı yerden kesti. Meydanda bir alkış koptu. Operasyon başarılmıştı.

Anamın o kadar polisin arasında başını "Şu devlet büyükleri gitsin, sana sorarım" dercesine sallayışını hala hatırlıyorum.

***

Bizim analarımız ne yapsa hakları. Bu vesileyle bana karşı sabır gösteren ve pipimi ısırarak koparmayan anneme huzurlarınızda teşekkürü bir borç bilirim.

Habercilik tartışması.

Canlı yayın icad oldu. Haber bozuldu. Herkes özel kanalların haber programları yüzünden gazetecilere kızıyor. Her kafadan bir ses çıkıyor. Memleketten sorumlu olduğum kadar bu meslekten de sorumlu biri olarak daha fazla seyirci kalamazdım.

Bugünlerde millet işi gücü bıraktı; gazetecileri tartışmaya, didiklemeye, hatta yargılamaya başladı. Bizim millete "düşünmesi" yasaklandığından, gazetecilik mesleğine de refleksleri ile yaklaşır. Gazeteciyi de dışarıdan gördüğü gibi algılar. Öyle değerlendirir.

***

Gözü kör olmasın o eski, yeni Türk filmlerinin. Millete öyle bir gazeteci tiplemesi sundu ki; adeta tek ayağı ile buzdolabı parçalayan Cüneyt Arkın'ın okur yazarı.

Bir bina ve içinde baskı makinası. Bir patron. Sistem mistem yok. Haberler sanki kıyma makinasına girer gibi bir taraftan giriyor, alttan da gazete olarak çıkıyor.

Gazeteciyi oynayan tip de patronla bire bir ilişki içinde. Yanında mutlaka bir de yalakası var. Diğerleri aksesuar. Yazarıydı, çizeriydi, editörüydü, düzeltmeniydi, arşivcisiydi. Bunlar yok. Sadece "esas oğlan" ya da "esas kız" tiplemesinde gazeteci var.

Bu mesleğin itibarını korumak uğruna yıllarca yırtındık. Yıllarca "Kardeşim gazeteci öyle değil, böyledir" diye kendimizin

propogandasını yaptık.

ÖZEL TELEVİZYONLAR

Neden? Sadece halkımızın kafasında yer alan o ucuz ajan filmlerindeki başrol oyuncusuna benzeyen gazeteci imajı değişsin diye.

Ama özel TV'ler sayesinde bütün emekler boşa gitti. Adeta başladığımız yere döndük. Sil baştan.

***

Yıllarca Cüneyt Arkın tiplemesindeki gazeteciye boşuna kızmışız.

Millet ekran başında nefesini tutmuş, "iyi huylu teröristlerin" kaçırdığı Avrasya gemisi olayını izliyor. Bir bakıyorsunuz ki; yaşını başını almış bir gazeteci helikoptere binmiş, geminin üzerinde.

Bir urgan sarkıtmışlar. Ona yapışmış. Kaçırılan gemiye atlamaya çalışıyor. Bütün derdi gemiye ayak basan ilk gazeteci olmak.

Yaşıtları hacca giderken, helikopterden sarkan ipte cambazlık eden bir meslektaşımızın heyecanını anlamaya çalışıyorum.

O sırada diğer gazetecilerin yüzlercesi balıkçı teknelerine doluşmuş, Avrasya'nın etrafında turlayıp duruyorlar. Onların da derdi aynı. Bir punduna getirip gemiye çıkmak.

Olay gazeteciliğin amaçlarını aşmış. Çıkacaklar gemiye ve bağıra bağıra "İlk çıkan bizim kanal oldu. En büyük biziz" diye bağıracaklar.

Ya sonrası?

"Kısa bir reklam arası veriyoruz, bizden ayrılmayın"

AH TUĞRUL DEDE AH!

Sizler Tuğrul Tuna'yı bilmezsiniz! Biz ona "Tuğrul Dede" derdik. 70'ini aştığı yıllarda bile takım elbisesi, papyonu ile tiril tiril dolaşırdı. Galatasaray mezunuydu. Anadolu Ajansı'nın Dış Haberler Müdürlüğü'nünden emekli olmuş bir gazeteciydi. 70 yaşında bile evinde yabancı radyoları dinleyerek, gazeteleri okuyarak yaptığı haberleri daktilo eder ve bizzat Cağaloğlu'na kadar gelerek elden teslim ederdi.

Sıkıştığı zaman da haberi kendisi imal ederdi.

Bazen; Afgan savaşında "esir alınan Rus askerlerini" mücahitlere sünnet ettirirdi.

Bazen de sarhoş olup piramitin tepesine çıktıktan sonra, "aşağıdaki fellahların tepesine işeyen" İngiliz arkeologa, eşşek sudan gelinceye kadar dayak attırırdı.

Gazeteci olarak oldukça renkli bir hayat geçirmiş olan Tuğrul Dede'nin nefis hikayeleri vardı. En çok da yakın arkadaşı olan yazar Mehmet Kemal'den yakınır, maaşını "tavlada nasıl elinden aldığını" anlatırdı. "Mehmet gaddardır" derdi. "Bütün paramı yutar, bir taksi parası bile vermezdi."

***

İkinci yedeksubaylığında Mehmet Kemal'den yediği bir kazık ise oskarlıktır. İkinci Cihan Harbi yılları. Ekmek karneyle. Şeker yok gibi. Bölük komutanı İstanbul'a kaçmak için izin isteyen Tuğrul Dede'ye şart koşmuş:

"Sana bir çuval şeker vereceğim. Bunu İstanbul'daki valideye götüreceksin. Onbeş gün izinlisin"

Lafı mı olur! Tuğrul Dede şeker çuvalını yüklendiği gibi istasyonun yolunu tutmuş. İstanbul'a inince de Kadıköy meydanında Mehmet Kemal ile karşılaşmış. "Hayırdır!"

"Valla böyleyken böyle. Şu çuvalı komutanın annesine götüreceğim. Sonra beraber kafa çekmeye gideriz.Yalnız beş-on dakika çuvalın başında dur. Şuradan bir şey alıp geleceğim"

Mehmet Kemal hınzırca "tamam" demiş ve Tuğrul Dede gider gitmez çuvalı kaldırdığı gibi yok olmuş. Tabii satmaya götürmüş.

Döndüğünde başına geleni anlayan Tuğrul Dede deliye dönmüş ama ne fayda. Akşam Mehmet Kemal'i eliyle koyduğu gibi bir meyhanede, arkadaş sofrasında bulmuş. Biraz hırgürden sonra olayı gündemden düşürmüşler. Şekerin parasını bir güzel yemişler. Komutanın annesi mi? Sağdan soldan topladıkları kırpık şekerlerden küçük bir küllah yapmışlar. "Mevlid küllahı" haline getirdikleri emaneti, yaşlı kadına teslim etmişler.

***

Tuğrul Dede ile ölümünden birkaç ay önce, Talat'ın Kahvesi'nde demleniyorduk. Gırgırımız yerindeydi. Birden bana döndü:

"Biliyor musun?" dedi.

"Biz yatılı okurken büyük öğrenciler küçüklere sarkardı. Bana hiç kimse sarkmadı. Okulu bitirdim. Ajanlığa çok hevesliydim. Trençkot giyip yakalarını kaldırır, Mayk Hammer gibi dolaşırdım. Hep gizli ajanlık teklif etsinler, diye. Kimse etmedi. Ajans'ta müdür olduk. Yıllarca masonluk teklifi bekledim. O da gelmedi. Böylece emekli olup gittik."

Sonra içkisinden irice bir yudum aldı:

"Bendeki talihe bak. Homoluğu bile yakıştıramadılar bana. Ne ajan olabildik ne de mason. Ne boktan adammışım ben."

***

Ne zaman bizim meslek uluorta tartışılsa ya da canlı yayın haber izlesem; Tuğrul Dede'nin şakayla karışık olarak yaptığı bu benzetme gelir aklıma. Var bizde de bir boktanlık.

Kardak krizini basın çözecek

Bu Yunanlı rahat durmayacak belli. Bunlar yakında yine maraza çıkarırlar. O sebeple şimdiden öneriyorum. Milletimizin savaşmasına gerek yok. Basın mensuplarından bir birlik oluşturalım ve Yunanlı gazetecilere saldıralım. Baskın basanındır.

Eve "Teftişe gittiği askeri birliğin mahvelini denetleyen paşa" gibi daldım. Gözüm duvarlarda, pencerelerde. Sağa sola dikkatle bakıyorum. İlk talimatımı verdim.

Perdeler sıkı sıkı kapanacak. Dışarıdan ışık sızmayacak.

Ev halkı "Ne oluyoruz, selam sabah yok mu?" dercesine şaşkın. Bende ise esrarengiz bir sükut. Parmağımla pencereyi işaret ediyorum. Onlar da pencereye bakıyorlar.

Mecbur kalıp "Hala kapanmadı" dedim.

Kız, arabesk söyler gibi bir "üfff" çekip perdeyi kapatmaya gitti. İsteksizce çekiştirdi kumaşı.

Dersiniz ki emeklilik için gün sayan devlet memuru. Daha okulu bitirmedi. Memur bezginliği içinde.

Kadın milletine "askeri tedbir" almanın ne demek olduğunu anlatmak zor. Ne askerlik yapmışlar ne de askerliğin ne olduğu konusunda bir haberleri var. Üstelik bizim Kardak Kayası yüzünden başımızın nasıl belada olduğundan haberleri bile yok.

Evdeki "karartma" uygulamasından sonra aldığım bütün tedbirleri tek tek açıklamak zorunda kaldım. Ne de olsa topçu askeriyiz. Savaşın nasıl olabileceği konusunda bir fikrimiz var.

Çocuklar, dedim. Bu Kardak krizini biz gazeteciler çıkardık. Sonunda millet (bu belayı siz açtınız başımıza, siz temizleyin) diyebilir. Yunan gazetecileri ile savaşmak zorunda kalabiliriz. Bu yüzden, ikinci bir emre kadar evde seferberlik hali ilan ediyorum.

SAVAŞA HAZIRIM

İtirazlarına fırsat bile vermedim. Onlara; SAT komandoları suyun altından, üstünden geçip gizlice Kardak'a çıkarken, gazetecilerin operasyonu nasıl izlediğini anlattım.

Askerlik tarihinin "en şeffaf gizli operasyonu" hakkında teknik bilgiler verdim. İkisi de hiç tepki vermiyor. Belli ki vehameti kavramadılar. Sustuğumda, ikisi birden mutfağa yürüdüler. Orada fiskoslaştılar. Sonra bir "Şiiişşşt" sesi duyar gibi oldum.

***

Bu Kardak kayaları eğer benim şahsi malım olsaydı ne yapardım? Ve İstanbul'da bir müteahhite vermeye kalksam, karşılığında Fikirtepe'den bir daire bile alamazdım.

Arazi olarak kimsenin yüzüne bakmadığı bu kayalar "vatan toprağı" statüsünde paha biçilmez oluyor. Bu açıdan; adaya durduk yere çıkıp bayrak diken ve değerini dünyaya bedel hale getiren gazeteci meslektaşlarımı yürekten kutluyorum.

Bu arada kendi kendime de vicdani muhasebemi yaptım.

Kararım şöyle oldu: “Savaşsa, savaş. Hem de Allahına kadar" Yalnız bu "durduk yere icat ettiğimiz medyatik kriz" yüzünden bir tek vatan evladının bile burnunun kanamasına razı olamam. Onun için de İlker Sarıer'in "madem öyle gazeteciler savaşsın" fikrini sonuna kadar destekliyorum.

BİR TOPÇU NEFERİ

Seferberlik ilan etmeyi düşünen tüm basın meslek kuruluşlarının bilgisine arz ederim. Teknik açıdan lazım olabilir diye yazıyorum. Askerliğimi 4 aylık kısa devrede, topçu eri olarak yaptım. Telsiz muhabere sınıfından.

Top atışı da yaptık, tüfekle atış da. İyi nişancı olduğumu söylerler. Eğitim atışları sırasında "kendimi ve arkadaşlarımı vurmadığım için" komutanlarımın takdirini kazandım. Eğitimden hiç kaytarmadım.

O günleri hala zevkle hatırlarım.

Vatana hizmet etmenin coşkusu içinde, üzerimizdeki üniformadan gururluyduk. Sürekli taşımak zorunda olduğumuz silah bize ağır gelmezdi. Onu bir kadın gibi okşar severdik.

Ölüme gözümüzü kırpmadan atılmaya hazırdık. Marş söylerken ayaklarımız toprağı döver, garnizondan taşan sesler bizim vatan savunmasında ne derece kararlı olduğumuzu gösterirdi.

***

Hiç unutmuyorum.

Birgün atış eğitiminden dönüyor ve topçu marşını söylüyorduk. "Gürler zaferin teranesiyle. Coşkun sesi bir topun. Derinden derine…"

Bu "Derinden derine" kısmını söylerken de öyle bağırıyoruz ki yer gök inliyor. Bizim taburun eğitim alanı bir tepenin yamacındaydı.

Marş söyleyerek, daha doğrusu haykırarak o tepeyi aştık. Eğitim alanı gözlerimizin önüne serildi.

Bir de ne görelim? Eğitim alanının ortasında bir ambulans. Etrafında da birkaç beyaz gömlekli.

Kavrama kabiliyeti yüksek olan bölüğümüzün bütün erleri; sağlık personelinin aşı yapmak üzere bizleri beklediğini anladı. Kimdi, hatırlamıyorum ama içimizden biri "İğneciler" diye bağırdı.

Biraz evvel en cevval marşı söyleyen bölüğün üzerine bomba düşmüştü sanki. Birkaç saniyelik sessizlikten sonra çil yavrusu gibi dağıldık. Hepimiz yamaçtan inip yandaki tepelere karşı koşuyoruz. Korkunç bir panik.

Bölüğe komuta eden Teğmen Ünal "Durun" diye bağırıyor ama nafile. Tam bir bozgun halindeyiz.

Bu arada bölüğün flaması da yere düştü. Ben gördüm. Koşup flamayı kaptım. Elimde flama en önlerde koşuyorum. İstanbul surlarına bayrağı diken Ulubatlı Hasan gibi. Tabii arada fark var. Biz "düzenli geri çekilme" halindeyiz. Silah arkadaşlarım da arkamdan geliyorlar.

Bölük karargahından çıkan komutanımız Üsteğmen Mehmet durumu görünce hemen emirler yağdırmaya başladı. Karargahta ne kadar jeep varsa, hepsi birden hareketlendi. İçinde asteğmenler, çavuşlar var. Ricatı durduracaklar. Başardılar da.

Dağın yamacında önümüzü çevirdiler.

Bir tek kişi bile kurtulamadı. Hepimiz yakalandık ve kös kös eğitim alanına getirildik. Aşıyı da öyle küçük enjektörle filan yapmıyorlar. Tek tek ilacı çekmek zaman kaybı olacağından koca bir enjektör kullanıyorlar.

İçinde belki bir litre ilaç var. Hani ineklere "şarbon" aşısı yapılırken kullanılan dev iğne var ya! Onunla işte. Bölüğümüz aşıcılara karşı orada, son ferdine kadar telef oldu.

Kıssadan hisse:

Yunan gazetecilerle kapışmak mukadderse, vatan için kanımızı dökmeye hazırız. Ama bize iğne yapmasınlar.

Övmek bana göre değil

Kimi övmeye çalıştımsa, onun başına iş getirdim. Yanlış anlaşılıyorum. Yazılarımda övmek istediklerimin çoğu benimle konuşmuyorlar. Hatta bazıları "hakaret davası" açtı. Ben de taktik değiştirdim. Kime kızıyorsan onu methediyorum.

Geçenlerde Ramazan Öztürk odamı aradı. “Beş-on dakikalığına yanına gelmek istiyorum" diye. Bu tür protokole ne gerek var, diye çıkıştıktan sonra "hemen gelmesini" söyledim.

Sonra düşününce bu çekingen davranışına hak verdim. Prensip olarak odamın kapısı sürekli açık durur. Masamın üzerine de ilgili ilgisiz ne varsa yayar, bilgisayarın başında otururum. Elim de klavyenin tuşları üzerinde.

Böylece boş boş karşı duvardaki resime bakarım. Maksat, patron gelip geçerken beni görsün ve "Yahu bu çocuk ne kadar çok çalışıyor" desin.

Ama bazen o resime öyle dalıyorum ki, gelip geçenler "ne var acaba" diye meraktan çatlıyorlar. Rahatsız etmekten çekindikleri için de odaya giremiyorlar.

Geçenlerde Yeşim ağzından kaçırdı. Arada bir odadan çıktığımda; birileri gelip "bakış alanıma giren" duvarı dikkatle inceliyor, işin içinden çıkamadıkları için de başlarını sallayarak gidiyorlarmış.

Bunların en ısrarcısı da Mehmet Barlas. Yeşim'in ifadesine göre haftada iki üç gün uğruyormuş odama.

Karşı duvarda Hollandalı bir ressama ait bir kopya var. Resmin konusunu çıkarmak mümkün değil. Karmaşık renkli parçalardan oluşmuş bir desen.

İşte Mehmet Barlas bu resme takılmış. Benim olmadığım zamanlarda odama girip, resmin karşısına geçiyor; gözlerini de şaşı yaparak uzun uzun bakıyormuş. Anladığıma göre "şaşı bak, şaşır" cinsinden bir şey sanıyor bu resmi.

***

Yeşim'den bu bilgileri aldığımda "Elleşme baksın" dedim. Aynen fıkradaki gibi.

Hani adam tarlada çapa yapıyormuş. Küçük oğlu da yanında. Oğlan birden bağırmış: "Bubaaa! tayyare geçiy" Adam başını topraktan kaldırmadan cevap vermiş: "Elleşme oğlum. Elleşme. Geçsin"

RAMAZAN'IN KİTABI

Ramazan meğer "Sessiz Tanık" adlı albümünü getirmek için aramış beni. Getirdiğinde gördüm. Lüks baskılı, 300 sayfalık, nefis bir çalışma. 1974'ten bu yana tanık olduğu olayları adeta belge gibi geçirmiş kağıda.

Onun fotoğraflarından biri bu yıl da TIME'ın albümünde yer aldı. Hani Halepçe katliamında çektiği, kucağındaki bebekle birlikte ölüme giden adamın fotoğrafı.

Ve bu çalışma "fotoğrafın icadından bu yana" çekilen en iyi fotoğraflardan biri ilan edildi. Müthiş gurur verici bir olay. Ramazan Öztürk gittikten sonra kitabı için övücü bir şeyler yazmayı düşündüm ama bir yandan da korktum.

Çünkü bu aralar yazılarımda kimi övmeye çalıştıysam, hakaret davası açarak karşılık verdi. Diploma sınavına giren Mardinli'ye döndük.

***

1960'lı yıllarda yaşanan bu olay, aynıyla vaki. Abidin Necimoğlu'ndan dinlemiştim.

Mardin'de Arap asıllı bir vatandaşımız yıllardır kamuda "kadrosuz" olarak müstahdemlik yapıyor. O sıralar daireye boş bir kadro gönderiyorlar. Amirleri kafa kafaya verip "Bu kadroyu bizimkine yapalım, yıllardır çalışıyor. Çoluk çocuğu var. Sevaptır" diyorlar.

Diyorlar ama bizimkinin ilk okul şehadetnamesi bile yok. Memuriyet için diploma şart. Onun da çaresini buluyorlar. İl Milli Eğitim Müdürü tanıdık. Rica edecekler.

Müdür Bey anlayışlı bir bürokrat. "Tabii" diyor. "Ben şimdi filanca ilkokul müdürünü arayacağım. O istediğiniz kolaylığı gösterir"

BÜYÜK İMTİHAN

Mardinli müstahdem İlkokul Müdürü'nün makamına gidip kendini tanıtıyor. Müdür Bey bakıyor ki adamda ne yazma var ne okuma. Nasıl imtihan edecekler. Birden aklına geliyor ve arkasındaki Atatürk resmini gösteriyor.

Bak, diyor. Yarın sana bunu, Atatürk'ü soracağım. İyice öğren bakalım, Atatürk kimmiş. Sakın şaşırma. Mardinli Atatürk'ü bile kahvede asılı mareşal üniformalı resminden biliyor ama hepsi o kadar. Başka bir şey yok dağarcığında.

Yine de Müdür'e "tamam" deyip çıkıyor odasından ve doğruca kahveye gidiyor. Tanıdıklarını buluyor. "Aman ağalar, durum böyleyken böyle. Hele bana Atatürk'ü anlatın ki, bilek" diyor.

Her kafadan bir ses çıkıyor. Herkes kendi aklına göre bir şeyler anlatıyor bizimkine. O da çıt çıkarmadan dinliyor. Akşam eve döndüğünde de kendini "Tarih profesörü" kadar hazır hissediyor.

***

Ertesi gün imtihan saatinde dikiliyor müdürün karşısına. Müdür, yanındaki iki mümeyyize durumu biraz çıtlatmış. Mardinli'ye "Anlat bakalım Atatürk'ü" diyor.

Bizimki soruyu küçümseyen bir ifadeyle müdüre “Teev, Atatürk?" diyor. Yani Atatürk'ü bana mı soruyorsun?" havalarında.

Müdür "Evet, Atatürk" diyor. "Hele anlat bakalım" Mardinli hala sorunun basitliğinden şikayetçi gibi. Birkaç kez daha "Teevvv! Atatürk?" çekiyor. Sonra bir soluk alıp, başlıyor bilgisini dökmeye, daha doğrusu Ata'yı övmeye: Kavgaciii. Belacii. Ehmaaak.

Yörenin değerlerine göre "Kavgacı, belacı" yiğitlere ait bir özellik. "Ahmaklık" ise aptallık değil; ölüme düşünmeden gidenlerin cesaretini tarif eden bir sözcük. Üstelik ağzını yaya yaya söylüyor:

Kavgacii. Belaciii. Ehmaaak!

Müdür telaşlanıp atılıyor "Ulan sus kerata! Hakaret mi ediyorsun" diye bağırıyor. Bu kez Mardinli'nin kendine güveni sarsılıyor. "Eyvah sınavı kaybediyorum" korkusuyla; açıklamasına tamamlayıcı bilgiler eklemeye kalkıyor. Rakicii.

İşlerin sarpa sardığını gören Müdür, hemen Mardinli'yi çıkarıyor dışarı. Sonra bir diploma uyduruyorlar kendisine.

***

İşte çekindiğim şey bu. Ben de Ramazan'ı öveceğim ama oğlanın başına iş getirmekten korkuyorum. En iyisi albümünü alıp kendiniz görün. Siz de alkışlarsınız.

Devlet adamı gibi papağan

Bir kuş aldık hayatımız değişti. Konuşsun, iki kelime etsin diye üzerine titriyoruz. Yediği önünde yemediği ardında. Ağzından tek bir laf çıkmıyor. İyi tarafı ise devlet adamı gibi ağırbaşlı ol ması. Yemek bulunca hemen yemesi…

Heveslenip aldığımız papağan resmen budala çıktı. Gerçi altı tarafı "kuş beyinli" bir yaratık. Ama insan yine de beklenti içine giriyor.

Görüp, işitiyoruz.

Elalemin muhabbet kuşları, manyas kuşları papağan gibi konuşuyor. Bizim ki soydan soptan papağan olduğu halde, daha gaklamasını bilmiyor.

Kemal Yıldırım ile birlikte her saat kuşun başındayız. Aralıksız "Gaak" sesi çıkarıyoruz ki hayvan, orjinal kimliğini bulabilsin. Kafaya taktık bir kere. Hiç değilse, ötmesini öğreteceğiz.

O sebeple bütün gün uğraşıyoruz. Kemal bir yandan "gaaak" çekiyor, ben bir yandan.

Benim odanın kapısı Yeni Yüzyıl gazetesini görür. Kapısı da devamlı açıktır. Orada çalışan da bizim "gaklamaları" işittikçe; kafalarını uzatıp uzatıp, içeri doğru bakıyor sonra da aralarında gülüşüyorlar.

Bu durum biraz sinirimi bozuyor doğrusu.

***

Papağana gelince… "Acaba kafesi küçük de ondan mi bunaldığı için sesi çıkmıyor" dedik.

Kafesi değiştirmeye karar verdik. Ertesi gün taaa Kocamustafapaşa'ya gittim. Karakolun yanında "Akvaryum" diye kocaman bir hayvan mağazası var. Kafes beğeneceğim.

Gönlüme göre bir şey bulamadım. Oradan Ataköy Atrium'a geçtim. En alt katta bir mağaza var. Kedi, köpek, kuş satıyor. Kafes de varmış.

KONAK GİBİ KAFES

Bir kafes gördüm. Tam gönlüme göre. Geniş, yüksek, dört ayrı yemliği var. Fiyatını sordum "10 milyon 500 bin lira" dediler.

Bizim Alibeyköy'de yaptığımız kooperatif evlerinden iki buçuk misli pahalı. Bizim evler beş sene evvel bitti. Toplam 4 milyona mal olmuştu. Kuşa beğendiğimiz kafes ise bize 10.5 milyona mal olacak.

Çaresiz verdik parayı. Yüklenip geldik gazeteye. İki günden beri elimde kafeslerle girip çıktığımı gören idari personel de bana tuhaf tuhaf bakıyor. İçlerinden "Efendi efendi yazısını yazıyordu. Birden bire nasıl oldu da kuşbaz kesildi" diye düşündükleri besbelli.

***

Böylece papağanı yeni kafesine taşıdık. Kafesin en güzel yeri de salıncağı. Tam tepede asılı duruyor. Bekliyoruz ki bizim papağan çıksın salıncağa. Tünesin. Ayakları ile baş üstü durup, sallansın.

Nerede o günler?

Gagası ile tutuna tutuna taa tepeye kadar tırmanıyor. Salıncağa yaklaşıyor. Bir türlü üzerinde duramıyor. Bir iki tutunmaya kalkıştı. Beceremedi. Tepe üstü çakıldı. Canı da yandığından tamamen vazgeçti.

Odam ise papağanı görmeye gelenler sayesinde turistik bölge gibi oldu. Lakin nedense gelenlerin gözü papağanı bir türlü tutmadı. Bunu açıkça söylemiyorlar ama papağandan çok kafesi methetmelerinden anlıyorum.

En kanıma dokunanı da papağanın asaleti hakkında ileri sürdükleri fikirler.

Biri "bu papağanları getiren TIR devrilmiş. Erenköy tarafı silme bu papağanlarla dolmuş" diyor.

Bir başkası körfez savası sırasında "Saddam'dan kaçan aşiretler" gibi buralara kadar geldiklerini iddia ediyor. Kimisine göre de Pakistan'dan bir gemi dolusu papağan yüklemişler. Sözde geminin kapağı tam Boğaz'ın üzerinde açılmış. Yeşilköy tarafı silme papağan kesilmiş.

Kibarca "İstanbul'da serçe kuşundan çok bu papağanlardan var" demeye getiriyorlar.

DANIŞMANI DA VAR

Bu arada yazı işlerinden arkadaşımız Teoman Erol benim papağanla çok ilgilenmeye başladı. Hergün gelip çeşitli tavsiyelerde bulunuyor. Resmen danışmanı gibi bir şey oldu.

Kendisi doğaya, hayvanlara çok meraklıdır. Evinde besleyip de öldürmediği türden hayvan kalmadı.

Bir ara süs balıkları vardı. Nereden bulduysa bir "piranha" cinsi balık tedariklendi. Hani Amazon nehrinde yaşayan ve suya düşen yaratıkları birkaç dakikada yiyip, iskelet haline getiren balık.

O piranhayı alıp akvaryumdaki balıkların arasına kattı. Piranha ne kadar balık varsa parçalayıp yedi ama onun da sonu hayır etmedi.

Bizim Teoman'ın zihnine durduk yerde "akvaryuma elektrik teli sokma" fikri saplandı. Araştırmacı gazeteci ya! Piranha'nın 220 Watt elektriğe ne kadar dayanabileceğini ölçecek. Sonunda merakını giderdi. Teli akvaryuma sokar sokmaz katil piranha can havliyle üç tur atıp, can verdi.

Ama Teoman bu, akvaryuma para vermiş. Vazgeçer mi? Bu kez de gidip uçan balıklardan aldı evine. Balıkların sonunu bana şöyle anlattı:

Akşam işten geldiğimde bütün balıkları halının üzerinde buldum. Fırlayıp düşmüşler. Hepsi de kurumuştu.

***

Ardından "hempstır" denilen fare benzeri bir hayvana merak saldı. En çok da o dayandı zaten Teoman'a. İki ay yaşadı. Teoman "artık iki ayağı üzerinde durup, elimden yiyor" diye anlatıyordu hempstır'ını.

Tam o günlerde hayvanın ölüm haberini aldık. Teoman leblebiyi ekonomik bir yiyecek olarak düşünüp, yedirmiş hayvana. Hayvan su içince leblebinin unu karnında şişip, öldürmüş garibimi.

Teoman her yıl Camel Trophy'ye gider. Bu sebeple dünyada görmediği cangıl kalmadı. Geçen yıl da oralardan bir bukalemun getirdi evine.

Hayvanı yakaladığı sineklerle tam 15 gün yaşatabildi. Bukalemun öldü ama Teoman da sinek, böcek konusunda bayağı uzman oldu. Eşekarıları ve sinekler üzerine "ölümden sonra hayat" konusunda çalışmalar yapmaya başladı.

Tekniği şöyle. Yakaladığı eşek arısı ya da sineği dipfirize kapatıyor. Bir gün sonra çıkarıp, güneşin altına koyuyor. Dediğine göre hayata dönüyorlarmış.

***

İşte şu sıralar papağanı konuşturma konusunda Teoman'ın fikirlerini uyguluyoruz. Umutluyum. Lakin içimde de bir korku var.

Türk basınında kara bir gün

Onbeş gün önce satın aldığım sevgili papağanım geçirdiği ani bir rahatsızlık sonucu hayata gözlerini yumdu. O Türk basınının en genç papağan gazetecisiydi. Yanımda staj yapıyor, mesleğin inceliklerini öğreniyordu. Yaşasaydı, başarılı bir köşe yazarı bile olurdu.

Gazetenin içinde ne kadar "boşta gezen" tip varsa, şu sıralarda beni Guinness Rekorlar Kitabı'na sokmak için gizliden gizliye yeraltı faaliyeti sürdürüyorlar. Hani beni sevdiklerine inansam bu çabalarını hayra yoracağım. Lakin aldığım duyumlar hayra alamet değil.

Benim Guinness Kitabı'na girmemi sağlarlarsa; söylenildiği kadar zeki olmadığımı belgelemiş olacaklar. Akılları sıra zekamı aşağılayacaklar. Aday gösterilmemin gerekçesi de 150 yıl ömrü olan papağanı "ancak 15 gün" yaşatabilmiş olmam.

***

Evet. Üzerine titrediğim, eğitimi için 24 saat kafa yorduğum zavallı papağanım sizlere ömür.

Hayvancağıza önce bir üşüme geldi. Tüyleri dik dik oldu. Uzun süre tünediği yerden kıpırdamıyor. Sonra bir heveslenip kafesin tepesine tırmanmaya kalkıyor.

Orada bir tele tutunup tepesi üstü sarkıyorsa da ikinci bir tele geçecek mecali olmadığından düşüp, kafa üstü çakılıyor.

Düştüğü yerden hemen kalksa ona da razıyım. Polis tarafından "gösteri yapma hakkını kullanmanın kötü bir şey olduğuna" ikna edilmiş vatandaş gibi sırtüstü yatıyor. Ayakları havaya dikili vaziyette birkaç dakika dinlendikten sonra ancak eski haline dönebiliyor.

Besbelli ki hastalandı.

FİKİRLER ÇATIŞIYOR

Aslında papağana çok da iyi bakıyordum. Bu yüzden hastalığına sebep olmadığıma eminim. Bizim Teoman Erol'u papağana danışman yaptık ya! Galiba orada biraz hata ettik.

Teoman, Allah selamet versin, bakmak için evine aldığı tüm mahlukatı üç beş gün içinde öldürmekle ünlenmiş bir hayvan dostu, bir sevgi insani.

Evine aldığı hayvanların ölmesi kesinlikle Teoman"ın kötü niyetli olmasından değil.

Sadece Teoman'ın prensipleri ile doğa yasaları birbirini tutmadığından, ortaya çıkan sonuçlara hayvanlar dayanamıyor. Ya ecelleri ile ölüyor ya da intihar ediyorlar.

İşte biz de "Ne yesin, ne içsin" konularını tutup Teoman'a sorduk. Tavsiyelerinden bir gıdım çıkmadık. Verdiği akıllar papağanı olumsuz etkilemiş olabilir.

***

Biraz da sekreterim Yeşim Hanım'dan kuşkulanıyorum. Papağanın hastalanmasından bir gün önce hava çok sıcaktı. Kuşbazlar bana "Aman hayvanı cereyanda bırakma. En dayanamadığı şey odur" demişlerdi.

O gün oda çok sıcaktı. Evinde kuş beslediğini bildiğimden Yeşim'e dönüp "Şu yandaki camı açarsak papağana bir şey olur mu?" diye sordum.

Yeşim de "Yooo! Açın açın. Bir şey olmaz. Bizim evde muhabbet kuşu var. Pencere filan açtığımızda bir şey olmuyor" dedi.

Zavallı papağan hastalanıp öldükten sonra da yüzüme suçlu benmişim gibi bakmaya başladı. Hiç yorum yapmadan aramızda geçen konuşmayı aktarıyorum:

Selahattin Bey camı açtınız ya. Hayvan o yüzden üşütüp hastalandı.

Ama Yeşim, sen bana (Bizim bir kuşumuz var, pencereyi açtığımızda bir şey olmuyor) demiştin.

Evet söylemiştim ama bizim başka bir kuşumuz daha vardı. O da pencere açık bırakıldığı için hastalanıp ölmüştü. Yani burada küçük bir anlaşmazlık olmuş.

Ben "pencereyi açalım mı" diye sorduğumda Yeşim bana "pencere

açıldığında" hastalanmayan kuş örneğini vermiş. Hayvan telef olup gittikten sonra da oturmuş bana "Pencere açıldığında ölen" kuş örneğini hatırlatıyor.

TEDBİR DE ALMIŞTIM

Ben kendi payıma papağanı yaşatmak için elimden geleni yaptım. Hayvan ishal olduğundan önce su kabını boşaltım. Su yerine de kendim için demlediğim tavşan kanı çaydan doldurdum. İçine bir de eriyen aspirin tableti attım.

Çünkü çayın ishali kestiğini iyi biliyorum.

Baktım ki papağan aspirinli demli çaydan içiyor. Kendi kendime "sabaha bir şeyi kalmaz" dedim. Gerçekten de kalmamış. Hayvancağız "kuş kadar canını" sabaha karşı teslim etmiş.

Ben kendi sabahıma göre gazeteye geldiğimde kafes boştu. Defin işleriyle sağolsun, Kemal Yıldırım ilgilenmiş. Belli ki kafese koyduğum ayçiçeklerini gizli gizli yediğinden "kendisini suçlayacağım" diye telaşlandı. Bu yüzden cenaze alel acele kaldırıldı biz de otopsi yaptırıp "ölüm olayının" esrarını aydınlatamadık.

***

Meğer bizim gazetede ne kadar çok kuşbaz varmış. Başsağlığına kim geldiyse "Neden hastalandığını bana haber vermedin" diyorlar.

En çok da başyazarımıza bozuldum. Kızacağını bildiğim için adını yazmıyorum. Sadece isminin ilk harfinde garpuzun "G"si var. Soyadı da "Manyak mısın lan"ın "M"si ile başlıyor. İşte o şahıs.

Ben yaşadığımız acıklı olayı anlatıyorum, o kahkahalarla gülüyor. İki gülme arasında da "Papağanlı nasihatler" veriyor. Kendi papağanı hayatta ya. Zannedersiniz ki dünyanın en iyi papağan yetiştiricisi.

Kendi papağanına gülsene!

Üç senedir evinde papağan besler. İstanbul'un en iyi hocalarını tuttu. Papağan "baba" demesini öğrenemedi. Kuşun arkasından konuşmak gibi olacak ama resmen zeka yetmezliği çekiyor.

Papağanın çıkardığı tek ses "Tak. Tak. Tak"

Çünkü papağanı getirdiklerinde evde tadilat varmış. Kuşun aklında sadece işçilerin kullandığı çekicin sesi kalmış. Her sabah çekiç sesiyle uyanmak nedense bizim başyazara hiç komik gelmiyor.

***

Papağanımın ölümü nedeniyle üç gün yas ilan ettim. Lakin cemiyete çok kırgınım. Ne de olsa hayatını kaybeden bir gazeteci kuşu. Öldüğü yer de gazetenin içi.

Ne bir başsağlığı mesajı geldi, ne de kuşum için bir anma günü düzenlediler. Arkadaşlar telefonla arayıp durumu bildirdiğinde "Kayıtlara baktık. Papağanınız bizim cemiyete üye değil. Bu nedenle yapacak bir şeyimiz yok" demişler. Üzüntüm çok büyük. Başım sağolsun.

Her konuda fetva verilir

Aklım her şeye eriyor ya! Onüne gelen fikrimi soruyorlar. Zorla medya maydanozu yaptılar beni. Hemen her konuda fikir beyan ettim. Bir tek "Kara delik" olayını soran çıkmadı. Bu konuda görüşümü soran çıkmazsa içim de ukde kalır.

Nöbetçi fetva memuruna döndürdüler bizi. Odamın kapısı açık, akşama kadar birileri gelsin de bana soru sorsunlar diye bekliyorum. Eğer o gün "soru soran çıkmazsa" bayağı telaşlanıp, meraklara giriyorum. "Ne oldu bu çocuklara? Acaba hasta masta mı oldular? Neden bugün bana hiç soru soran çıkmadı? Yoksa fikrim mi bitti?" diye. Fena alıştırdılar yani.

***

Efendim! Bizim binada sadece Sabah yayınlanmıyor. Altı günlük gazete, mebzul miktarda haftalık ve aylık dergi var. Türkiye'de konuşulan bir mevzu olur da bizde dergisi çıkmamış, olmaz.

Oburlar için Yemek Dergisi, ölümden korkanlara Sağlık Dergisi, boşta gezenlere Sinema Dergisi, trafik canavarları için Otomobil Dergisi, dedikodu yapanlara çeşit çeşit sosyete dergisi, dedikodu yapanları ayıplayan için ahlaki dergiler, hamile kalma teknikleri öğrenmek isteyene Bebek Dergisi.

Ne ararsanız var…

Son olarak da Outdoor diye "dağlarda gezip tozmanın adabı ve prensipleri"ni anlatan bir dergi çıkardılar. Maşallah!

Hepsinin de meraklısı var. Lakin bu kadar dergiyi doldurmak da iş yani. Dergici takımının bir de merakı var. Diyelim bir konu attılar ortaya. İlle de "aklı eren" sınıfından birilerini bulup "fikir" soracaklar.

MEDYA MAYDANOZU

Cennet vatanımızda hamdolsun parası pulu, bağı bostanı, şanı şöhreti olan çoktur. Akıl fikir biriktiren pek yoktur. Adeta fikir karaborsası vardır. Acıcık bir fikri olan da "tezgah altından" gıdım gıdım satar.

O yüzden memleket meseleleri hakkında fikir ileri sürmek üç beş kişinin tekeline kalmıştır.

Fikri olmayanlar ise fikir sahiplerini çekemediğinden bunlara "Medya maydanozu" adını takmıştır. Hem fikirlerini okuyup kendileri için kullanırlar hem de yeri geldiğinde "Her yerde bunlar var" diye şikayet ederler.

***

Binada yayınlanan dergiler sayesinde aklımızın erdiği, ermediği her konuda fikir beyan ede ede; biz de medya maydonozu olduk. Fetva vermediğimiz bir konu kalmadı.

Çat! Kapı açılır. İçeriye bir genç kız girer.

"Selahattin Bey. Bebeğim dergisinden geliyorum. Mikroenjeksiyon tekniği konusunda ne düşündüğünüzü öğrenmek istiyoruz"

Hoppala Hasan dayı. Bir yerlerimiz seyirdi yine.

Kafamda çok bilgi var da iyilerinden seçiyormuş gibi gözlerimi kısıp pencereye bakarım. Maksat zaman kazanmak. "Mikroenjeksiyon ne? Nerede satılır? Kilosu kaçadır? İnsana faydası nedir?"

Önce olayı öğrenmeli ki fikrimiz üreye.

Tırnak kadar kız çocuğuna "mikroenjeksiyon nedir?" diye sorup da yüzümüzü yere eğecek halimiz yok ya! Mecburen kurnazlığa başvururum.

Siz nasıl işlediniz konuyu?

Sözde konuyu nasıl işlediklerini anlattırıp, olayın aslını çıkaracağım. Kafama göre bir cevap bulacağım.

Muhabir kız anlatmaya başlar. "Kısır erkeklerin baba olması için batıda çok kullanılan bir teknik."

Eh, bu kadarı da bana yeter. Çocuk sahibi olmakla ilgili bir soru olduğunu söktürdüm ya, anında veririm cevabını:

"Çok iyi bir şeydir. Tüp bebek olayından sonra bulunan en iyi teknik. Biliyorsunuz tüplerin patlama şeyi de var. Mikroenjeksiyon daha

güvenli"

HER SORUYA CEVAP VAR

Konuları da hiç bitmez. "Selahattin Bey. Çocuk yaştakilerin mankenlik yapması konusunda ne diyorsunuz?" "Akıl yaşta değil baştadır" "Sizce Habitat başarılı olacak mı?" "Allahın dediği olur" "Oğuz ile Aykut gitsin mi kalsın mı?" "İki tarafın da dediği olsun. Biri gitsin, biri kalsın" "İstanbul Kanatlarımın Altında filmini nasıl buldunuz?" "Kendi kendime buldum. Film iyi de, Dördüncü Murat'ın anası biraz oynak gibi geldi bana"

"Filanca yazar için ne söyleyeceksiniz"

"Manda dışkısı gibi adamdır. Duyduğuma göre çevreci olmuş. Herhalde kendini gübre olarak kullandırmaya karar verdi"

Ben de işin esnafı oldum. Artık gelenlere "Nasıl bir şey söyleyeyim?" diye baştan soruyorum. Kızgın bir demeç mi olsun, mülayim mi? Uzun mu olsun yoksa daha kısa, daha hesaplı bir şey mi?

***

Haymana köylerinin iyi tanıdığı bir Milo Dayı vardır. Onun bir hikayesi geldi aklıma.

Köyün ileri gelenlerinden biri vefat etmiş.

Çevre köylerden hatta Haymana'dan, Ankara'dan cenazesine gelmişler. Anadolu'nun pek çok köyünde adettir. Cenaze evine süslü gidilmez, kravat takılmaz. Yas süresince traş olunmaz.

Cenazeye gelenlerden bir şehirli de mevsimi dikkate alarak beyaz bir takım elbise giymiş. Kravatını da boynuna takmış. Ne bilsin köy yerinin adetini.

Adamı buyur etmişler lakin herkesin gözü de beyaz elbisesinde. Milo Dayı dayanamamış, herkesin aklından geçeni yüksek sesle soruvermiş:

“Yahu beyim. Sen daha ölmemişsin. Bu kefeni niye giydin?"

Biz de "medya maydanozluğu" işinde Milo Dayı'ya döndük. Önümüze gelene fetva vermesine veriyoruz. Lakin uyuyor mu uymuyor mu bildiğimiz yok. Neyi nasıl görüyorsak, öyle konuşuyoruz.

Allah okuyana sabır versin.

***

Bu arada "Kendimi Tebrik Ederim" adındaki kitabım üçüncü baskısını yaptı. Telefonla, faksla gazeteyi arayan, yolumu kesip de "Kitap bulamıyoruz" diyenler için işte büyük fırsat.

Gidip alın.

Üçer üçer, beşer beşer alın. Doya doya okuyun. Kitabın üçüncü baskısı bitmeden yoluma çıkar da "Kitap bulamadık" derseniz çok ağır bir demeç veririm ha!

Büyük savaş için hazırım

Hayatımda ilk kez, vatandaşın önünde fikir mücadelesi yapacağım. Zaten yapı olarak kaba kuvvete dayanan kavgaları sevmem. Fikir mücadelesinden zevk alırım. Bu yüzden kafamı kullanacağım. Bana meydan okuyan o yazara bir kafa oturtacağım.

Ankara'dan döndüğümden beri kafam Hasan Cemal'in söyledikleri ile meşgul. Bana herkesin ortasında "Senin yaptığın iş mi? O yazıları ben nerede olsa yazarım. Asıl benim işimi yap da, yazarlık neymiş anla bakalım" diye meydan okudu ya! Hala cevabını veremedik.

Susup, sineye çeksem yanlış anlaşılacak. Millet "Selahattin Duman'ın gözü Hasan Cemal'den yıldı" diyecek.

Meydan okumasına karşılık versem, işin riskleri var. Nereden baksan senelerin yazarı. İki dili su gibi konuşuyor. Mülkiye mezunu. Boyunun on katı kitap okumuş.

Üstelik yazarlığı da yabana atılacak gibi değil. Hasan Cemal durduk yerde "İşler kötü. Durumu beğenmiyorum" diye yazacak olsa; memleketin bütün aklı erenleri "Biz nerede yanlış yaptık" diye düşünmeye başlar.

Eğer bu yazıyı Ankara ziyaretlerinden birinde yazmışsa, bürokrasi birbirine girer. Silahlı Kuvvetlere "Kırmızı Alarm" verilir. Resmi dairelerde "memurun hal ve davranışı üzerine" genelgeler yayınlanır. Polatlı Hububat Borsası bile karışır. Arpaydı, buğdaydı. Durduk yere zamlanırlar.

Kafamda bütün bunları bir araya getiriyorum. "Ya dediği gibi benden iyi yazarsa" diye düşünüp, evhamlanıyorum.

***

Ayrıca ailemiz de bu Hasan Cemal'in ailesinden çok çekmiştir. Rahmetli dedem, babamın babası Harun Efendi az daha bunun ailesi yüzünden Suriye çöllerinde hayatını kaybediyordu.

Bilmeyenler için yazıyorum. İkinci Meşrutiyet'te koca Osmanlı İmparatorluğu ikisi asker, birisi sivil; üç paşanın eline geçmişti. Biri

Enver Paşa, sivil olanı Talat Paşa, üçüncüsü de Cemal Paşa.

Astıkları astık, kestikleri kestik bu üç paşadan sakallısı, yani Bahriye Nazırı Cemal Paşa, bizim Hasan Cemal'in öz be öz dedesidir.

SEFERBERLİK HALİ

Benim gariban dedem Harun Efendi, Haymana'nın Sındıran köyünden askere alınıp da silah kuşandığında bu Cemal Paşa'nın eline düşmüş. Yani Cemal Paşa'nın komutanı olduğu Dördüncü Ordu'ya sevki çıkmış.

Zavallı dedemin talihsizliği, yani ailemizin talihsizliği işte bu noktada başlar. Cemal Paşa astığı astık, kestiği kestik bir paşa. Öyle ki ekonomiyi bile askeri kararnamelerle yöneteceğine inanıyor. Osmanlı kağıt parasının altın karşısında değer kaybetmesine kafayı çok takmış. Şam'dayken oturup bir kararname yazmış:

"Yarından itibaren Osmanlı Kaymesi ile altın lira eşit olacak. İşte o kadar. Paranın ayarını bozarsanız, Şam'ın ileri gelenlerinden 200 kişiyi sürerim" diye buyurmuş.

***

Tesadüf bu ya ertesi gün kağıt para değer kaybetmemiş. Hasan'ın dedesi memnun. Fakat bir gün sonra; altın karşısında yüzde 50 düşüvermiş. Cemal Paşa da 200 ileri gelen Şamlı'yı Bursa'ya sürüvermiş.

Dedem Harun Efendi, başına geleceklerden habersiz Suriye'deki birliğine iltihak ettiğinde "şükür namazı" kılarken; Ordu Komutanı Cemal Paşa da karargahında haşlanmış mısır yiyormuş.

Kemirdiği koçanlara bakarken "Şu Mısır'a bir sefer yapsam, koca eyaleti şu kazandaki koçanlar gibi elime alsam, ne lazım gelir" diye düşünmüş.

Aniden Dördüncü Ordu'yu peşine takıp Mısır'ın üzerine yürümeye karar vermiş. Oturup Enver Paşa'ya da bir mektup yazmış. "Ben Mısır'ı ve Kanal'ı zaptetmeye gidiyorum. Eğer şehit olursam yetiş, seferi sen tamamla" diyerekten.

Ordusunu almış. Dedem Harun Efendi de askerin arasında. Tih Sahrası'nı geçip, Kanal'a ulaşmak üzere yola çıkmışlar.

Akibet malum. Ordu dağıldı. Asker ne yana kaçtığını bilmeden, kendini çöllere vurdu. Dedem Harun Efendi ile komşusu Mevlid Efendi de Araplar'ın eline esir düştü.

İki yıl süren esaret sonunda Gülcemal Vapuru'na binip İstanbul'a gelemeseydi; ben torunu Selahattin Duman belki de Suriye nüfus kağıdı taşıyacaktım.

GÖZÜMÜ KARARTTIM

Ol sebepten Hasan Cemal'den çok korkarım.

Bazen, durup dururken kaşlarını çatar. Gözlerini dikip bana uzun uzun bakar. Ne düşünür bilemem ama aklıma "Rahmetli dedemin şansı varmış da, yakasını dedesinin elinden kurtardı. Acaba benim torunundan kurtulma şansım olacak mı?" sorusu gelir.

Ama yazarlık kariyerimi de kanımın son damlasına kadar korumaya kararlıyım. Bu yüzden Zafer Mutlu, Fatih Çekirge, Yavuz Onursal, Okay Gönensin ve Bilal Çetin'in önünde bana meydan okumasını kabul ettim.

İkimiz de odalarımıza gireceğiz. Süre bir saat.

Bu zaman içinde; Hasan Cemal tanık olduğu bir olayı benim üslubumda yazacak. Ben de Hasan Cemal'in her gün yaptığı gibi "siyasi havayı" okurlara yansıtmaya çalışacağım. Bakalım hangimiz başarılı olacak? İstedim ki buna okuyucu karar versin.

Tabii bunun için Zafer Mutlu'dan izin istedim. Bana "Sabah Gazetesi senin oyuncağın değil" dedi. "Kavganızı gidip başka yerde yapın."

Bizim mücadelemizin kuponu muponu yok ya, beğenmedi. Ama Yeni Yüzyıl'ın Genel Yayın Müdürü Okay Gönensin teklifin üzerine atladı.

"Bizim gazetede yapalım bu işi. Yazdıklarınızı ben yayınlayayım. Altına da bir küçük kupon koyayım. Okuyanlar kimin başarılı olduğunu bu kupona işaret edip yollasın. Kazanan belli olsun."

Bu teklifi orada ikimiz de kabul ettik. Bakalım söz verdiği gibi yarışmada var mı?

***

İki gündür Güneri Cıvaoğlu'ndan Rauf Tamer'e, Yavuz Gökmen'den Zülfü Livaneli'ye kadar ne kadar siyaset yazan varsa satır satır okuyorum. Birinin ak dediğine diğeri kara diyor.

Bu yüzden kafam sütlaç gibi oldu. Durgunlaştım. Boş boş bakıp, dura dura konuşur oldum. Mesut Yılmaz'ı şimdi daha iyi anlıyorum.

Fikir hayatımız artık bomboş

Teksas ile Tom Miks dergilerinin yayın hayatına son verilmesine karşı çıkıyorum. Devlet bu iki büyük kahramana yardım elini uzatmalı. Bu yayınlar muhakkak sürmeli. Aksi takdirde fikir hayatımızda çok büyük bir boşluk çıkacak.

Benim gibi yaşı "kırklı yıllarda" dolaşan erkeklerin nedense safça bir tarafı vardır.

Hayatın gerçekleri ile bilinçaltına depoladıkları "çizgi roman" gerçeklerini zaman zaman birbirine karıştırırlar. Bu dürtüyle öyle işler yaparlar ki, görenler de "Yahu bunlarda hiç akıl fikir yok mu?" deyip, şaşar kalır.

İsteyen oturup bin tane sebep saysın.

Bana göre "bu sersemlik hallerinde" bizim kuşağın çocukluk yıllarında okuduğu, daha doğrusu tiryakisi olduğu çizgi romanların payı vardır.

Çelik Blek'i, Profesör'ü (Blek'in yalakası), Rodi'yi, Yüzbaşı Tom Miks'i, Konyakçı ile Doktor'u yeni kuşaklar hiç tanımıyor.

Bundan böyle de tanımalarına imkan yok. Çünkü bunların maceralarını haftalık olarak basan Tay Yayınları "ilgisizlikten dolayı" bu çizgi romanların yayınına son vermiş.

***

Bu romanlardaki tipleri tanımadan, bugünkü orta yaş kuşağının çocuklukta nasıl etkilendiğini anlamaya imkan yok. Yüzbaşı Tom Miks ile Albay'ın kızı Suzi'nin Kulver Kalesi içinde sınırlı kalan ilişkisini bilmek özellikle lazım. Bu ilişki incelenmeden; ANAP lideri Mesut Yılmaz ile DYP lideri Tansu Çiller arasındaki ilişkilerin derinliği anlaşılamaz.

KULVER KALESİ

Yüzbaşı Tom Miks "baby face" denilen tipte, çocuk görünümlü bir ranger. Ne sakalı ne de bıyığı var. Diğer kovboylar gibi içki de içmez. Sadece süt içer.

Buna rağmen görev icabı sık sık kasaba meyhanelerine gider. Barmenden süt ister. Onun süt istemesiyle alay eden birkaç dangalak mutlaka çıkar. Tom Miks de bunları bir güzel ıslatırken "içkinin sağlığa aykırı" olduğunu bizzat göstermiş olur.

Yakın silah arkadaşları Doktor Sallaso ile gerçek adını bir türlü öğrenemediğimiz Konyakçı ise sıkı birer içkicidir. Resimli romandaki tarife göre konyak içerler.

Tabii o zaman bu resimli romanları Türkçe'ye çevirenlerin içki kültürü de sınırlı. Böyle aylık dergiler, kokteyl tarifleri, viski edebiyatları yapanlar yok.

O yüzden bir Allah'ın kulu da ortaya çıkıp "Yahu konyak böyle şişeyi kafaya dikip, gazoz gibi içilmez. Bunun doğrusu viski olmalıydı" dememiş.

Bir de Kulver Kalesi ile komutanı Albay Brown var. Albay Brown kaledeki tek dişi olan Suzi'nin babası.

Siyaseten Cumhurbaşkanımız Demirel gibi sağduyulu, ağırbaşlı, titiz bir adam. Elini asla taşın altına sokmaz. Kimseye kötülük yapmadığı gibi yaralı parmağa işediği de görülmemiştir.

Her zorlu göreve Tom Miks'i sürer. Kendisi odasında oturup sonucu bekler. Kaleden dışarıya adımını atmaz.

***

Kızı Suzi ise Tom Miks'e aşıktır. Ne var ki Tom Miks yüzbaşı olmuş ama adam olamamıştır. Kızın duygularını anlamaz. Daha doğrusu erkekle kadın arasındaki özel durumlardan habersizdir. Normal bir aile hayatı olmadığından insanların dünyaya ya ranger ya da kötü adam olarak geldiğini zanneder. Onun için "üçüncü cins" olarak da kızılderililer vardır.

Bu yüzden Brown'dan talimatı aldıkça kendisini Cindoruk gibi taşraya vurur. Ya kızılderililere ya da kötülere bulaşır. Tom Miks başbakanımız Mesut Yılmaz gibi kendi gerçekleri ile yaşarken; Suzi de tıpkı Tansu Çiller gibi kendisini zaman zaman "erkek dünyasının patronu" gibi görür.

Tom Miks de Suzi'nin başına sıkça dert açmasına çok kızar.

Amerika'nın başına gelen tüm belalara tek başına karşı koymasına rağmen Yüzbaşı Tom Miks'in bir türlü terfi edememesi, sittin sene yüzbaşı kadrosuna çakılıp kalması; nedense bizim kuşağın hiç dikkatini çekmedi.

BİR SORUN MU VAR?

Bizim kuşak büyüdükten sonra da bu işe kafa yormadı. Yüzbaşı'nın terfi işinin Askeri Şura'ya takılıp kaldığını zannetti.

Aynı şekilde Teksas adlı çizgi romanın kahramanı olan Çelik Blek'in de durumu "mantık ölçülerine" uymuyordu. Düzene sürekli muhalefet eden Blek'i dönemin sosyal demokratı olarak tarif edebiliriz.

Takıntısı da "bağımsızlık" oluyor tabii. Sürekli işgal güçlerine, yani kırmızı ceketli İngiliz askerlerine karşı mücadele ediyor. Onları gördüğü yerde yumruklayıp, tepikliyor.

İnsana alışık değil. Bu yüzden şehir hayatına ilgi duymuyor. Kıyafeti ise Bülent Ecevit'in urbaları gibi hiç değişmiyor. Yaz kış deri bir yelekle çıplak dolaşıyor ve nezle bile olmuyor. Hayatında ise hiç kadın yok.

Şehire indiğinde panayır yerini dolaşırken bir kadına sarkıntılık ettiği, pandik attığı görülmüş duyulmuş şey değil.

***

Bizim kuşak bu iki resimli roman kahramanının havarisi gibi büyüdü. Çocukluk yıllarında kendisine onları örnek aldı. Televizyon seyreden, bilgisayar ile oynayan yeni kuşak ise "Tom Miks ile Çelik Blek'i" adam hesabına bile almadı.

Kadınlara ilgi duymayan, dans etmeyen, bir tek macerada bile tuvalete gidip hacet görmeyen, içki sigara içmeyen bu tipleri tutmadı.

Onların yerine uzay kahramanlarını; Örümcek Adam'ı ya da Süpermen'i, teknolojiyi oyuncak haline getiren Batman'i koydu.

Rahmetli cumhurbaşkanı Turgut Özal bile gençlerin bu eğilim sapmasını zamanında tesbit ettiğinden Teksas, Tom Miks ciltlerini; Devlet Planlama Teşkilatı'nın raporları arasına koyup gizli gizli okumak zorunda kaldı.

***

Şimdi Çelik Blek de Tom Miks de yok artık. Fiilen emekli oldular.

Ama kişilikleri bizim kuşağın bilinçaltında yaşıyor. En ciddi sorunlara çocukça çözümler önermemiz ya da yumruklarımızı sıkmamız bundan galiba.

Uluslararası çevre edinin

Mahallenin bakkalını tanıyormuşsun, dolmuşçu esnafı hepten ahbabınmış. Bunlar hava. Var mı yabancı dostun? Bu önemli. Hele gazeteci milletinin en azından üç beş devlet başkanı arkadaşı olmalı. Üç beş de ünlü yazar. Lafı döndürüp dolaşıp onlara getirmeli.

Meydan okuduğuyla kaldı.

"Ben Selahattin Duman'dan daha iyi yazarım" dedi. Biz de "Yaz öyleyse" diye cevap verdik. Restine rest yani. Adres de gösterdik. "Yeni Yüzyıl gazetesinde hesaplaşalım" diye.

İkimiz de odalarımıza çekilecektik. Ben Hasan Cemal'in her gün yaptığı gibi siyaset yazacaktım. O da "Selahattin Duman" gibi kendisine gündem oluşturup, aklına geleni yazacaktı.

Yeni Yüzyıl okurları da her iki yazıyı inceleyip, kim daha muvaffak olmuş, karar vereceklerdi.

Bizim ki meydanı okuduktan sonra çekip Davos'a gitti. Bir hafta süren "tetkik ve inceleme" gezisini tamamladıktan sonra dün yurda teşrif etti.

Adamın şansına bakın ki "hükümet krizi" devam ediyor. O da oturacak, 565 köşe yazarından en az 500'ünün yaptığı gibi "Ne olacak bu krizin sonu?" yazılarına kaldığı yerden devam edecek.

Bu Hasan Cemal, hesabımız görülmediği sürece benim "kanlım" sayılır. Bu yüzden de soluk alışını bile kontrol edeceğim.

***

Zaten ediyorum da.

Geçenlerde oturdum. Gazetedeki köşesini "Bakalım ne yazmış Davos'tan" diye açtım. İlk okuyuşta bir şey anlamadım. Davos'tan yazıyor ya. Belki de ben anlamayayım diye içine bol miktarda yabancı kelime katmış.

Mesela bir cümlesi "Ekonomik küreselleşme" diye başlıyor. Nedir

acaba diye on dakika kafa patlattım. İçinden çıkamadım.

YETİŞ AHMET VARDAR

Allahtan odama Ahmet Vardar girdi.

Ahmet Ağabey benden daha kültürlüdür. Koca koca kitaplar okumuş. Hele bir tanesi enlemesine baktığında "tam 15 santim" kalınlığındaymış. Eliyle yaptığı tariften anladığıma göre "topatan kavunu" gibi bir kitap.

Yılmamış gözü. "Ben bunu sonuna kadar okurum arkadaş" deyip kitabı almış eline. En heyecanlı yerine geldiğinde kitap elinden kaymış. Ayağına düşmüş. Sağ ayağının iki tarak kemiği kırılmış.

Doktor ayağı alçıya aldıktan sonra Ahmet Ağabey'e "ağır kitaplar okumasını" yasaklamış.

Aslında bu geç kalmış bir yasaklama. O vakite kadar da Ahmet Ağabey'in kültürü almış başını gitmiş.

***

O'nu odamda görünce "Hah" dedim. "Tam zamanında geldin. Bu küreselleşme ne demek Allahaşkına?"

Hiç duraksamadan "Globalleşmenin Türkçesi" dedi. Haplanmış gibi baktığımı görünce açıkladı:

Evrensel globalleşme diyorlar ya. Dünyanın küreselleşmesi. Küre ne? Top gibi yani. Senin anlayacağın "Alem top olmuş" demeye getiriyorlar. Kültür gibisi var mı? Vardar gittikten sonra ben Hasan'ın yazısını didiklemeye devam ettim. Bir sürü isim var yazıda.

İran Dışişleri Bakan Yardımcısı Muhammed Zarif, Cambridge Üniversitesi'nden Prof. Ahmet Akbar, Columbia Üniversitesi'nden Gilles Kepel, New York Times'ten Thomas Friedman, İtalyan yazar Giandomenico Picco.

Ama o herkesi tanıyor. Bir gün önceki yazısında da Yaser Arafat ile Gorbaçov'dan söz ediyordu. Mübarek sanki Carlo.

***

Carlo'nun hikayesini yıllar önce Hasan Pulur yazmıştı. Yeri geldi, hatırlatıyorum.

Carlo, İtalya'da Fiat fabrikasında çalışan bir işçi. O zamanki Sovyet lideri Kruşçev resmi bir ziyaret için İtalya'ya gelmiş. Programda Fiat tesisleri de var.

Fabrikanın tezgahları arasında dolaşırken Carlo'ya rastlamış. Herkesin gözü önünde "Vay Carlo" diye sarılıp kucaklamış. Orada ayak üstü sohbet etmişler. Tüm protokol bu dostluktan şaşkın.

Konuk gittikten sonra patron Carlo'yu çağırıp, Kruşçev'i nereden tanıdığını sormuş. Carlo "Hiiiç" demiş. "Ben eski komünistim. 1 Mayıs kutlamaları için parti beni Moskova'ya göndermişti. Orada tanışmıştım."

BİR ZİYARET DAHA

Olay unutulmuş. Üç beş ay sonra bu kez Amerika Başkanı Nixon gelmiş İtalya'ya. Yine aynı program ve fabrika ziyareti. Tezgahların arasında "Vay Carlo. Vay Nixon." muhabbeti.

İyice meraklanan patron ziyaretten sonra Carlo'yu yine çağırtmış. Soru da cevap da aynı;

"Bir ara Amerika'ya göç etmeye kalkıştım. New York'ta başım polisle belaya girdi. Bu Nixon o zaman çiçeği burnunda bir avukattı. Beni savunmuştu."

Olay bu kadarla kalsa yine iyi. İki ay sonra Fransa Başkanı De Gaulle'ün ziyaretinde de aynı manzara yaşanınca, Patron Agnelli derin bunalımlara girmiş. Kendisini tanıyan yok. Yanında çalışan Carlo'nun uluslararası çevresi var.

"De Gaulle'ü nereden tanıyorsun?"

"Nazilere karşı Paris'te yeraltı savaşı yapıyorduk. Özel kuryesiydim."

"Sen herkesi tanır mısın?"

"Evet. Hemen hemen."

Patron iyice hırslanmış. "Neredeyse Papa da arkadaşım diyeceksin"

Carlo gülmüş. "Tabii. Yakın arkadaşımdır"

Çıldırma noktasına gelen Agnelli haykırmış: "İspatla. İspatlayamazsan, kovarım"

Carlo "Tamam" demiş. "Bu pazar ayininde Vatikan meydanında olun. Papa balkondan halkı takdis ederken ben yanında olacağım."

Patron, pazarı iple çekmiş. Vatikan'da Papa'yı bekleyen kalabalığın arasına karışıp beklemeye başlamış. Bir süre sonra Papa balkona çıkmış. Yanında da Carlo.

Kalabalığa bakıp, patronunu bulmaya çalışıyor. O sırada bir kargaşa olmuş. Biri bayılmış. Carlo bayılanın kendi patronu olduğunu görünce Papa'ya "Bana müsade" deyip meydana koşmuş.

Agnelli yerde yatıyor. Bir iki kişi de ayıltmaya çalışıyor. Carlo çevresindekilere "Bu benim patronumdur, ne oldu?" diye sorunca biri cevap vermiş:

Siz Papa ile balkona çıktığınızda bunun önünde iki Japon turist vardı. Japonlardan biri senin patronuna döndü. "Şu sağdaki bizim Carlo ama yanındaki kim?" diye sorunca seninki düşüp bayıldı.

***

Hasan Cemal'in yazılarındaki isimlerin çokluğu bana Carlo vak'asını hatırlattı. Lakin içimi de "Ya doğruysa?" diye sıkıntı kapladı.

Yazı bitince kendime bir mektup yazacağım. Özümü "itidale" davet edeceğim.

Demirel isimden yana çok şanslı

Çünkü "isim kültürümüz" garabetlerle dolu. Eğer merhum Yahya Emmi, büyük oğlunun adını Süleyman değil de "Satılmış" koysaydı, dokuzuncu Cumhurbaşkanımızdan "Satılmış Demirel" diye söz edecektik. Demokratik rejim de durduk yerde zan altında kalacaktı.

Sağ olsun okurlarımız. Ne kadar da sevenimiz varmış. Asıl adımın Selahattin değil de Salahattin olduğunu 41 yıl sonra öğrendiğimi yazdım ya! Teselli etmek için faks yağdırmışlar. Eksik olmasınlar. Lakin çekilen "teselli faksları" benim, isim konusundaki takıntılarımı gidermiyor.

Yanlış anlaşılmasın. Takıntım kendi ismimle ilgili değil. Daha çok başkalarının ismine takıyorum bu aralar.

Örneğin sonu "can"la biten isimler. Alican, Velican, Memocan, Patlıcan gibi. Bir moda başlattılar. Bütün millet peşine düştü. Neredeyse; sırf sonu “can”la biten bir isim takmak için çocuk yapacaklar.

Allahtan bizim zamanımızda bu moda yoktu da adımız Salahattincan olmaktan kurtuldu. Bu vesileyle "kendini modaya kaptırmayıp" çocuklarına Abdülhamitcan, Ubeydullahcan, Fettullahcan, Satılmışcan koymayan muhafazakar vatandaşlarımızı kutlamak isterim.

Babam Dr. Abdullah Duman isim konusunda ağzı çok yandığı için yoğurdu üfleyerek yiyenlerden. Fırsat buldukça isim konusunda nasihat ederdi;

Çocuklarınıza büyük adamların adını koymayın. Ters teper.

Kendisi aile büyüğü olarak kime iddialı bir isim koyduysa boynu bükük kaldı. Örneğin şimdi rahmetli olan yeğenlerinden birine hayranı olduğu şair Mehmet Akif'in adını koydu. Böylece o kuzenimin rahmanlık değil, şeytanlık tarafı gelişti.

BABAMIN NASİHATİ

Tahsil hayatı boyunca velisi olan babama karşı yapmadığı cambazlık kalmadı.

Yine bir uzak akraba çocuğuna, büyük Tatar şairi Ali Şir Nevai'nin adını koydurdu.

Çocuk adına yakışır şekilde; edebiyatla, sanatla uğraşacağı yerde kısa zamanda hayata atılmayı tercih etti.

Hırsızlık yaparken suçüstü yakalanıp, iki yıl hapis yedi.

Pederin isim babalığını yaptığı uzak akrabalardan biri de Yavuz Selim'dir. Aslında isminin heybetiyle ters orantılı bir ruh yapısına sahip bir çocuktu Yavuz. Şiiri severdi. Okulda edebiyat ve kompozisyon derslerinden hep en yüksek notları alırdı. Özellikle de resmi çok iyiydi.

Babam, isim koydukları arasında bir tek ondan umutluydu. Liseyi iyi dereceyle bitirip Güzel Sanatlar'ı kazandı.

Sonra "para işine" girdiğini duyduk. Babam, Yavuz'un sanatçı yanına çok güvendiğinden bu seçimi beğenmedi ve "Yahu bu çocuğun parayla, muhasebeyle ne işi var? Niye mesleğini yapmaz?" diye söylenip dururken, oğlanın bombası patladı.

Yavuz Selim'in kalpazanlıktan yakalanıp mahkum olduğunu duyduk. Babam bu olayı hiç konuşmadı. Bu yüzden üzüldü mü yoksa iddiasında haklı çıktığı için sevindi mi hala anlayamamışımdır.

AĞIR İSİM TAŞINMAZ

Benim adım da Selahattin Eyyübi'den galattır. Eh! Biz de ismimizin hakkını negatif manada verenlerden biri olarak, pederi sonunda pes ettirdik. Bir daha da kimseye büyük adamların ismini koymadı.

Dayılarımdan Sami Bey, ilk çocuğuna baba olmayı beklerken hızlı bir Çetin Altan hayranıydı. Doğum oldu. Bebek erkekti. Dayım da başta babam olmak üzere; pek çok aile ferdinin itirazına rağmen çocuğa "Çetin Altan" adını koydu.

Talihsiz bebek üç ay sonra hayata veda etti. Dayımın bu üzücü olaya getirdiği yorum "Adını taşıyamadı, ağır geldi" şeklindeydi. Böylece babam isim seçimi konusunda bir kez daha haklı çıktı.

***

Tabii benim isim konusundaki takıntılarım sadece bunlar değil. Bir de

yanyana geldiklerinde "saçmalayan" isim ve soyadları var.

Mesela bir zamanlar TRT'de çalışan "Olgun Portakal" gibi. Şahsen bu arkadaşın babasının yerinde olsam adını Washington kordum. Böylece "Washington Portakal" adı; hem tezgahta daha pahalı bir ürünün karşılığı olur hem de "Batı ile entegrasyonumuza" bir katkısı olurdu.

Bir örnek daha vereyim mi? Aile soyadı "Tereyağı" Evet. Yanlış okumuyorsunuz. “Tereyağı”…

Olabilir. Nice ailenin soyadı, bazı nüfus memurlarının kaprisleri, bilgisizlikleri, inatları yüzünden sakata uğramıştır. Çok rahatsız ediyorsa gider değiştirirsin.

Ama herhalde doğan çocuklardan birine "Halis" adını vermenin de mazereti olamaz.

Ama biri çıkıp bu adı vermiş. Aslan gibi vatandaşlarımızdan biri durduk yerde "Halis Tereyağı" olmuş.

Bile bile sağlıklı yaşama muhalefet. Vatandaşın adı bile kolestrol yüklü. Artık kalbinden hayır bekle.

GAREBETSE GARABET

Bu verdiğim örneklere belki inanmayanlar çıkabilir. Ama bir tanesinde bile hilaf yoktur. Ankara'da yaşayanlardan bazıları bilecektir.

Beş altı yıl önce, Başkent'in en ünlü ortaokullarından birinin müdürüydü. Adı da "Satılmış Ordu"ydu.

Bir kez daha altını çiziyorum. Yanlışlık yok. İsim: Satılmış.

Soyadı: Ordu. Çık çıkabilirsen işin içinden. Diyelim ki yakın arkadaşısınız. Kızılay'ın o kalabalığında Müdür Bey'e rastladınız ve sizi görmedi. Arkasından bağırıyorsunuz: Satılmış Ordu. Satılmış Ordu.

O saniye siviller gelip yakanıza yapışıyor. Arkadaşınız da sizi duymadan kalabalığa karışıp gidiyor. Anlat derdini anlatabilirsen.

Doğru Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne.

Eğer tutuklanmanız tesadüfen; Sayın DGM Başsavcısı'nın sevgili köpeğinin ölüm yıldönümüne denk gelirse hepten yandınız. O

üzüntüyle savunmanızı dinleyen de olmaz. Okkanın altına gidersiniz.

Sayın Satılmış Ordu Bey kusuruma bakmasın ama taşıdığı şey isim değil resmen bubi tuzağı.

***

Bu örnek üzerine çok kafa yordum. Acaba "Ordu ailesi"nin büyüğü bu "Satılmış" adını nerden buldu diye. Sonunda şu hükme vardım.

Herhalde baba sıkı bir Demokrat Partili ve Menderes hayranıydı. 27 Mayıs ihtilali üzerine öfkeye kapıldı. Askerlere çok kızdı. Tek başına elinden bir şey gelmeyeceği için de oğluna böyle bir isim koydu.

Eğer tahminim doğruysa "ne intikam" ama… Bilmem ismimden neden memnun olduğumu anlatabildim mi?

Uçak kaçırma rekoru bende

Her üç uçaktan birini mutlaka kaçırırım. Hem de vakit darlığından filan değil. Diyelim ki biletini aldığım uçağın kalkışına dört saat var. Yine de o uçak potansiyel olarak kaçırılmaya müsaittir. Belki de uçak kaçırmaktan hoşlanıyorum.

Bu aralar yol hazırlığım var yine. Bu yüzden de yine uçak kaçıracağım diye stres bastı. Uçak kaçırmak, artık benim için spor haline geldi. Her üç uçaktan birini "otomatiğe bağlanmış gibi" kaçırıyorum.

Neredeyse bilet alırken; "Ben yarın ki 10.00 uçağını kaçırmak istiyorum. Yardımcı olur musunuz?" diyeceğim. Diyelim bir yere gideceğim ve falan saatte orada olmam lazım. İşim de yok. Ama ben kendime mutlaka bir iş icat eder, bol olan vaktimi tüketirim. Sonra da iki ayağım bir pabuca girer.

Ne yapayım ruhumda var.

***

Rio'dan Sao Paulo'ya dönüyorum. Oradan da Lufthansa ile uçarak Frankfurt'a geçeceğim. Frankfurt üzerinden de İstanbul.

Rio'nun lokal havaalanına geldim. Biletler "açık" olarak satılıyor. Hemen her saat başı uçak olduğundan ilk rastladığınıza binip uçuyorsunuz.

13.15 uçağı için yerimi okeyletip, uçuş kartımı aldım. Daha uçağın kalkmasına 40 dakika filan var. Vakit geçirmek için alanı dolaştım. Havaalanı küçük. Mağazaydı, kafeydi bitti.

Canım sıkılıyor. Üst kata çıktım. Aaa! Genişçe bir salon var. Pencereleri de piste bakıyor. Hem de açık olduğundan püfür püfür esiyor.

Bayılırım inen kalkan uçakları seyretmeye. Dayandım bir pencereye avarelik ediyorum.

VARIG'in pistte iki uçağı var. Kendi kendime "acaba ben hangisine bineceğim?" diye soruyorum. O sırada uçaklardan birincisine bavulları

taşıyan kargo arabasını önümden geçti.

KENDİ UÇAĞIMA EL SALLADIM

En üstteki de benim bavulumun aynısı. "Allah Allah" diyorum. "Bavullar da çift yaratılırmış demek" Hiç aklıma gelmiyor ki o bavul benim.

Yolcular da alındı uçağa. Ben onları seyrederken yanıma; sekiz yaşlarında küçük bir zenci kız geldi. Sevimli mi sevimli bir şey.

Heyecanla uçakları gösteriyor ve vıcır vıcır bir şeyler anlatıyor. Ağzımı açıp konuşsam benim dilimi bilmediğimi anlayıp susacak.

Hiç konuşmadan gülümseyerek dinliyorum. Yolcusunu alan uçak ise ağır ağır uçuş pistinin başına gidiyor.

İkimizin de gözü uçakta. Bakalım nasıl kalkacak. Pilot motora gaz verdi. Uçak birden sarsılarak yerinden fırladı. Pistin üzerinde giderek hızlanıyor.

Yanımdaki küçük kızın gözleri kocaman kocaman açılmış. Omuzuna dokunup, elimi uçağa doğru salladım. "Haydi el sallayalım" demek istiyorum. Küçük kız anladı. Biz ikimiz havalanan uçağa; iyice uzaklaşana kadar el salladık.

Nereden aklıma gelir ki o uçakta olmam gerektiği.

Acı gerçeği "vakit geldi" zannıyla 1 numaralı kapıya gidince öğrendim. Beni birden sıkıntı, ardından da ter bastı. Hemen bankoya koşup bir sonraki uçak için "uçuş kartı" aldım. Ama kendime de söylenip duruyorum:

Ulan! Şu uçuş kartının üzerindeki saate baksan geberir misin? diye.

Bereket Sao Paulo'dan kalkacak uçağa daha 4 saat var. Yetişirim yani. Nitekim bir sonraki uçağı kaçırmamak için azami gayreti gösterip Sao Paulo'ya ulaştım.

BAŞIM YİNE BELADA

Yerel havaalanından taksiyle International havaalanına geçtim. Durum iyi. 2.5 saat vaktim var.

Fakat bir sorunum var. Frankfurt'a gündüz 11.20'de ulaşacağız. İstanbul bağlantısı ise akşam 18.40'da. Yani 7 saat alanda bekleyeceğim.

Bu yüzden "yer yok" dedikleri 13.15 uçağına da rezervasyon yaptırmışım. Stand-by durumundayım.

Bu “Stand-by" şu demek oluyor. Uçağın kalkışından 15 dakika önce orada hazır bulunuyorsunuz. Eğer son saatlerde biletini iptal ettiren bir yolcu varsa, yerine siz biniyorsunuz. Frankfurt'ta şansım çok iyiydi.

Saat 13.00'de B20 kapısındaki standa gelmemi söylediler. Gidip alanda biraz dolaştım. Frankfurt havaalanı Avrupa'nın en büyük meydanlarından biri. Özellikle alışveriş yönünden süper.

Rio'daki uçağı kaçırdım ya. Dolaşırken pür dikkat kesilmişim. Sık sık saate bakıyorum.

Vakit geldi işte. Saat 12.45'de B20 kapısına gittim. Güvenlikten geçip standın önüne dikildim.

O KİTAP YAKTI BENİ

Biletimi gösterip yer durumunu sordum. Burada söylemeden geçemeyeceğim. Avrupa'da iki türlü İngilizce konuşulur. Birincisi "normal insanların" bilip konuştuğu İngilizce. İkincisi de "Selahattin Duman" İngilizcesi.

İkinci tür İngilizcede fiiller, zamanlar, kalıplar önemli değildir. Doğruya yakın birkaç kelime söyleyip gerisini; mimikler ve el kol hareketleri ile tamamlamanız kafidir.

Bu yüzden dil konusunda hiç sıkıntım olmadı. Hatta "dil bildiğini söyleyenlere" bile sıkıştıklarında yardıma koşmuşumdur.

Gördüğüm kadarıyla Lufthansa çalışanları artık kendi icadım olan İngilizceyi iyi söktürmüş. Şahane anlaşıyoruz.

Üstelik işler yolunda ve 13.15 uçağına yer var. Uçuş kartımı alıp bekleme salonundaki koltuklardan birine oturuyorum. 25 dakikaya kadar uçak kalkacak ve ben de akşama kadar alanda beklemekten kurtulacağım.

Şeytan mı dürttü ne?

Elim çantama gitti. İstanbul'dan aldığım Refik Halit'in kitabını çekip çıkardım. İşgal dönemi İstanbul'unu anlatan keyifli bir anı kitabı.

İçim huzurla dolu. Başladım okumaya.

Artık ne kadar sürdü bilmiyorum. Başımı bir ara kaldırdım. Aaaa! Bekleme salonunda kimse yok. "Ulan! Nereye gitti bu millet?"

Yedi sekiz metre uzaklıktaki çıkış kapısına bakıyorum. Orası da bomboş. Ne bir görevli ne bir yolcu. Koca salonda kimse kalmamış.

Telaşla koştum standa. Görevliler "uçağın bir saat kadar önce kalktığını" söylediler. "Çok üzgünlermiş."

Peki bir Allahın kulu da gelip dürtemez miydi "Kalk hemşerim, uçağın gidiyor" diye.

Belki de gördüler de "Böyle avanak yolcu bir daha nereden elimize geçecek" diyerek, oturup seyretmeyi tercih ettiler.

Böylece aynı gün içinde; iki ayrı ülkede, iki ayrı uçak kaçırıp, kendi rekorlarıma bir yenisini eklemiş oldum. Belki de Fenerbahçe'nin ahı tuttu!

Böylece İstanbul'a taaa geceyarısı döndüm. Fakat bu kez kapıda duran taksiyi kaçırmadım.

Azmin elinden bir şey kurtulmaz.

Türk sinemasına çok emeğim geçti

Pek çok başarılı filme imzamı attım. Duygu yüklü sahnelerin altından kolayca kalktım. Marlon Brando'nun başrol kapabilmek için 15 yıl süründüğü bir sektörde 8 yılda zirveye çıktımsa bunu sadece yeteneğime değil; iş disiplini ve alçakgönüllü olmama borçluyum.

Önceki gün, oynadığım son film olan "Bir Kadının Anatomisi"nin galasındaydım. Filmi seyrederken zaman zaman geçmişe gidip geldim. Sinemadaki yıllarım gözümün önünden film şeridi gibi geçti.

Türk sinemasının gelişimini yakından bilenler; zannederim benim sanat kariyerimdeki yükselişi şaşarak izliyorlardır. Marlon Brando'nun star olabilmek için 15 yıl didindiği bir sektörde var olmanın zorlukları bilinir. Oysa ben sekiz yıl gibi kısa bir süre içinde zirveye ulaştım.

Evet. İlk filmimi sekiz yıl önce çevirmiştim.

Üstelik rolümü bir kez bile prova yapmadan oynamıştım. Yönetmenim o zaman da Yavuz Özkan'dı. Filmin adı da "Yağmur Kaçakları"ydı. Rolümü kısaca anlatayım:

Filmin başrol oyuncuları Lale Mansur, Yavuz Özkan, Duygu Asena ve ben bir masanın etrafındayız. Figüran olarak bir sürü adam çağırmışlar. Onlar da masada bulunuyorlar.

Refik Erduran, Neslihan Yargıcı, Ressam Komet, Mazlum Göknel, Savaş Ay, Melih Aşık, Arif Keskiner… Bir de soyadını hatırlayamadığım Mustafa. Bunların rolleri molleri yok. Arif Keskiner saksafon çalar gibi yapacak. Onlar da dinliyormuş gibi oturacaklar. Masada yiyecek içecek var ama "el sürmeyin" diye tembihlenmişiz. Çünkü aynı sahnenin çekimleri tekrar tekrar yapılabilir.

Benim rolüm ise can alıcı. Arif Keskiner'in saksafonla çaldığı oyun havalarını dinlerken Neslihan Yargıcı bana dönüyor ve "Ne kadar güzel çalıyor, değil mi?" diye soruyor. Ben de "evet" anlamında başımı sallıyorum.

Ama öyle kritik bir an ki bu, beceremezsem filmin akışı değişebilir. Örneğin "Onun ki bir şey mi? Ben ne saksafon çalanlar gördüm" gibisinden bir şey söyleyip lafı uzatsam, filmin temposu alt üst olabilir.

YÖNETMEN BANA KIZDI

Hayır öyle yapmadım. Çünkü o filmde bana verilen görev başımı "evet" niyetine anlamlı anlamlı sallamaktı. Ne kadar duygu yüklü bir ifadeyle baş sallarsam, sahne o kadar başarılı olacak.

Hem filmi yöneten hem de başrolünü oynayan Yavuz Özkan yanıma gelip rolümü anlattıktan sonra "istersen bir prova yapalım" dedi.

Doğrusu bu sözlerine biraz buruldum. Ama tecrübesizliğine verdim. Hem benimle ilk çalışması. Yeteneklerimi nereden bilecek? "Gerek yok. Altından kalkarım" diye rahatlattım onu.

"Motor" sesiyle kamera masanın etrafındakilere pan yapmaya başladı. Zaman zaman Arif Keskiner'e dönüyor, sonra yine masayı panlıyor.

Kamera üzerimizdeyken Neslihan bana döndü "Ne kadar güzel çalıyor, değil mi?" şeklindeki repliğini söyledi. Ben de başımı salladım. Sallar sallamaz da "stop" sesi duyuldu.

Yavuz yanıma geldi. Biraz sinirli "Başını evet anlamında sallayacaktın. Oysa sen sağdan sola salladın" dedi. Yani "hayır" anlamında sallamışız.

Masadaki figüranlar da gülmeye başladılar. Yönetmen "aynı sahneyi yeniden alıyoruz" dedi. Bana bir kez daha döndü. "Bak böyle sallayacaksın" diye rolü tarif etti.

Nasıl sinirlendim anlatamam. Sinirden çenem kilitlendi.

Konuşabilsem kendimi savunacağım. "Yahu yönetmen bey kardeşim" diyeceğim.

"Biz de biliyoruz evet derken baş sağa sola sallanmaz. Figüranlarınızdan Mazlum Göknel masadaki dekorları yiyor. Siz farkında değilsiniz ama millet rolünü oynarken o durmadan masadaki üzümleri atıştırıyor. Ben ona (hayır yapma) demek istiyordum ki, kameraya yakalandım"

O sinirle tutuldum, bunları söyleyemedim. Neyse ki sahne tekrarlandı.

Ben de başımı istedikleri gibi salladım. Sonuç mükemmel. Tam istediğim gibi duygu dolu. Filmin bir kaseti var bende. Haftada birkaç kez seyrederim ve inanın her seferinde başımı salladığım sahnede gözlerim dolu dolu olur.

BEN GÖREVİMİ YAPTIM

Pisboğazlığı yüzünden kariyerimi tehlikeye sokan Mazlum Göknel'i ise hiç affetmedim. Ertesi gün oturup Yavuz Özkan'a hitaben bir mektup yazdım ve o sahne çekilirken dekorları nasıl yediğini bir bir anlattım.

Ayrıca Türk sinemasında ne kadar yönetmen varsa onlara da birer mektup yazarak uyardım. "Mazlum Göknel ile çalışmak zordur. Dekorlarınızı yer. Dikkatli olun" dedim ve altına "Bir Dost" diye imzamı çekinmeden bastım.

Mektubum çok etkili oldu. O gündür bu gündür Mazlum Göknel'e bir Allahın kulu rol vermedi.

Ne oldu? Bir salkım üzüm yüzünden sinema dünyasından silindi gitti. Şimdi Sabah gazetesinde yönetici olarak ömür dolduruyor. Oysa ben aranan bir oyuncuyum.

***

İkinci filmim ise "Gece Dansı Tutsakları"ydı. Yönetmen Mahinur Ergun beni ikna edebilmek için tam bir hafta dil döktü. O filmin hikayesini de bir başka yazıda anlatırım. Çünkü uzun…

Rolüm gereği bir güzellik yarışmasındayız. Filmin son sahnesinde arkam kameraya dönük olarak duruyorum. Kraliçe seçilen kız ağlayarak önümüzden geçiyor. Kamera pan yaparken beni de yanımdaki figüranlarla birlikte arkadan görüyor. Gerçi yüzüm görülmüyor ama sinemaya meraklı olanlar ensemi rahatlıkla tanımışlar.

Film çekiliyor diye o gün traş olmuştum. Arkadan spot ışığı vurunca ensem pırıl pırıl parlamış. Bir başka deyişle oyunculuğum göz kamaştırmış.

Yahu lafı nereden nereye getirdik. "Bir Kadının Anatomisi" filminin galasını anlatacaktım. Maziye daldım. Haliyle yazının ana fikri yarına kaldı.

AÇIK BİR TEŞEKKÜR

İstanbul yollarında çimento kamyonları ile su tankerlerinin yarışına kendini kaptırmayıp, tam Atatürk Havaalanı girişinde "Ehliyet, ruhsat ve de kemer" kontrolü yapan; böylece çok sayıda iç ve dış hat yolcusuna uçak kaçırtan trafik ekiplerine teşekkür ederim. Ayrıca bu ekipleri "uçak yolcusuna ecel terleri döktürün" diye görevlendiren trafik amirlerine de teşekkürü bir borç bilirim.

Önce vatan!

Hülya ile Mehmet'i çok takdir ettim

Bir Kadının Anatomisi filminde süper oynamışlar. Performansları mükemmel. Ayrıca benim üstün oyunculuğum karşısında ezilmemişler. Bu arada kendi rolümün maliyet hesabını yaptım. İstemeden Türk sinemasının rekorunu kırmışım. Filmde oynadığım her saniyenin maliyeti 66 milyon liraya geliyor.

Kendi filmim diye söylemiyorum. Yavuz Özkan'ın yönettiği; benim de başrol oynadığım "Bir Kadının Anatomisi" filmi gerçekten üstün nitelikli bir çalışma. Zannediyorum ki bugüne kadar çevrilen Türk filmleri içinde "oyunculuk performansı" bu kadar yüksek bir örnek yoktur. Görüntüler muhteşem. Planlar, geçişler çok başarılı. Diyaloglar abartısız ve tam dozunda.

Özellikle Mehmet Aslantuğ ile Hülya Avşar süper oynamışlar. Hülya Avşar'a abuk sabuk filmler çektirenler; bu filmindeki oyunculuğunu görürlerse, herhalde utanırlar.

Yavuz'a, Ertunç'a, emeği geçen herkese aferin. Bu arada Hülya ile Mehmet'i "benim oyunculuğum karşısında ezilmedikleri için" ayrıca kutluyorum.

***

Film gösterime 29 Eylül Cuma günü girdi. Yavuz Özkan, Fitaş sinemasındaki suareyi gala gibi düşünüp, basını ve sinemacıları davet etmiş.

21.30'da başlayan gösterime "Yol bulamama, araba park edememe" gibi doğal sebeplerden dolayı 22.30'da ulaşabildim. Fitaş'ın pasajına girerken filmin afişini gördüm. Dikkatle baktım. Adımı bulamadım. Hülya, Mehmet, İştar, Hümeyra hepsi varlar. Bir ben yokum. Film başladığı için afişi aydınlatan florasanı da söndürmüşler.

"Belki karanlıktır, ondan göremiyorum" diye çakmağı yaktım. Afişin üzerindeki camekanda gezdiriyorum. Koca çakmağın gazını bu arayışla tükettik gitti. Allahtan bir gören olup da "kundakçı var" diye ihbar etmedi.

Adımız yok afişte. Sağlık olsun. Kendimden bahsedilmesine o kadar meraklı değilim. Yürüdüm pasajdan içeri.

İÇERİ GİRMEK YASAK

Pasajın ortasındaki kafeterya gibi yerde iki kişi oturuyor. Bana dikkatle bakıyorlar. Yanlarına gittiğimde "Bir Kadının Anatomisi filmi hangi salonda oynuyor?" diye sordum.

"Ne yapacaksın?" diye bir cevap.

Adamın sinema kültüründen nasibi olmadığı, hatta okur yazar bile olmadığı beni tanımayışından belli. Terslenip "Ben o kadının dostuyum, sağda solda kırıştırdığı için gidip döveceğim" desem başım iyice derde girecek.

İçimden "ya sabır" çekip "davetliyim" dedim. Bu kez yanındaki kıl oğlan lafa karıştı: "Davetiyen nerede?"

Evet! Davetiyem nerede. Hatırladım. Onu da gazetede bırakmışım.

“Yanımda değil, hem zaten o filmde ben de oynadım.”

Sesim mi titredi ne? İnsafa geldiler ve "Şuradan aşağıya in. Salon orada" dediler.

Ellerinden kurtuldum ya. Cayarlar mayarlar, neme lazım, deyip aşağıya seyirttim.

Daha filme ara vermemişler. Buna sevindim. Hiç değilse ikinci yarısını seyredebileceğim.

***

Antrak verdiklerinde kalabalık dışarıya taştı. Çoğu tanıdık yüzler. Yavuz, Aycan, Ertunç, İştar, Mehmet ile Banu Sağnak hep oradalar. Ressam Ömer Uluç ile Vivet Kanetti de orada. Yanlarına gittim. Selam sabahtan önce "Benim sahneler geçti mi?" diye sordum.

"Aaaa! Sen bu filmde oynadın mı?"

Bu cevap beni tatmin etti. Demek ki daha görünmemişim. Bu arada tanıştırıldığım herkese "Ben de oynadım" açıklamasını yaptım.

Amacım afişteki isim eksikliğini şifahi olarak gidermek.

İŞTE TARİHİ SAHNELER

Gongla birlikte içeri girdik. Vivet ve Atıf Yılmaz'la yan yana oturuyorum. Film başladı. Görüntüler baş döndürecek kadar güzel. Ama ben heyecanla kendimi bekliyorum. Sanatçı hamurundan olanlar bu heyecanı iyi anlarlar.

Filmde neler oldu neler? Mehmet Aslantuğ'un elini Hülya'nın etekliğinin altına sokup, donunu çıkardığı sahnenin bile tadını çıkaramadım. Aklım kendi sahnelerimde.

Kolay değil. Norveç'te altı gün çalışmışım. Sabahın köründen gecenin yarısına kadar.

Filmde ben, mühendis Mehmet Aslantuğ'un patronuyum. Hülya da sevgilisi. İş için yurt dışına giden Mehmet sevgilisini de götürüyor. Ben de tanışmış oluyorum.

İşte beklediğim sahneler bunlar. Birden o bölüm geldi ve kendimi perdede görür görmez kolumdaki Swatch'ın kronometresine bastım.

Aaaa! Benim rolün başlamasıyla bitmesi bir oldu. Ne patronları olduğumu kimse anladı ne de ben. Oysa sinemada ne teknikler var. Benim göründüğüm sahnede görüntüye yazıyla bindirme yapıp "İşte patron" lejantı koyabilirlerdi.

Yapmamışlar. Ufak tefek eleştirilerimden biri bu olacak. Asıl dikkatimi çeken şey de; benim göründüğüm sahnede milletin kıkırdamasıydı. Demek ki komedyenlik yeteneğim fark ediliyor. Buna çok memnun oldum.

Film bitip de dışarı çıktığımızda saatin kronemetresine baktım. 2 saniye 12 salise. 40 salise de parktaki sahne var. Cem edersek, 2 saniye 52 salise eder ki yuvarlak hesap üç saniye sayılır.

Biliyorum. Şimdi diyeceksiniz ki "Üç saniyelik oyunun neresi başrol?" Böyle bir yaklaşımı cehalet sayarım. Altı günlük Norveç çalışmasında Yavuz benim otel, uçak ve yeme masraflarım için iki bin dolar harcadı. Bir o kadar da ben harcadım. Etti mi size dört bin dolar?

***

Benim rolüm üç saniye. Yani saniyesi yaklaşık 1333 dolara geliyor. Bizim parayla 66 milyon liraya.

Oturun yapın maliyet hesabını. Dakikası 3 milyar 960 milyon lira ediyor. On dakikası ise 39 milyar 600 milyon lira.

Hülya Avşar 1 saat 53 dakikalık filmin tam 67 dakikasında ekrandaydı. Benim üç saniyelik rolümün maliyeti baz alınırsa; yapımcının cebinden çıkacak para 266 milyar 320 milyon lira olarak hesaplanabilir. Çevir dolara… 5.3 milyon küsür yapar!

İşte Türk sinemasındaki star ücretleri. İşte Selahattin Duman farkı.

Üç saniyelik rolle kendimi "mali Oscar"a aday göstersem ne lazım gelir?

Hoş bana Oscar verirlerse kabul etmeyeceğimi buradan peşinen ilan ediyorum. Hükümetin "Haymana Kaplıcaları'na karşı ilgisizliğini" protesto edip, nam olsun diye almayacağım bu ödülü.

Kendimi beğenmişlik gibi olmasın ama kendimi çok beğeniyorum.